

Suvelan kehittämistyöpajojen tulokset 2010–2011

MOVE – Monimuotoinen, vetovoimainen
lähiö -hanke

Terttu Nupponen, Markku Norvasuo

Suvelan kehittämistyöpajojen tulokset 2010–2011

**Move – Monimuotoinen, vetovoimainen
lähiö -hanke**

Terttu Nupponen, Markku Norvasuo

Aalto-yliopiston julkaisusarja
Aalto-TT 5/2013

© Tekijät

Taitto Marina Johansson

ISBN 978-952-60-5113-0 (pdf)
ISSN-L 1799-487X
ISSN 1799-487X
ISSN 1799-4888 (pdf)

Aalto-yliopisto
Insinööritieteiden korkeakoulu
Maankäyttötieteiden laitos
Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutusryhmä
www.aalto.fi

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
1 Maahanmuuttajien asuminen tutkimuskohteena	5
2 Suvelan työpajojen lähtökohdat	8
Vastaajien tavoittaminen ja työpajojen organisointi	9
Työpajamateriaali	11
Työpajametodin yksityiskohdat	12
3 Työpajojen analyysi	14
Osanottajien asuinpaikat ja ikärakenne	14
Lomakekyselyn analysointi	15
Karttamateriaalin analysointi	15
4 Lomakekyselyn tulokset	17
5 Paikkapreferenssit kartoilla	21
6 Karttoihin kirjoitetut kommentit	44
Kehittämistä koskevat karttakommentit	45
Karttoihin piirretyt reitit	45
7 Vertailu muihin aineistoihin	48
Urbaani onni	48
4V-hankkeen aineisto	49
Suvela postikyselyn valossa	50
Muita aineistoja	51
8 Päätelmät	52
9 Lähteet	54
Liitteet 1–5	

Esipuhe

Maahanmuuttajien asuinolot ja monikulttuurisuuden ottaminen huomioon oikealla tavalla ovat nousseet suomalaisissa kunnissa ajankohtaisiksi selvitys- ja kehittämistehtäviksi. MOVE – Monimuotoinen, vetovoimainen lähiö -hanke osallistui tähän järjestämällä Suvelaa koskevista maahanmuuttajien kokemuksista ja näkemyksistä neljä työpajaistuntoa lokakuussa 2010, joulukuussa 2010 ja toukokuussa 2011. Työpajaosuus liittyy MOVE-hankkeen toiseen osatehtävään, josta on aikaisemmin ilmestynyt raportti Suvela tilastoissa ja asukkaiden kokemana (2011). Siinä lähtökohtana oli kokemusten kartoittaminen postitse tehdyllä kyselyllä ja tilastanalyysillä.

Työpajaistunnoissa kokemuksia kartoitettiin karttatyöskentelyn ja kirjallisten vastausten avulla. Aineisto oli luonteeltaan laadullista ja tarjoaa neljän vastaajaryhmän näkemyksen Suvelan paikoista ja alueen käytön preferensseistä. Työpajoihin saatiin sellaisia vastaajaryhmiä, joita on vaikea tavoittaa kyselylomakkeiden avulla. Tässä hankkeen julkaisussa kerrotaan työpajojen tuloksista ja tarkastellaan niiden yhteyksiä muihin vastaaviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Tekstin ovat kirjoittaneet tutkijat Terttu Nupponen ja Markku Norvasuo. Kiitokset kaikille työpajoihin osallistuneille!

MOVE kuuluu ympäristöministeriön lähiöohjelmaan Lähiöistä kaupunginosiksi (2008–2011) ja on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn rahoittama. Hanke sisältyy samalla Tekesin Kestävät kauppapaikat verkostokaupungissa -hankkeen (KAVERI) ensimmäiseen työpakettiin. MOVE-hankkeen johtoryhmässä ovat olleet erityisasiantuntija Jaana Nevalainen ympäristöministeriöstä, johtaja Kari Salmi ARasta, projektipäällikkö Kai Fogelholm Espoon kaupungista sekä Aalto-yliopiston edustajina professori Raine Mäntysalo ja Markku Norvasuo.

Työpajat järjestettiin yhdessä Suomen Pakolaisapu ry:n kanssa. Kiitämme yhteistyöstä Terhi Joensuuta, Eija Kontuniemeä ja Mervi Kivijoki-Poskipartaa. Espoon edustajista kiitokset kuuluvat erityisesti Kai Fogelholmille hänen Suvelan kehittämistä koskevasta asiantuntemuksestaan. Lisäksi lämpimät kiitoksemme avusta Ali Abdirahmanille, Trapesa-toimintakeskukselle, Entressen kirjastolle sekä jo lakkautetun Keski-Espoon yläasteen opettajille.

1 Maahanmuuttajien asuminen tutkimuskohteena

Maahanmuuttajien asuminen on noussut 2010 alkukymmenellä julkisen keskustelun kohteeksi Suomessa. On huomattu tärkeäksi selvittää maahanmuuttajien asuinoloja ja asumistarpeita, ja hankkeita on myös kehitelty esim. asuinaluekohtaisesti alkupe- räisasukkaiden ja muuttajien yhteiselön parantamiseksi.

Omistusasuminen on useimpien suomalaisten valitsema asumisen muoto. Vuok- ralla asuminen on tyypillisesti pienituloisten vaihtoehto. Anneli Juntton tutkimukses- sa ehdoton enemmistö, 86 prosenttia vastaajista, halusi omistusasunnon. Omakotitalo oli tavoitteena pitkällä tähtäyksellä 56 prosentilla. Lapsiperheistä 46 prosentilla oli toivealueena maaseutu, kaikista vastaajista 38 prosentilla. Lähiöalueilla puolestaan halusi asua kaikista vastaajista 40 prosenttia, yksinhuoltajista 60 prosenttia, lapsetto- mista, alle 34-vuotiaista nuorista pareista 50 prosenttia ja alle 34-vuotiaista yksin asu- vista 45 prosenttia. Toiveita määräsi vahvasti se, mitä asuntomarkkinoilla on tarjolla, sekä vastaajan taloudellinen tilanne. (Juntto 2008, 5, 16.)

Suomalaisten asumisen tasoon vaikuttavat vahvasti taloudelliset resurssit. Väes- töryhmien väliset erot ovat tässä suhteessa kasvussa. Taloudellinen asema vaikuttaa myös asumistoiveisiin ja lisää asumistyytyväisyyttä. Hieman vähemmän mutta kui- tenkin merkittävästi asumistoiveisiin vaikuttaa asuntomarkkinoilla vallitseva tarjon- ta. Viihtyisyyttä ja kohtuullisia asumiskustannuksia arvostavat kaikki. Pienituloiset tavoittelevat pienempiä asuntoja kuin hyvätuloiset ja varakkaat. Kaikki arvostavat luontoa ja asuinympäristön rauhallisuutta, mutta lisäksi palveluja ja alueen keskeis- tä sijaintia. Asuinympäristöä koskevissa arvostuksissa painottuvat erilaiset asiat sen mukaan, millaisesta elinkaaren kohdasta ja perhevaiheesta on kysymys. (Juntto 2008, 4.)

Maahanmuuttajien asumistoiveita ja -tarpeita on selvitetty pääkaupunkiseudulla ja muun muassa Turussa jo vuonna 2003 (Turun kaupunki 2003). Pääkaupunkiseutua kos- kevan haastattelututkimuksen mukaan somalit toivoivat asumisessaan ennen muuta ”hyviä naapureita”, rauhallisuutta ja hyviä liikenneyhteyksiä sekä palvelujen läheisyyt- tä (Virtanen 2007, 11). Somalit saivat asuntonsa useimmiten sosiaaliselta vuokrasektoril- ta (Virtanen 2007, 13). Ongelmia on Suomessa kasvaneilla somalinuorilla huomattavasti

vähemmän kuin maahan varttuneina muuttaneilla. Lapsuuden kokemukset asun-
toalueilla näkyvät myöhemmissä asumista koskeissa valinnoissa. (Virtanen 2007, 16.)
Haastateltujen somalien asumistoiveet eivät eroa paljonkaan suomalaisten toiveista.
Omakotitalo rauhallisella alueella on tärkeällä sijalla asumistoiveissa. Sen ajatellaan
ratkaisevan ajankohtaiset asumiseen liittyvät ongelmat. Tutkimuksen haastatellut
somalit eivät pidä hyvänä ulkomaalaistaustaisten asukkaiden keskittämistä samoille
alueilla ja samoihin taloihin. (Virtanen 2007, 12.) Toisaalta maahanmuuttajat eivät koe
pystyvänsä vaikuttamaan asuinalueen valintaan, ja keskittyminen johtuu enemmän-
kin kantaväestön poismuuttamisesta (Beqiri 2008, 38–39).

Espoon Suvelan asuinaluetta on paljon tutkittu ja kehitetty. Siinä mielessä se
tarjoaa kiinnostavan jatkumon tutkimuksia. Uusimpana tutkimuskohteena on maa-
hanmuutto, sillä Suvelassa ulkomaalaisperäisen väestön määrä on merkittävä. Ti-
lastokeskuksen mukaan vieraskielisten osuus on kasvanut viimeisenä kymmenenä
vuotena juuri Suvelassa huomattavasti nopeammin kuin Espoossa tai Pääkaupun-
kiseudulla keskimäärin. Maahanmuuttajuus on niin muodoin ajankohtainen ja tule-
vaisuudessa entistä tärkeämmäksi tuleva asia Suvelan aluekehittämisessä ja Espoon
kaupungin asuntopoliitikassa. Vuosina 1999–2010 vieraskielisten osuus kolminker-
taistui Suvelassa 788 hengestä 2531 henkeen, eli noin 7 prosentista 22,3 prosenttiin.
Koko Espoossa vastaava kasvu oli samana aikana noin 4 prosentista 8,3 prosenttiin ja
koko pääkaupunkiseudulla 4,5 prosentista 9,6 prosenttiin. Vieraskielisiä on Suvelassa
suhteellisesti eniten Espoon kaikista pienalueista. Seuraavaksi suurin vieraskielisten
osuus oli Kirkkojärvellä (19 %), Lakistossa (19 %) sekä Otaniemessä (17 %). Helsingis-
sä vastaava osuus oli kuudella alueella korkeampi kuin Suvelassa. Vantaalla sellaisia
asuinalueita oli yksi. (Hirvonen 2011, 10–12.)

Ulkomailla syntyneiden osuutta Suvelan asukkaista voidaan tarkastella vuoden
2010 lukujen perusteella lähtien suurimmasta ryhmästä. Eniten oli eestinkielisiä (3,5
%), sitten venäjänkielisiä (3,0 %), albaaneja (2,3 %), somaleja (1,8 %), vietnamilaisia
(1,6 %), suomenkielisiä (1,2 %) ja seitsemänneksi eniten arabiankielisiä (1,1 %). (Hir-
vonen 2011, 12, kuva 2.7.) Vertailun vuoksi voi mainita, että koko Suomen somalinkielinen
väestö oli vuodelta 2010 olevan tiedon mukaan vajaan 11 000 asukkaan suuruinen. Sii-
tä kuitenkin 85 prosenttia asui Helsingin seudulla. (Vuori 2010, 25.)

Edellä on tarkasteltu maahanmuuttajien asumisen ajankohtaisuutta tutkimus-
kohteena ja Espoon kaupungin kehittämistehtävänä. MOVE-tutkimushankkeen
työpajaosiossa kerättiin kaikkiaan 45 maahanmuuttajalta (29 naiselta ja 16 miehel-
tä kokemuksia ja näkemyksiä omasta asuinalueesta kirjallisen kyselylomakkeen ja
kartta-aineiston avulla. Aineiston keruu tapahtui neljässä työpajaistunnossa syksyllä
2010 ja keväällä 2011. Työpajaryhmiin kuului venäjänkielisiä, somaleja ja nuoria suo-
menkielisiä yhdeksäsluokkalaisia.

Seuraavissa luvuissa selostetaan työpajaistuntojen lähtökohtia ja järjestämistä
(luku 2), analyysimenetelmiä (luku 3), lomakekyselyn tuloksia (luku 4), kartoilla
ilmaistuja paikkapreferenssejä ja reittejä (luku 5), karttoihin kirjoitettuja kommentteja
(luku 6) sekä vertailuja muihin aineistoihin (luku 7). Vertailtaviin aineistoihin

kuuluu myös MOVE-hankkeen aikaisempi, postitse tehty kysely, joka pohjautui 1 000 asukkaan otokseen Suvelan asukkaista. Vastauksia saatiin 47 prosentilta (Hirvonen 2011, 17–18). Vastaajat eivät kuitenkaan olleet aivan samoilta asuinalueilta, eikä postikyselyn avulla tavoitettu maahanmuuttajia niin paljon kuin toivottiin. Viimeinen luku 8 summaa työpajakyselyjen tulokset.

2 Suvelan työpajojen lähtökohdat

MOVE:n tutkijat ja Suomen Pakolaisavun työntekijät järjestivät kaikkiaan neljä työpajaistuntoa lokakuussa 2010, joulukuussa 2010 ja toukokuussa 2011. Ensimmäiseen työpajaan 5.10.2010 kutsuttiin venäjänkielisiä maahanmuuttajia. Se pidettiin kulttuurikeskus Trapesan tiloissa Espoon keskuksessa. Seuraavat kaksi työpajaa järjestettiin 13.12.2010 somalinkielisille, erikseen naisille ja miehille. Paikkana oli Espoon keskus, Entressen kauppakeskuksen kirjaston Sininen sali. Kolmas ryhmä olivat Keski-Espoon yhdeksäsluokkalaiset, joista osa oli maahanmuuttajaperheistä. Heidän työpajansa pidettiin 5.5.2011 Keski-Espoon koulussa. Kaikkiin neljään työpajaistuntoon osallistui yhteensä 45 henkilöä – naisia 29, miehiä 16. Aivan kaikilta osallistujilta ei ei saatu vastauslomakkeita.

Aineisto kerättiin muutaman tunnin kestäneissä työpajaistunnoissa kirjallisen kyselylomakkeen ja havainnollisen karttatyöskentelyn avulla. Tavoitteena oli kartoittaa kokemuksia ja mielipiteitä muun muassa siitä, miten Suvelan aluetta pitäisi kehittää, miten maahanmuuttajaryhmät elävät keskenään ja miten alue jäsentyy vastaajien mielissä. Kehittämisenäkökulma oli siten tärkeä.

Ajankohtainen, monen työpajojen osanottajan elämään vaikuttanut asia Suvelassa oli Espoon kaupungin varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan helmikuussa 2011 lyhyellä valmisteluajalla tekemä päätös lakkauttaa Suvelassa sijainneen Keski-Espoon koulun yläaste.² (HS 18.3.2010.)

Tutkijoiden kiinnostus koski erityisesti maahanmuuttajaväestöä. Muihin kuin Keski-Espoon koulun yhdeksäsluokkalaisten työpajaan tulikin vain maahanmuuttajia. Työpajojen järjestämiseen osallistui myös Suomen Pakolaisapu, jolla oli vuosi-
na 2009–2010 käynnissä KOTILO-projekti. Projekti käsitteli maahanmuuttajien ja

² Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta oli antanut valmisteluohjauksen luokkien 7–9 siirtämiseksi muihin kouluihin syksystä 2010 alkaen ja kesään 2011 mennessä. Ks. Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta 18.3.2010, Asianro 840 / 400 / 2010, http://www.espoo.fi/asiakirja.asp?path=1:31:37423:37424:37425&id=B74E7E3E0C75DAD8C22576F2002BED3F&kanta=Kunnari\\intrakun_e.nsf (luettu 15.11.2010). Asiakirja ei ole enää tässä osoitteessa. Asiakirjan mukaan ”Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta on kokouksessaan 18.2.2010 antanut suomenkielisen opetuksen tulosyksikölle valmisteluohjauksen Keski-Espoon koulun vuosiluokkien 7-9 siirtämiseksi alueen muihin kouluihin hallitusti syksystä 2010 alkaen. Koulun vajaakäytössä olevia tiloja halutaan tehostaa kehittämällä koulusta vetovoimainen monitoimikoulu. Lautakunnalle esitetään, että Keski-Espoon koulun vuosiluokkien 7-9 opetus siirretään alueen muihin kouluihin vaiheittain kesään 2011 mennessä.”

suomalaisten asumista, ja sen kohdealueita olivat pääkaupunkiseutu, Turku ja Pirkanmaa.³ Venäjän- ja somalinkielisten valintaa voi perustella ensinnäkin venäjää ja somalia puhuvien yleisyydellä Suvelassa. Venäjä edustaa kulttuurisesti suhteellisen ”läheiseksi” koettua väestönosaa, kun taas somalitaustaisia on etenkin mediassa käsitelty kulttuurisesti ”etäisempänä” maahanmuuttajaryhmänä. Lisäksi somalinkielisten tavoittaminen oli Suvelan postikyselyssä osoittautunut vaikeaksi, sillä yhtäkään lomaketta ei palautettu. Venäjänkielisistä kyselyyn oli vastannut noin kolmannes, kun suomen- ja ruotsinkielisistä vastasi noin puolet. (Hirvonen 2011, 19.)

Nuoria on kuultu Suvelan kehittämisessä aiemminkin, Suvelan Sofy-tutkimuksessa. Keväällä 1988 Kristiina Uski teki nuorisotutkimuksen, jossa perustettiin niin kutsuttu lähistudio Suvelan kerhokeskukseen, asukastilaisuuksia oli tuolloin kolme. Käytössä oli myös ideavihko, jonka teko jäi kuitenkin melko vähäiseksi. Nuoria oli kiinnostanut enemmän videon tekeminen. (Suvelan kehittämissuunnitelmaehdotus 1990, 35.)

Vastaajien tavoittaminen ja työpajojen organisointi

Merkittävä osa työpajojen valmistelua oli osallistujien tavoittaminen. MOVE:n tutkijat toimittivat kutsut venäjänkielisten työpajaan Trapesan tiistaikerhon kautta. Somalinkielisiin naisiin ja miehiin saatiin yhteydet Entressen Sinisessä huoneessa kokoontuvan naisten kansainvälisen yhdistyksen AVO ry:n, Entressen kirjastonhoitajien ja somalinkielisten ilmoitusten avulla. Yhdeksäsluokkalaisiin saatiin yhteys Keski-Espoon koulun rehtorin kautta.

Venäjänkielisten vastaajien tavoittamisessa osoittautui arvokkaaksi kansainvälinen Trapesa-toimintakeskus Espoon keskuksessa. Keskusta ylläpitää Filoksenia ry, joka on Suomen ortodoksisen kirkon vuonna 1996 perustettu avustus- ja vapaaehtoistyötä tekevä järjestö. Trapesa järjestää muun muassa kerhotoimintaa.⁴ Työpajan lähtökohdaksi otettiin tiistai-iltaisina kokoontuva aikuisten kerho. Sen ohjaaja oli sekä suomen- että venäjääntaitoinen ja toiminut kielenkääntäjän ammatissa, joten hän pystyi avustamaan tilaisuudessa. Tilaisuutta varten laadittiin venäjänkielinen kutsu, jonka ohjaaja käänsi venäjäksi. Kutsuja toimitettiin kolme viikkoa ennen tilaisuutta Trapesaan.

Venäjänkielisten työpajaistuntoon 5.10.2010 osallistui 18 naista ja yksi mies. Suurin osa osallistuneista oli eläkeikäisiä, ja monet kuuluivat inkeriläisiin maahanmuuttajiin. 16 osallistujaa oli muuttanut Suomeen suoraan Venäjältä, kaksi Ukrainasta ja yksi Viirosta. Kahdeksan osanottajista asui Suvelassa, neljä Sunassa ja Espoon keskuksen alueella ja loput muualla Espoossa. Valtaosa eli 16 henkeä oli täyttänyt 65 vuotta, muut kolme olivat työikäisiä, ikäryhmää 30–65. Suvelassa asui venäjänkielisistä kahdeksan, Espoon keskuksessa neljä ja muualla Espoossa seitsemän osallistujaa: neljä

³ Kotilo-projektista on tietoa enemmän Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sivuilla <http://www.ara.fi/default.asp?contentid=13153&lan=fi> (luettu 16.3.2012); ks. myös http://www.socca.fi/files/295/Kotilo_projekti_190810.pdf (luettu 16.3.2012).

⁴ <http://www.ortodoksi.net/index.php/Filoksenia>; <http://filoksenia.kotisivukone.com/> (luettu 29.12.2011).

Leppävaarassa, yksi Kirkkojärvellä ja kaksi Kauklahdessa. Kysymyslomakkeet olivat suomenkieliset mutta tulkattiin tarvittavin osin venäjäksi. Moni vastaajista kykeni keskustelemaan suomeksi, mutta vain kolme kirjoitti suomen kielellä ja useimmat (13 henkeä) käyttivät venäjää. Venäjänkieliset vastaukset suomensi myöhemmin ammattikääntäjä.

Somalinkielisten tavoittaminen oli kaikkein vaikeinta, mutta toisaalta heissä oli eniten Suvelassa asuvia. Apua tavoittamiseen saatiin maahanmuuttajayhteisössä vaikuttavalta somalitaustaiselta henkilöltä, joka avusti myös somalinkielisen kutsun kääntämisessä. Kutsua toimitettiin tilaisuutta edeltävien kahden viikon aikana useisiin paikkoihin ilmoitustauluille ja mukaan otettavaksi. Paikkoja olivat muun muassa kauppakeskus Entressen kirjasto, Espoon keskuksen läheinen Talk shop -puhelinkahvila, Suvelan nuorisotila Sentteri ja Suvelan ostoskeskuksen päivittäistavaramyymlän ilmoitustaulu. Kutsuja toimitettiin myös Suvelassa toimivaan moskeijaan. Laajasta tiedottamisesta huolimatta vastaajia saatiin kumpaankin työpajaan alle 10.

Somalinaisten työpajaistuntoon maanantaina 13.12. 2010 klo 11–13 tuli seitsemän osanottajaa – useimmat olivat nuorenpuoleisia mutta 30 vuotta täyttäneitä; nuoria vasta 20 vuotta täyttäneitä oli 2 henkeä. Osallistujista kolme asui Suvelassa, yksi lähellä Kiltakalliossa ja yksi kauempana Espoon Koivuhovissa. Kahden asuinpaikasta ei saatu tietoa. He kaikki olivat tulleet Suomeen suoraan Somaliasta, kolme heistä oli asunut Suomessa 5–10 vuotta, kolme yli 10 vuotta. Alle kaksi vuotta asuneita oli yksi. – Vastaukset olivat suomenkielisiä paitsi yksi. Se käännettiin somalista suomeksi.

Somalimpiesten työpajaan saman päivän iltapäivällä klo 15–17 tuli 9 osanottajaa. Osallistujista oli 7 henkeä nuoria, alle 30-vuotiaita miehiä. Kaksi osallistujaa asui Suvelassa, yksi Sunassa, yksi Espoon keskuksessa, kaksi muualla Espoossa – Matinkylässä ja Mikkilässä – ja yksi Helsingissä. Kahden asuinalueesta ei saatu tietoja. Suomessa oli miehistä kolme asunut 5–10 vuotta, neljä yli 10 vuotta. Alle kaksi vuotta asuneita oli yksi. – Kaikki vastaukset olivat suomenkielisiä.

Somalinkielisten työpajoissa kysymyslomakkeet oli käännetty somaliksi, ja mukana tilaisuudessa oli somalinkieltä taitava tulkki. Osin tulkin ansiosta suurin osa kirjallisista vastauksista saatiin suomenkielisinä. Vain yhden henkilön vastaukset jouduttiin suomentamaan jälkikäteen.

Neljäs työpaja haluttiin järjestää Keski-Espoon koulun yhdeksäsluokkalaisille ennen kuin yläaste siirtyisi kokonaisuudessaan pois Suvelasta. Työpajaa varten oltiin yhteydessä Keski-Espoon koulun yläasteeseen. Työpajaistunto pidettiin opettajan läsnäollessa koulupäivän aikana maanantaina 5.5.2011 klo 8–10, ja siihen osallistui 10 nuorta. Seitsemän osallistujaa asui Suvelassa, kolme muualla Espoossa: kaksi Kirkkojärvellä, yksi Matinkylässä. Näiden työpajalaisten maahanmuuttajatausta ei tullut esiin. Kuusi osanottajaa kertoi syntyneensä Suomessa, muiden syntymämaa ei käynyt selville. Osanottajista neljä oli tyttöjä ja kuusi poikia. Koululaisten lomakkeet olivat suomenkielisiä, mutta niitä oli hieman muutettu ikäryhmää varten. Kaikki vastaukset olivat suomenkielisiä.

Taulukko 1. Yhteenveto työpajaistuntojen osallistujamääristä. Suvelan tienoo tarkoittaa tässä varsinaisen Suvelan lisäksi viereisiä alueita Sunaa ja Espoon keskusta (johon Suvelakin osana kuuluu).

Työpaja (yht. 4 työpajaa)	Nais- puolisia	Mies- puolisia	Yhteensä	Suvelas- sa asuvia	Suvelan tie- noolla asuvia	Maahanmuuttaja- taustaisia
Venäjänkieliset	18	1*	19	8	14	19
Somalinkieliset naiset	7	-	7	3	4	7
Somalinkieliset miehet	-	9	9	2	4	9
Nuoret (9-luokka- laiset)	4	6	10	6	7	**
Yhteensä	29	16	45	19	29	≥ 35

* Ei jättänyt vastausta. ** Ei tiedusteltu.

Työpajamateriaali

Työpajojen käytännön järjestelyillä oli seuraavat tavoitteet:

- mahdollisuus käydä materiaali läpi noin kahden tunnin kuluessa
- materiaalin havainnollisuus ja selkeys sekä työskentelyn helppous
- havaittavissa oleva luottamuksellisuus ja anonyymius
- opastuksen tarjoaminen tilanteissa, joissa kysymyksiin vastaaminen tuottaisi vaikeuksia.

Näkemyksiä, kokemuksia ja tietoja kerättiin istunnoissa kahdella tavalla, sekä lomakekyselyllä että karttatyöskentelyn avulla. Käytännössä karttatyöskentely edelsi lomakekysymyksiin vastaamista, mutta tässä on tarkoituksenmukaista käydä sisältö läpi vastakkaisessa järjestyksessä.

Lomakevaiheessa osanottajat vastasivat kolmen eri teeman kysymyksiin kirjallisesti. Kirjalliset kysymykset koskivat kolmea teema-aluea: mitä työpajan osanottaja ajattelee asuinalueestaan, miten alueesta saisi paremman ja mitä olisi tarjottava lapsille ja nuorille. Viimeksimainittu kysymys muotoiltiin nuorten ryhmälle henkilökohtaisempaan muotoon. Venäjänkielisten työpajassa karttatehtävät ja kysymykset projisoitiin diaesityksenä. Somalinkielisten työpajoihin laadittiin erillinen, somaliksi käännetty kysymyslomake (liitteet 2 ja 3). Suomenkielistä lomaketta muokattiin edelleen nuorten työpajaan sopivaksi (liite 4).

Toisena tehtävänä oli merkitä kahdelle A3-kokoiselle kartalle nykytilannetta ja tulevaisuutta koskevia näkemyksiä alueesta. Karttoja oli tulostettu kullekin osanottajalle kaksi, keltareunainen kuvaamaan käsitystä nykytilanteesta ja sinireunainen kehittämistä koskevia näkemyksiä varten. Karttapohjan reunoilla oli pieniä valokuvia keskeisistä paikoista (liite 1). Reunaväriä lukuunottamatta kartat olivat identtisiä. Karttoihin pyydettiin merkitsemään paikkoja ensisijaisesti värillisillä pyöreillä tarroilla (taulukko 2). Vastaajille annettiin myös värikynät ja pyydettiin piirtämään nykytilannetta kuvaavalle kartalle käytetyt reitit ja tulevaisuutta kuvaavalle kartalle

puuttuvat mutta tarpeelliset reitit. Karttoihin sai myös kirjoittaa kommentteja, ja osa vastaajista käytti tätä mahdollisuutta.

Taulukko 2. Karttoihin liimattavien tarrojen värien merkitykset. Tyhjissä kohdissa väri ei ollut käytössä.

väri	merkitykset nykytilanteessa	tulevaisuutta koskevat merkitykset
VIHREÄ	miellyttävät paikat	hyvät ja säilyttämisen arvoiset paikat tai rakennukset
KELTAINEN		korjauksen tai parantamisen tarpeessa olevat paikat tai rakennukset
PUNAINEN	epämiellyttävät paikat	poistettaviksi joutavat paikat tai rakennukset
MUSTA	turvattomat paikat	
SININEN	käytössä olevat palvelut	tarpeelliset uudet palvelut

Alkujaan tarkoitus oli käyttää myös kolmatta, laajemmin pääkaupunkiseutua esittävää karttaa, johon olisi merkitty oman asuinpaikan lisäksi ystävien ja sukulaisten asuinpaikkoja sekä muita tärkeitä paikkoja. Kuitenkin jo ensimmäisessä työpajassa huomattiin, että tämä vaihe olisi pidentänyt tilaisuutta liikaa, joten kaikissa työpajoissa käytettiin vain Suvelan karttoja.

Työpajametodin yksityiskohdat

Karttatyöskentely jäljitteli niin kutsuttua pehmoGIS-menetelmää, jolla voidaan karttoittaa vastaajien kokemuksia ympäristön laadusta joko yleisesti tai jonkin aiheen, kuten turvallisuuden kannalta. Menetelmä on tarjolla vuorovaikutteisena internet-karttapalveluna.⁵ Nykymuotoinen pehmoGIS on kuitenkin pitemmälle kehittynyt ja sisältää useampia osioita kommenttimahdollisuuksineen. Alkumuodossaan myös tätä menetelmää on sovellettu manuaalisena karttapohjien avulla. Menetelmässä on mahdollista soveltaa karttamerkintöjä luovasti, eikä esimerkiksi niiden sallittua määrää ole rajoitettu.

Tärkein syy paperikarttojen käyttöön verkkopohjaisen kyselyn asemesta oli luottamuksen säilyttäminen. Oletettiin, että maahanmuuttajat saattaisivat olla erityisen kriittisiä kaikenlaista sähköistä tiedonkeruuta kohtaan. Samasta syystä osallistujien nimiä ja yhteystietoja ei kerätty. Osallistujat identifioitiin numerolla ja taustatietoja kysyttiin niukasti. Osallistujista kerättiin ikäryhmätiedot, Suomeen muuttamista edeltäneen asuinmaan nimi sekä tieto Suomessa ja Suvelassa asumisen vuosien määrästä. Aineistot julkaistaan tässä vain yhteenvetoina.

Toinen syy paperikarttojen käyttöön oli helppous ja konkreettisuus. Karttatyöskentelyn tarkoitus oli houkutella osallistujat työskentelyyn ilman erillistä perehtymistä tai merkintöjen selittämistä. Ilmeisesti tässä onnistuttiin, sillä tilaisuuksiin osallistujat eivät juuri esittäneet karttojen tulkintaa koskevia kysymyksiä. Muutamat varmistivat, että olivat ymmärtäneet oikein joidenkin paikkojen, kuten Kirstintien tai kauppakeskus Entressen sijainnin. Vain harva työpajojen osanottajista tarvitsi

⁵ <http://pehmogis.tkk.fi/pehmogis/fi/helsinki.html> (luettu 30.12.2011).

työpajaistunnossa lomakkeiden täyttämiseen ja karttojen merkintään tulkkausapua. YTK:n tutkijat järjestivät aineiston keruun jälkeen somalin- ja venäjänkielisten vastausten kääntämisen. Tarvetta siihen oli 13 venäjänkielisen ja yhden somalinkielisen kyselylomakkeen tapauksessa.

Kartoista pyrittiin tekemään niin helppokäyttöisiä ja havainnollisia, ettei osallistujien tarvitsisi varsinaisesti tulkita karttamerkkejä. Karttapohja piirrettiin ja väritettiin puuväreillä naturalistisesti, esikuvana lapsille tarkoitettut kuvitukset. Rakennukset esitettiin kolmiulotteisessa projektiossa, viheralueet puustoineen kuvattiin vihreän sävyillä ja tiet merkittiin vastaavasti ruskealla värillä. Karttapohjan reunoille lisättiin pieniä valokuvia keskeisimmistä paikoista ja rakennuksista. Valokuvissa korostuivat asiointipaikat, kuten koulut, päiväkodit, liikkeet ja ravintolat. Viivalla osoitettiin kohteen paikka kartalla. Paikoista nimettiin erikseen vain Suvela, Espoon keskus ja Tuomarilan asema.

Valokuvien käyttö karttapohjissa on menetelmän kannalta hieman ongelmallista. Toisaalta valokuvat houkuttelivat kommentoimaan ja helpottivat ilmeisen paljon työskentelyä. Jotkut osallistujat kiinnittivät tarroja sekä karttapohjaan että valokuviin, muutamat yksinomaan kuviin. Toisaalta kuvien esittämät kohteet voivat olla etusijalla, jolloin kynnys merkitä muita paikkoja nousee. Kuitenkin osallistujat merkitsivät kartoilta myös monia sellaisia paikkoja, joista valokuvaa ei ollut. Moni valokuvissa olleista paikoista oli myös sellaisia, jotka joka tapauksessa erottuvat pelkistettyä lähiöympäristöstä.

3 Työpajojen analyysi

Osanottajien asuinpaikat ja ikärakenne

Kaikkien työpajoihin osallistuneiden joukossa oli suvelalaisia 19 henkeä eli 42,2 prosenttia. Muualla Espoon keskuksen alueella asui seitsemän henkeä (15,6 %) ja lisäksi kolme henkeä (6,7 %) Sunassa aivan Suvelan eteläpuolella. Kauempana Espoossa (Kauklahdessa, Kiltakalliossa, Koivuhovissa, Latokaskessa, Leppävaarassa, Lippajärvellä, Matinkylässä ja Mikkellä) ja Helsingissä asui yhteensä 12 henkeä eli 26,7 prosenttia. Neljän osallistujan asuinalueesta ei saatu tietoja.

Suomessa pitkään, yli 10 vuotta asuneita, oli suhteellisesti eniten venäjänkielisten joukossa – 9 henkeä eli 47,4 prosenttia. Melko vastaava osuus näitä pitkäaikaisia asukkaita oli myös somalinkielisten ryhmissä – naisista kolme, miehistä neljä henkeä. Myös alle kaksi vuotta maassa asuneita oli venäjänkielisten ryhmissä suhteellisesti enemmän kuin muissa ryhmissä – neljä henkeä eli 21,1 prosenttia. Tällaisia henkilöitä oli vain yksi kummassakin somalinkielisten ryhmässä.

Suvelassa asui venäjänkielisten koko ryhmästä kahdeksan henkeä (42 %), somalinkielisten naisten ryhmästä kolme (42,9 %), somalinkielisten miesten ryhmästä kaksi (22,2 %) ja yhdeksäsluokkalaisista kuusi (60 %). Jos lasketaan mukaan myös viereiset Suna ja Espoon keskuksen ympäristö eli tarkastellaan Suvelaa lähitienoineen, vastaavat luvut ovat venäjänkielisille 14 henkeä (73,6 %), somalinkielisille naisille neljä (57,1 %), somalinkielisille miehille samoin neljä (44,4 %) ja yhdeksäsluokkalaisille seitsemän (70 %). Näistä luvuista on huomattava, että somalinkielisistä kahden miehen ja kahden naisen asuinpaikka jäi selvittämättä (epäselvä tai puuttuva merkintä).

Työpajaryhmät poikkesivat toisistaan osanottajien iän puolesta. Nuorimmat olivat yhdeksäsluokkalaisten pajassa – nämä keväällä 2011 koulua käyneet osallistujat olivat 15–16-vuotiaita. Venäläisten työpajalaisista puolestaan lähes kaikki, runsaat 84 prosenttia, olivat täyttäneet 65 vuotta. Somalinkielisten naisten pajassa suurin osa oli 30 vuotta täyttäneitä. Somalinkielisten miesten pajassa keski-ikä oli alhaisempi – miehistä oli 7 eli 78 prosenttia alle 30-vuotiaita.

Työpajaryhmien välisistä eroista voi päätellä, että venäjänkielisten vastaukset kertovat lähinnä Suvelaa ja Espoon keskusta, Leppävaaraa sekä Kauklahtea koskevista

kokemuksista ja näkemyksistä. Yhdeksäsluokkalaisten ja somalinkielisten osallistujien vastaukset koskevat puolestaan ensi sijassa Suvelaa ja yksittäisiä alueita muualla Espoossa.

Lomakekyselyn analysointi

Kaikkien neljän työpajaistunnon lomakevastaukset jäsenneltiin teema- ja kysymyskohtaisesti omiksi listoikseen. Vastaukset tyypiteltiin sitten yhteisten piirteiden ja erojen pohjalta ja niistä kirjoitettiin työpajakohtaiset yleisemmän tason yhteenvedot.

Useimpiin kyselylomakkeen 11 kysymyksestä eivät vastanneet kaikki osanottajat. Tällaisia kysymyksiä oli kaikkiaan seitsemän. Neljä kysymystä oli sellaisia, joihin vastasivat kaikki työpajojen osalliset jollain tavalla: 3A, 1B, 1C ja 3B. Vähiten vastattiin kysymykseen 2B, ”mitä palveluja pitäisi erityisesti parantaa ja miksi”.

Karttamateriaalin analysointi

Analyysivaiheessa karttoihin värikoodatut paikkamerkit koottiin yhteen sekä vastaajaryhmittäin että teemoittain.

Vastaajaryhmiä oli viisi, joista viimeiseen oli koottu kaikki yhteen:

1. somalinkieliset naiset
2. somalinkieliset miehet
3. venäjänkieliset
4. nuoret
5. kaikki yhteensä.

Teemoja oli vastaavasti kahdeksan:

1. nykytilanne, miellyttävät paikat
2. nykytilanne, epämiellyttävät paikat
3. nykytilanne, turvattomat paikat
4. nykytilanne, käytetyt palvelut
5. kehittäminen, säilytettävät paikat
6. kehittäminen, korjattavat paikat
7. kehittäminen, poistettavat paikat
8. kehittäminen, uudet palvelut.

Näin saatiin jokaista viittä ryhmää kohden kahdeksan teemakarttaa, eli karttoja laadittiin yhteensä 40 kappaletta. Tarroilla ilmaistut paikat siirrettiin karttoihin rasteriperiaatteella siten, että samaan ruutuun osuvien merkintöjen lukumäärä ilmaistiin sekä luvulla että värin muutoksella tummemmaksi.

Kuviin tehdyt merkinnät sijoitettiin viivan osoittamaan kohtaan kartalla. Jos vastaaja oli aivan ilmeisesti merkinnyt kohteen sekä kuviin että karttaan, vain kartan merkintä otettiin huomioon. Kaikki kartalle tehdyt merkinnät samalta vastaajalta otettiin kuitenkin huomioon, lukuun ottamatta joitakin piirretyn kartta-alueen ulkopuolelle

osuvia epäselviä tapauksia. Lisäksi tulostusvaiheessa karttaa rajattiin esitysteknisistä syistä siten, että muutama reunemmalle tehty merkintä rajautui pois. Näillä ei kuitenkaan ollut merkitystä Suvelan ja Espoon keskuksen tarkastelulle. Karttoihin merkityt sanalliset huomiot tarjosivat lisätietoa vastaajien näkemyksistä.

Koska yksi vastaaja saattoi merkitä vapaasti haluamansa määrän paikkoja, ei ollut mahdollista päätellä vastausten välisiä tilastollisia suhteita. Vastaajat saattoivat myös keskustella keskenään vastaustilanteessa, joten tulokset eivät välttämättä olleet riippumattomia. Aineistoa tarkasteltiin laadullisesta näkökulmasta ja visuaalisen analyysin kautta. Vastaajaryhmien välille syntyikin huomattavia eroja siinä, miten eri teemojen merkinnät jakautuivat tilallisesti.

Reittejä ei siirretty yhtenäisille kartoille. Reittien piirtäminen vaihteli myös vastaajaryhmittäin, ja myös tällöin oli mahdollista tehdä joitakin havaintoja tilankäytöstä.

4 Lomakekyselyn tulokset

Asuinalueet ja sen asukkaat. Ensimmäiseen teemaan kuuluivat kysymykset, jotka koskivat vastaajan asuinalueellaan arvostamia asioita (liite 2, 1A), häiritseviä asioita (1B), alueen turvattomuutta ja syitä siihen (1C) sekä mielipiteitä alueen asukkaista (1D).

Venäjänkieliset arvostivat asuinalueitaan luonnon, metsän ja eläinten, seudun rauhallisuuden sekä erityisten kiinnostavien paikkojen ja hyvien palvelujen kuten kirjaston, terveysaseman ja sosiaalipalvelujen ansiosta. Somalinkielisille naisille olivat arvostettavia asioita oma lähipiiri – perhe, somaliyhteisö, ystävät, monikulttuurisuus – sekä hyvä päiväkotit. Muita arvostuksen aiheita olivat hyvät palvelut l. koulu ja liikenneyhteydet, alueen rauhallisuus, naapurien kunnioittava suhtautuminen, talojen hienous, pienten kauppojen ja palvelujen lukuisuus. Somalinkielisten miesten arvostus kohdistui naapureihin, palveluihin – niitä olivat kulut, päiväkodit, kaupat, palvelupaikat, liikenneyhteydet, kirjasto ja sen henkilökunta – sekä alueen lapsiystävällisyyteen ja siihen, että saa olla rauhassa. Yhdeksäsluokkalaiset arvostivat kotiaan, ”meidän koulua”, ostaria ja kauppia, tekonurmea/koriskenttää, sitä että asukkaita on monesta maasta sekä kulkuyhteyksiä.

Kaikkia työpajalaisia häiritsivät (ks. liite 2, kysymys 1B) asukkaiden ja kulkijoiden häiriökäyttäytyminen sekä kielteiset asenteet joko maahanmuuttajia tai Suvelaa kohtaan. Jonkun venäjänkielisen vastaajan mielestä liikenne- ja terveyspalvelut ovat kalliita, vaikkakin hyviä. Joitakin somalinkielisiä naisia vaivasi rakennusten ja leikkipaikkojen huonokuntoisuus ja yleinen epäsiisteys, somalinkielisistä miehistä jotakuta nuorison kokoontumispaikkojen puuttuminen. Yhdeksäsluokkalaisia häiritsivät liikenne ja melu.

Turvattomuuden tunteita koki kyselyvastausten perusteella asuinalueellaan vain joka toinen venäjänkielisistä, ja kolme heistä oli kokenut häiriötä (liite 2, kys. 1C). Somalinkielisten naisten mukaan turvattomuutta oli kesäisin ja päihtyneitten ihmisten takia; pari vastaajaa halusi baarit pois, asuinalueen ulkopuolelle. Somalinkieliset miehet korostivat turvattomuuden suhteellisuutta: turvattomuuskokemuksia syntyy ravintolakäynnistä ja eri kansallisuuksien kohtaamisesta. Parin vastaajan mukaan turvattomuutta ei ole. Toisten mukaan taas varsinaisia ristiriitoja ei ole omilla alueilla samalla tavalla kuin on Hakunilassa tai Soukassa. Yksi vastaaja ei pitänyt Suvelan

syöllämisestä. Yhdeksäsluokkalaisille turvattomuuden tunnetta tuli juopoista ja riehumisista. Parin vastaajan mielestä turvattomuutta ei ole, mutta taas toiset kaksi kokivat sitä kuitenkin.

Vastaajien kokemukset alueittensa asukkaista (liite 2, kys. 1D) olivat yleensä myönteisiä. Jotkut heistä korostivat asukkaiden moninaisuutta. Joidenkin yhdeksäsluokkalaisten mukaan erimielisyyksiä oli paljon eri porukoitten välillä.

Kyselyn toista teemaa ”Miten asuinalueesta saisi paremman?” käsiteltiin lomakkeessa neljän kysymyksen kautta.

Venäjänkieliset kaipaivat alueelleen palveluja, lisää ja parempia, niin että ne vastaisivat muun muassa paluumuuttajien tarpeita. Häiriöt olisi myös saatava pois. (Liite 2, kys. 2A.) Somalikieliset naiset halusivat Suvelan Olkkarin takaisin, naisille työpajan joka auttaisi myös suomalaisia kulttuurien tutustumisessa toisiinsa, kasvatuskoulutusta lasten hoitamisessa suomalaisittain, lapsille leikkitilaa pihalla, leikkipuistojen korjausta. Jonkun vastaajan mielestä R-kioski ja kauppa olivat hänelle liian kaukana. Somalinkieliiset miehet kaipaivat käyntipaikkoja: kahvilaa, kuntosalia, asukaspistettä, jalkapallohallia. Jätehuoltoa olisi parannettava, joku kaipasi ”erilaisia ihmisiä”, toinen kasvatusapojen parantamista. Vanhemmille olisi saatava valistusta ”monikulttuurisen yhteisön kasvattamiseksi ja tasavertaisen Espoon luomiseksi”. Yhdeksäsluokkalaiset kaipaivat kaupallisia palveluja lisää ml. kauppakeskuksia tai niiden laajennuksia, jalkapallokenttää, moderneja rakennuksia – joku ”jotain siistin näköistä”.

Venäjänkieliset vastaajat halusivat parannettavaksi (liite 2, kys. 2B) terveys- ja liikennepalveluja, tulkkauspalveluja, tupakanvastaisen työn lisäämistä nuorison parissa; jonkun mielestä elämänmeno oli normaalia, ts. muutoksia ei tarvittaisi. Somalinkielisten naisten mielestä asiakaspalveluja olisi parannettava maahanmuuttajien kohtelemiseksi asianmukaisesti. Avoimia päivähoitopalveluja tarvittaisiin kotona olevien naisten avuksi, lapsille tarvittiin kerhotoimintaa. Somalinkielisten miesten mielestä tarvittiin kiinteistönhoitopalvelujen parantamista, lisää urheilumahdollisuuksia, avoimia tapahtumia asukkaiden keskinäistä tutustumista varten. Tarvittaisiin työpalveluja ja -koulutusta, Olkkari, asukaspiste ja kuntosali, myös suomen kielen opetusta. Yhdeksäsluokkalaiset halusivat lisää nuorison ajanviettopaikkoja.

Venäjänkielisten vastaajien mielestä ympäristöä pitäisi parantaa (liite 2, kys. 2C) tekemällä Kirstinmäen polku S-markettiin talvella turvallisesti. Somalinkielisten naisten mielestä oli tarpeen järjestää yhteisiä tapahtumia, niin että suomalaiset voisivat tutustua somaleihin. Somalinkieliiset miehet toivat esille ympäristönhuollon tarpeita: oli saatava liikennevaloja ja hidasteita lisää, hylättyjä autoja pois, lisää ja riittävästi pysäköintipaikkoja, lisää lumityöntekijöitä, huoltoyhtiöiden työn parantamista niin että auraaminen tapahtuisi nopeammin. Jonkun vastaajan mukaan ympäristö paranisi ”olemalla ja kasvattamalla itseä ja muita ihmisiksi”. Yhdeksäsluokkalaisten mielestä ympäristö tarvitsi parannuksia ja siistimistä Suvelassa.

Venäjänkielisten mielestä yleiset liikennevälineet toimivat hyvin: ”liikenne on ihmisen hyvää”. He toivoivat kuitenkin metroa toivotaan ja lisää busseja Suvelaan. (Liite 2, kys. 2D.) Somalinkieliiset naiset toivovat lisää bussiyhteyksiä muun muassa Koivu-

hoviin ja Ymmerstaan, metroa Espoon keskukseen. Junia olisi uudistettava; matalalattiabussit ovat parempia lasten kanssa liikkuesssa. Liikenne on hyvää. Lunta voisi aurata enemmän. Somalinkieliset miehet toivovat bussivälien tihentämistä, ratikkaa ja lisää töyssyjä hidasteiksi asuinalueille. Joku vastaaja haluaa lisää busseja Leppävaaraan. Yhdeksäsluokkalaiset haluavat metron, busseja lisää ja aikataulussa pysyviä. Toisten mielestä liikenneyhteyksiä ei tarvita lisää, mutta kaduista voisi tehdä modernimman näköisiä. Liikenneyhteydet ovat mainiot.

Kolmantena teemana oli kysymys, mitä olisi tarjottava lapsille ja nuorille. Sitä lähestyttiin lomakkeessa kolmen kysymyksen kautta. Tiedusteltiin, onko alue hyvä paikka lapsille ja nuorille (liite 2, kys. 3A), millaisia palveluja lapset ja nuoret tarvitsevat lisää (liite 2, kys. 3B) ja millaisia uusia palveluja tulisi järjestää lapsille ja nuorille (liite 2, kys. 3C). Viimeinen kysymys alakohtineen esitettiin yhdeksäsluokkalaisten ensimmäiseksi ja sinä-muodossa: ”Mitä asuinalueellasi olisi tarjottava sinun ikäisillesi?” (liite 4).

Venäjänkielisten mielestä alue on rauhallinen ja yleensäkin hyvä: urheilumahdollisuudet ovat hyvät, lapsille on palveluja (kys. 3A). Toisten vastaajien mielestä alue ei ole hyvä, koska nuorilta puuttuu menopaikkoja, disko ja elokuvat sekä iltakerhoja. Lapsille olisi saatava edullisia päivähoitopaikkoja. Kulkuneuvot ovat kalliita. Joidenkin somalinkielisten naisten mielestä Suvela ei ole turvallinen paikka lapsille. Suvelan asukkaat leimataan ulkomaalaisuuden ja päihtyneiden asukkaiden perusteella. Toisten mukaan Suvela on hyvä paikka, varsinkin kirjasto. Jonkun mielestä lapsille on saatava kerhohuone. Joidenkin somalinkielisten miesten mielestä Suvelan alue on hyvä ja melko turvallinen – jalkapallokenttä on korjattu, palvelut ovat hyvät, muun muassa kirjasto ja koulu ovat lähellä. Alue on rauhallinen lapsille; lapsille on enemmän leikkikavereita kuin jossain muualla. Lapsia olisi kuunneltava ja kysyttävä heiltä, mitä he ajattelevat asuinalueesta. Useimpien yhdeksäsluokkalaisten mielestä oma alue on hyvä muun muassa liikenneyhteyksien tai nuorten asukkaiden ansiosta. Joidenkin mielestä oma alue on ”ihan normaali”. Toisten mielestä oma alue ei ole ylipäättäänkään hyvä, taikka siellä on liikaa juopottelijoita, on turvatonta ja liian vaarallista.

Venäjänkielisten mielestä lapset ja nuoret tarvitsevat leikkipaikkoja, harrastusklubeja, skeittauspaikkoja. (Kys. 3B.) Somalinkielisten naisten mukaan on tarpeen saada kerhoja. Lapsia on ohjattava sopivaan tekemiseen ja tarpeiden toteuttamiseen. Alueen on oltava lapsille turvallinen. Lapset pelkäävät leikkiä ulkona kesäisin. Somalinkielisten miesten mielestä kerhot ovat tarpeen ja erityisesti suomen kielen opiskelua ja läksyjen tekemistä varten – vertailukohtana on Pasilan asukastalon kerho. Tarpeen on nuorisotalo sekä tytöille että pojille. Tarvitaan urheilupaikkoja. Yhdeksäsluokkalaiset kaipaivat ajanviettopaikkoja lisää – tavallisia puistoja, nuorisotiloja, kauppia, jalkapallokenttiä. Monet paikat tarvitsevat uudistamista.

Venäjänkielisten toiveisiin uusista lasten ja nuorten palveluista kuuluivat lasten ja nuorten kerhot. Eräs vastaaja halusi kertoa, että poliisia on turha kutsua selvittämään humalaisten ja nuorten melua, sillä se saapuu liian myöhään. Somalinkielisistä naisista eräs vastaaja korosti virikkeiden tarvetta muun muassa äitien mielenterveydelle.

Toisten mielestä oli tärkeää matkustusrauha junissa ja busseissa. Oma kerho tarvittaisiin lapsille ja nuorille, niin ikään hyviä koulunkäyntimahdollisuuksia. Somalinkieliset miehet toivoivat kerhoja lisää – niissä muun muassa läksyäpua ja pelaamista sekä urheilua. Tarpeenovatlasten ja vanhempien yhteiset paikat leikkimistä ja ajanviettoa varten, niin ikään kahvila ja toimintakeskus. Yhdeksäsluokkalaiset haluaisivat lapsille ja nuorille kauppoja sekä lisää ja laajempia kauppakeskuksia. Ostari olisi remontoitava.

5 Paikkapreferenssit kartoilla

Samoin epämiellyttävät paikat vastasivat melko hyvin sekä nykytilanteessa turvatomiksi koettuja että tulevaisuudessa poistettaviksi esitettyjä paikkoja. Suvelassa poistettavia paikkoja oli erityisesti lounaispään ravintoloiden ympäristössä.

Korjattavat paikat sijaitsivat erityisesti Suvelassa, muualle niitä merkittiin vähän. Lisäksi Suvelan sisäinen alueellinen hajonta oli laajaa. Osa sijoittui muun muassa Kirstinharjun alueelle, mutta myös Suvelan ostoskeskuksen ja koulun ympäristöön toivottiin parannuksia. Nämä seikat yhdessä voivat viitata siihen, että Suvelan ympäristön yleinen ilme ja laatu koettiin puutteellisiksi. Uusia palveluja ei juurikaan toivottu. Nuoret merkitsivät Suvelaan paljon korjattavia paikkoja.

Yksittäisiä vastauksia tutkimalla voi havaita poikkeuksellisiakin yhdistelmiä. Vastaajat olivat saattaneet merkitä esimerkiksi terveyskeskuksen palveluksi mutta samalla turvatomaksi, tai käyttämänsä ravintolan palveluksi mutta samalla toisessa kartassa poistettavaksi. Tällaiset asiat eivät ilmene suurempaa vastausjoukkoa tarkasteltaessa.

Teemakartoille on koottu jokaisen neljän vastaajaryhmän (somalinkieliset naiset ja miehet, venäjänkieliset sekä nuoret) sekä viidentenä kaikista ryhmistä yhdistetyt preferenssit. Jokaista näistä kohden on kahdeksan erilaista karttaa, neljä nykytilannetta ja neljä kehittämistä koskevaa.

Ensimmäisessä kuvassa on karttapohja nimistöineen. Kartassa vasemmalla ylhäällä on Espoon keskuksen asema ja keskellä Kirstintietä myötäilevä Kirstinharju. Toisessa kuvassa on Suvelan viistoilmakuva. Nämä kuvat helpottavat seuraavien karttaesitysten tulkintaa (katso myös liite 1). Niihin on koottu teemoja koskevat kartta-merkinnät. Neliömäisten merkkien väri vaihtelee teemoittain, ja lisäksi numero esittää merkin kohdalle osuneiden vastausten määrää.

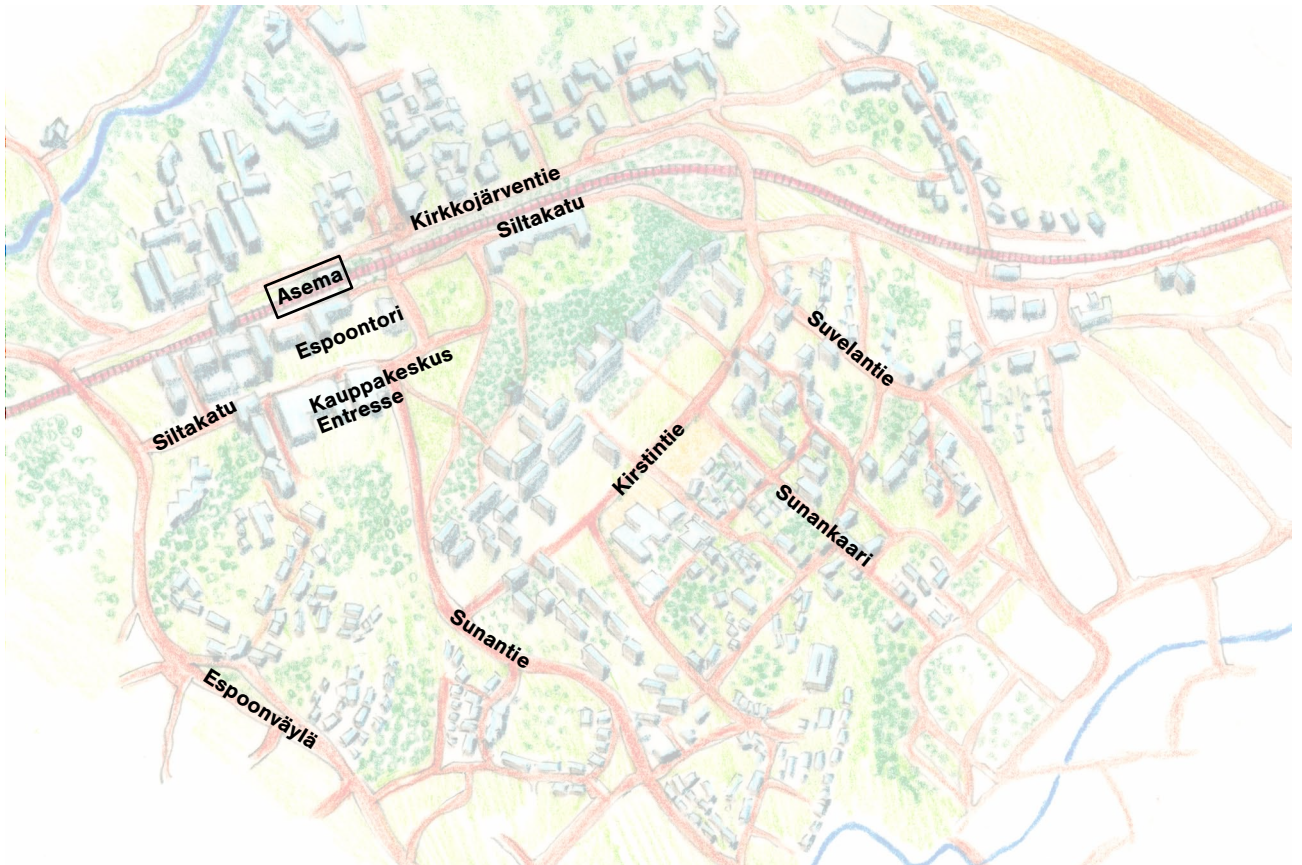
Kartat on aseteltu aukeamittain neljän ryhmiin. Ensimmäisellä aukealla ovat somalinkielisten naisten nykytilannetta koskevat näkemykset (teemat 1–4) ja toisella aukealla somalinkielisten naisten kehittämistä koskevat näkemykset (teemat 5–8). Kolmannella ja neljännellä aukemalla ovat samalla tavalla ryhmiteltyinä somalinkie-

listen miesten vastaukset ja niin edelleen, kunnes viimeiset kaksi aukeamaa esittävät kaikki vastaukset yhteen koottuina.

Vastaajaryhmien välille syntyi eroja jotka ilmenevät yksityiskohtaisemmin kartoista ja niiden kuvateksteistä. Esimerkiksi somalinkieliset miehet merkitsivät naiseen verrattuna melko vähän turvattomia paikkoja, ja venäjänkielisten merkinnät kokonaisuutena kattoivat laajimman alueen. Karttamerkintöjen perusteella voi otaksua, että sekä somalinkielisille naisille että nuorille yhdeksäsluokkalaisille nimeomaan Suvelan yleismiljöö oli arkielämässä tärkeä.

Kaikki vastaajat suhteellisesti huomioon ottaen Suvelassa oli miellyttäviä paikkoja melko runsaasti. Kokonaisuutena miellyttävät paikat vastasivat varsin hyvin sekä nykyisin käytettyjä palveluja että tulevaisuudessa säilytettäväksi esitettyjä paikkoja. Miellyttävien paikkojen kirjo oli kuitenkin näitä ryhmiä laajempi. Erityisen paljon miellyttäviä paikkoja merkitsivät venäjänkielist, mutta niistä vain osa oli Suvelan alueella.

Kuva 1. Suvelan karttapohja ja keskeisimmät paikannimet.

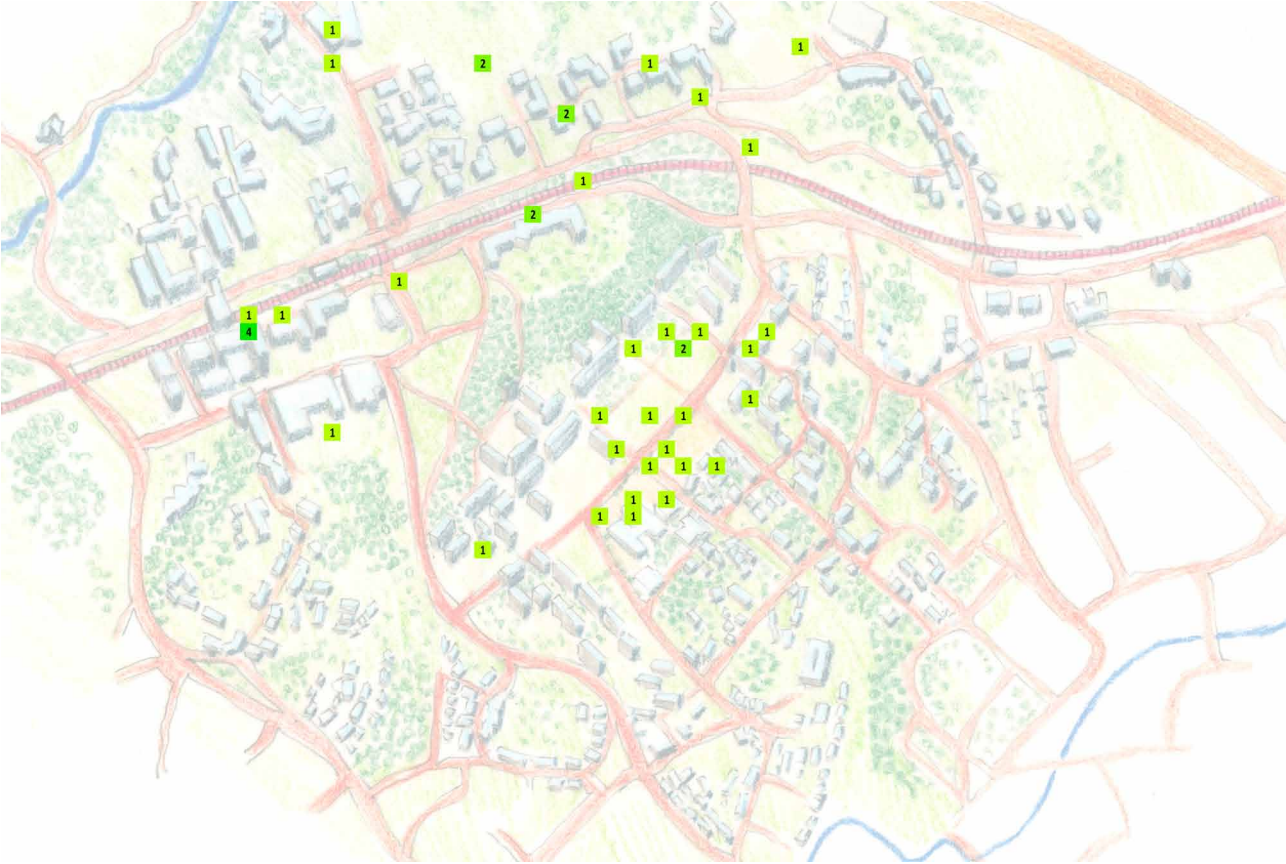

Kuva 2. Viistoilmakuva Suvelan alueesta kohti pohjoista. Taka-alalla Turun rata (Espoon keskuksen asema jää kartan vasemman laidan ulkopuolelle) ja sen edustalla Suviniitty (kolmiomainen puuton alue). Kirsstinharjun kerrostalojono alkaa kuvan vasemmasta laidasta viistosti Kirsintintien suuntaisena. Keskellä koulurakennus ja sen edustalla ostoskeskus. Vertaa liite 1.

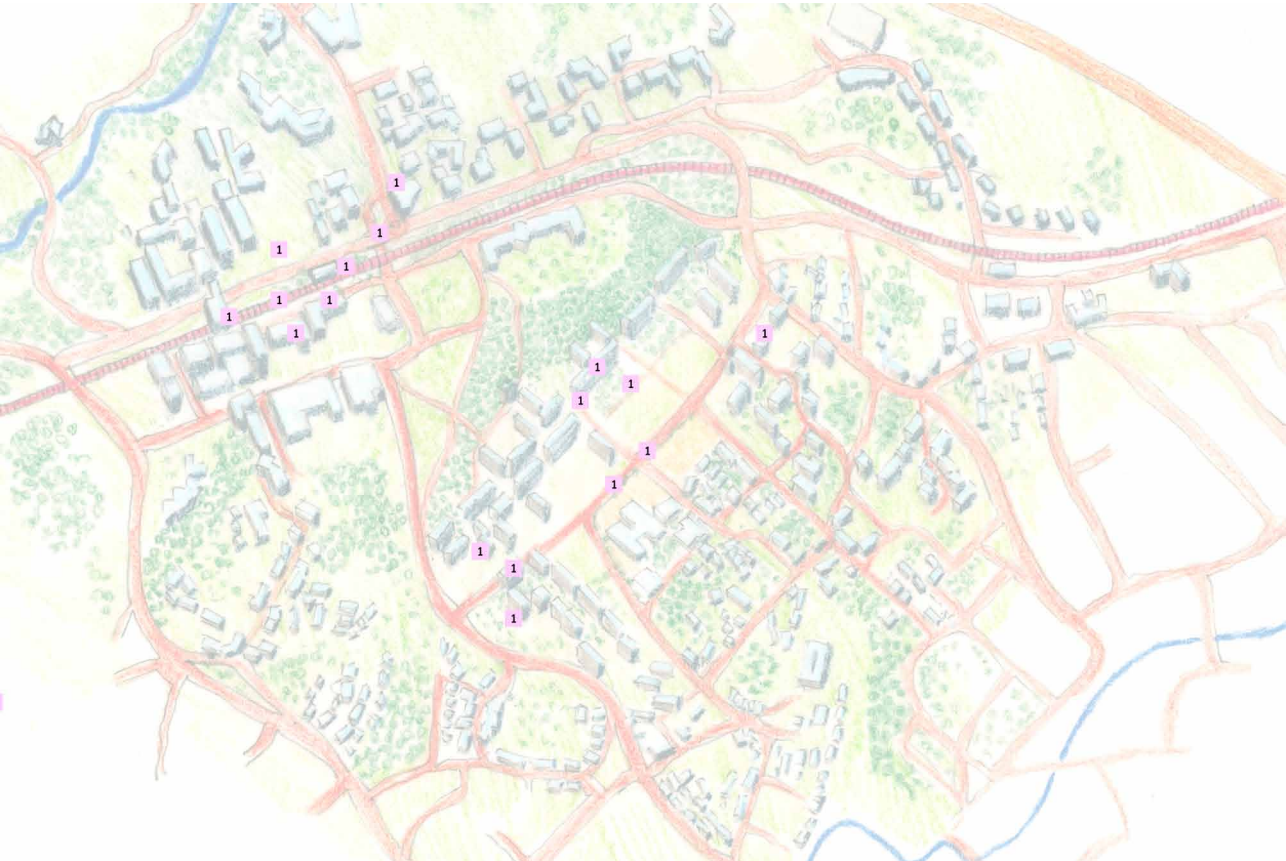

SOMALINKIELISET NAISET, NYKYTILANNE

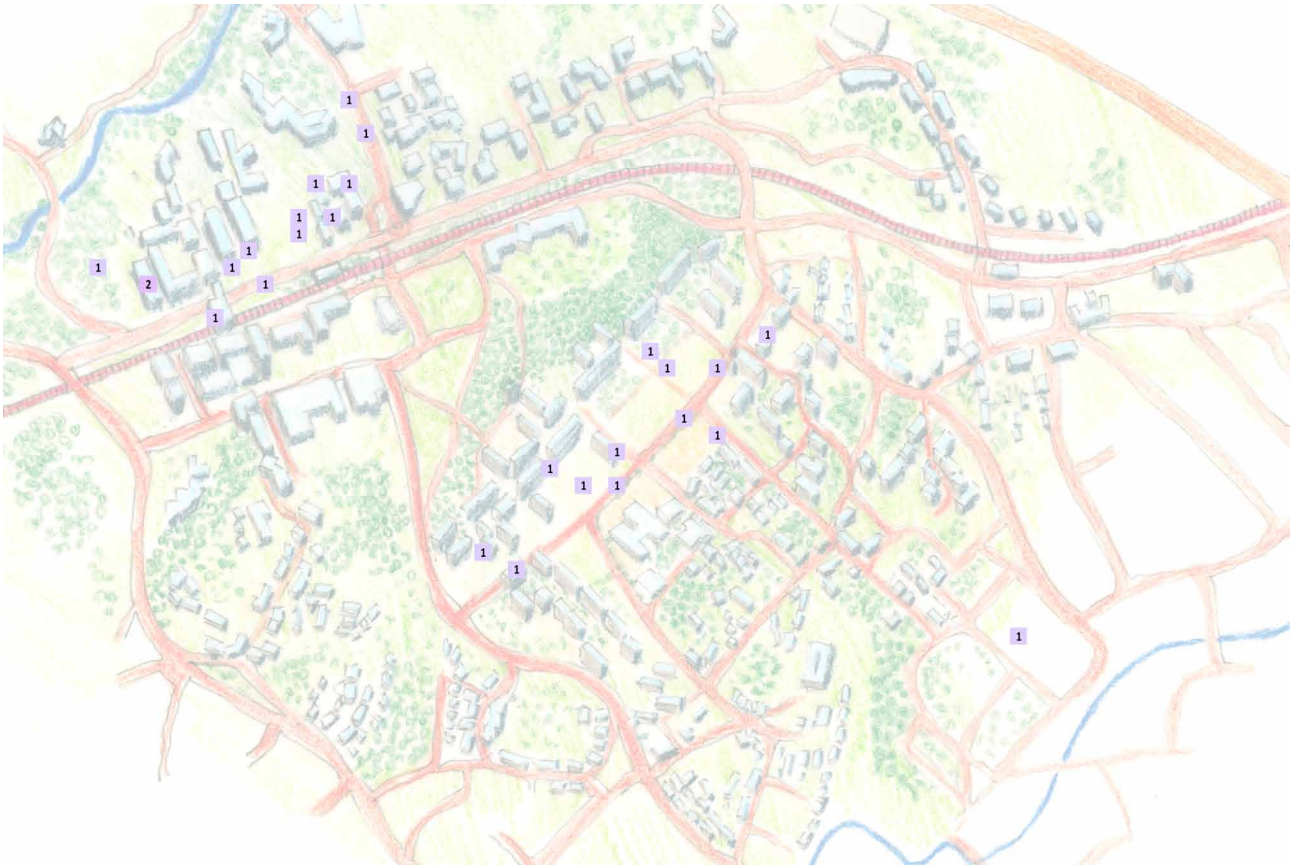
Kuva 3. Somalinkielisten naisten miellyttävät paikat ovat melko hajallaan Suvelan ja Espoon keskuksen julkisilla alueilla. Mm. Suvelan asukaspuisto on mukana.

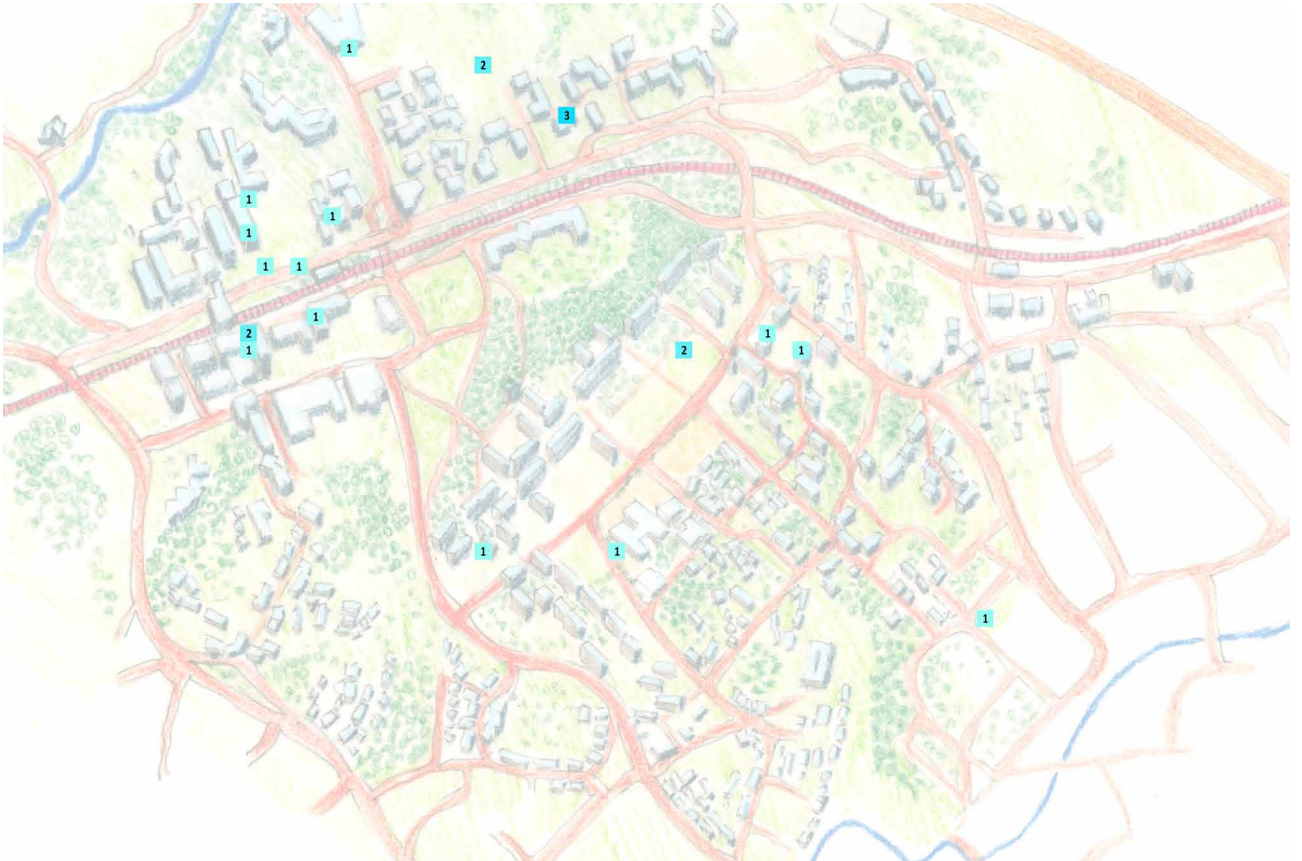
Kuva 4. Epämiellyttäviä paikkoja on suhteellisen vähän, eikä niissä voi havaita selvää keskittymistä.

Kuva 5. Myös turvattomat paikat ovat hajallaan. Espoon keskuksen pohjoispuolinen osa korostuu jonkin verran. Mahdollisesti arkinen liikkuminen yksinään selittää kokemuksia, jolloin julkisilla paikoilla häiriötä olisi vähemmän.

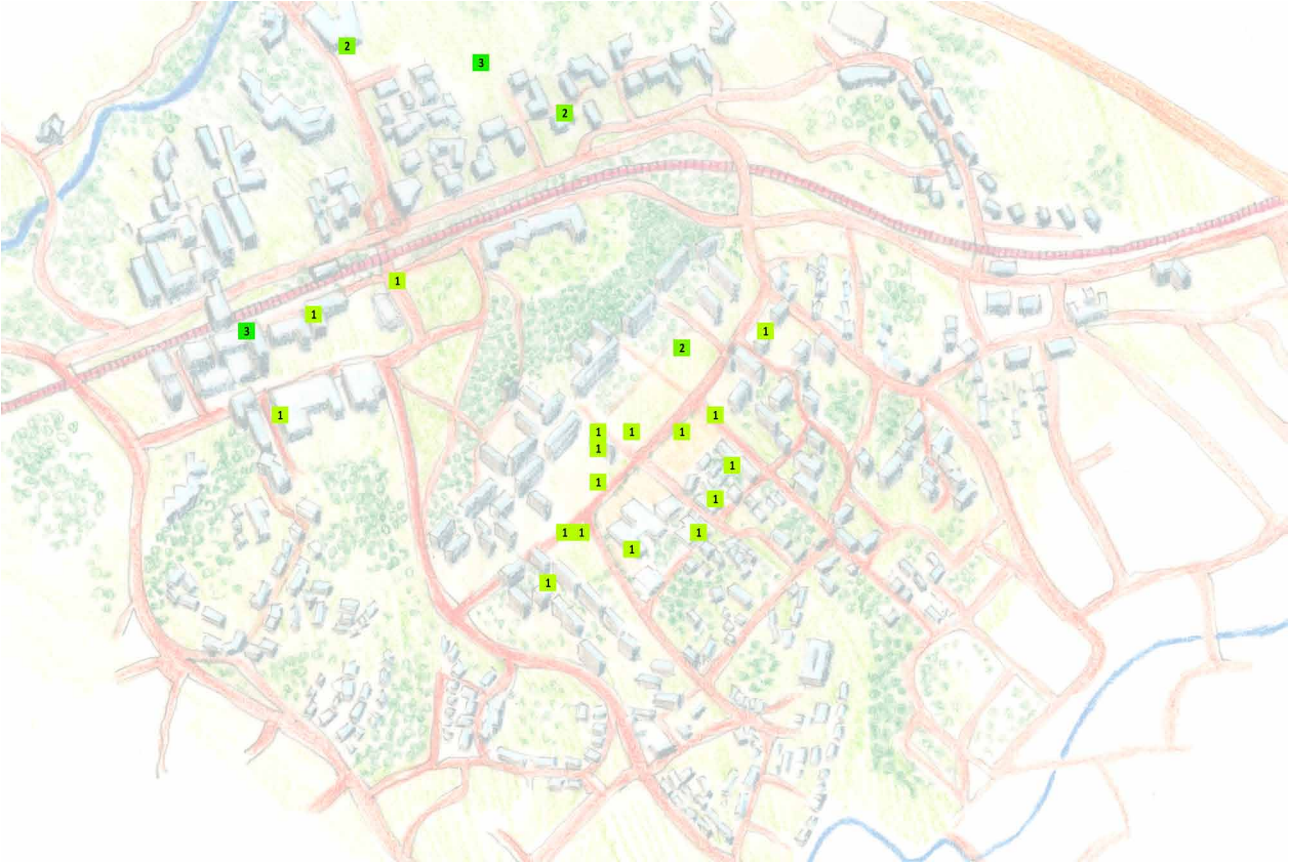

Kuva 6. Käytetyt palvelut edustanevat valtaosin päivittäispalveluja.

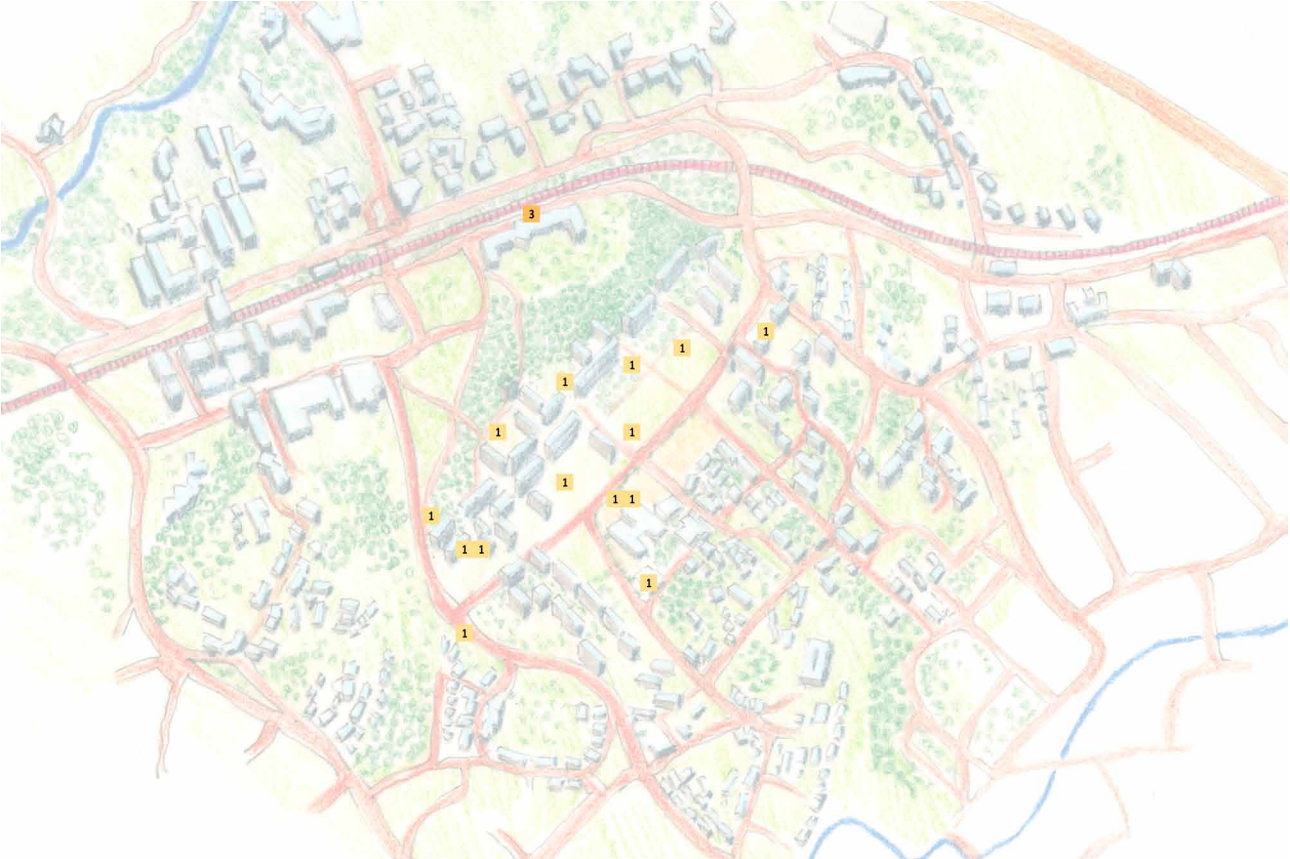

SOMALINKIELISET NAISET, KEHITTÄMISNÄKEMYS

Kuva 7. Säilytettävät paikat vastaavat melko hyvin miellyttävinä pidettyjä paikkoja.

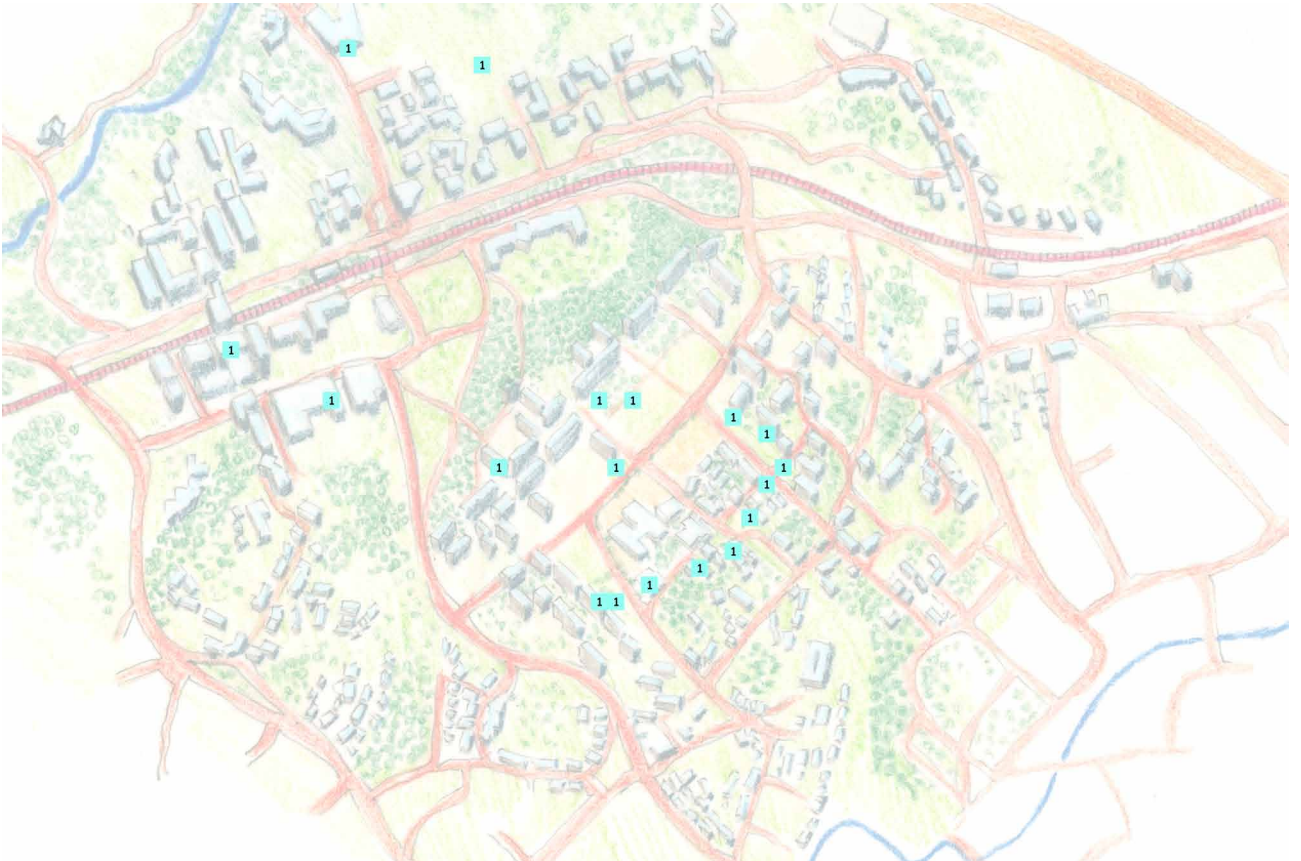
Kuva 8. Korjattavat paikat sijoittuvat siten, että ne näyttävät kohdistuvan erityisesti asuin ympäristöön.

Kuva 9. Poistettavia paikkoja on niukasti, lähinnä Suvelan lounaispäässä.

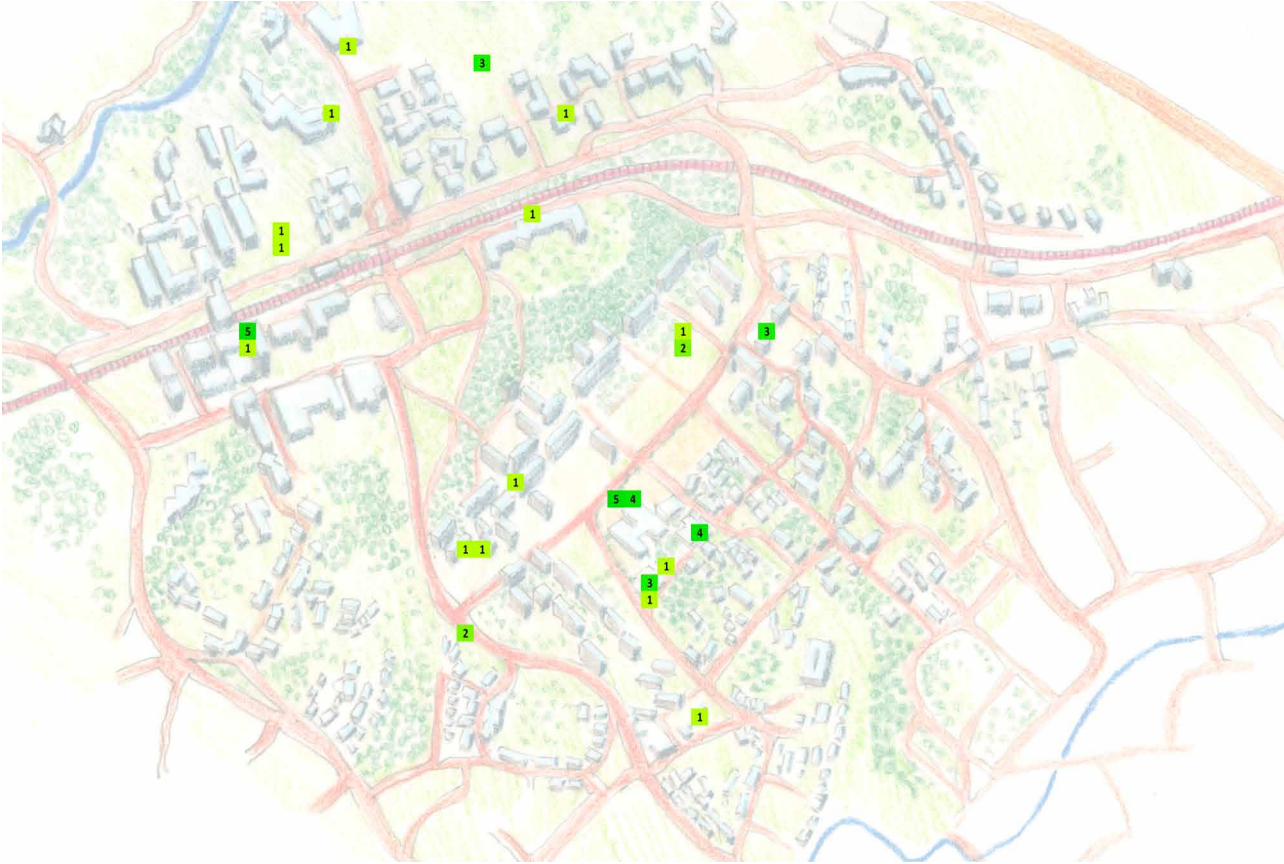

Kuva 10. Uusien palvelujen kuviossa korostuvat yhden vastaajan näkemykset, joten kuva ei ole kovin edustava.

SOMALINKIELISET MIEHET, NYKYTILANNE

Kuva 11. Somalinkielisten miesten miellyttävät paikat saattavat liittyä kokoontumismahdollisuuksiin ja päivittäispalveluihin. Koulut ovat edustettuina.

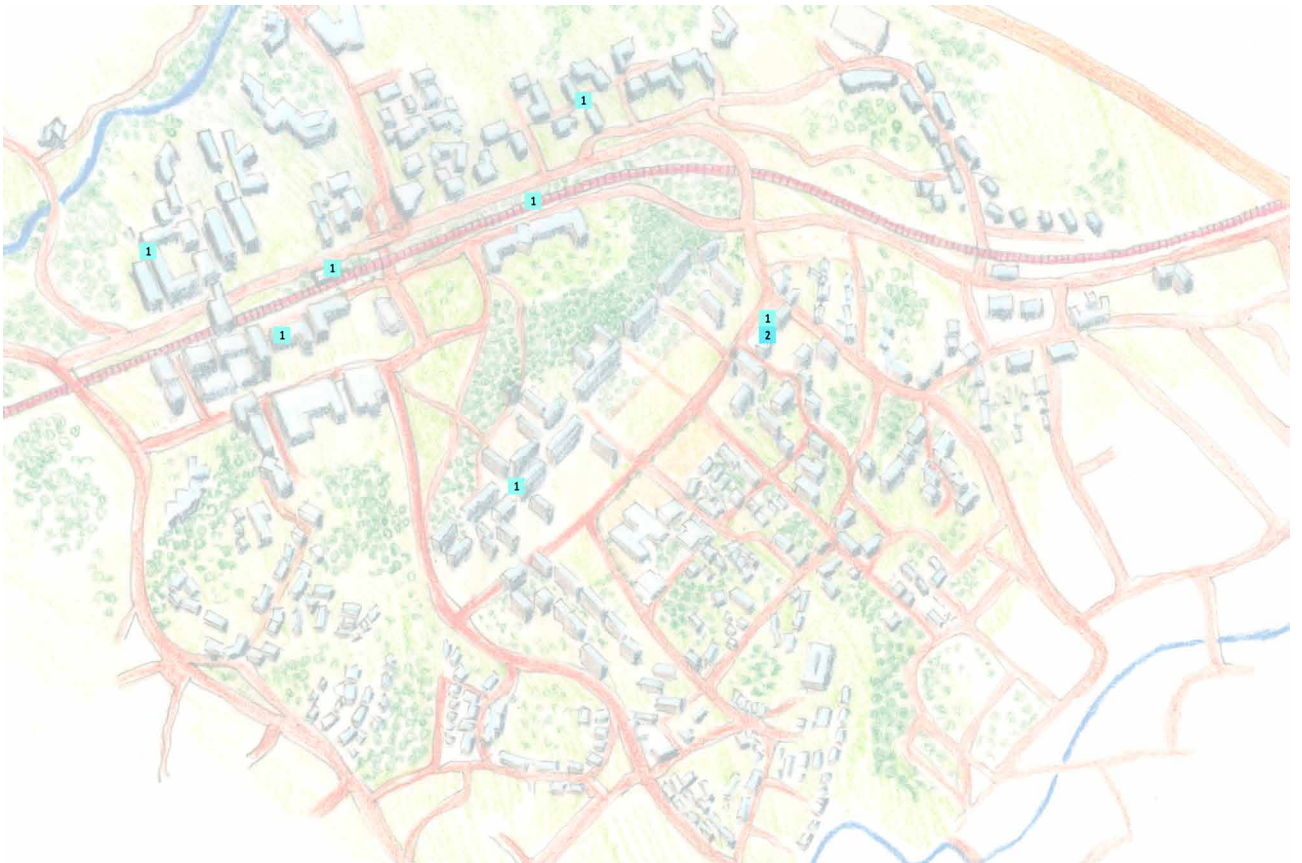
Kuva 12. Harvat epämiellyttävät paikat ovat mm. ravintoloiden ympäristössä.

Kuva 13. Turvattomia paikkoja on vain muutamia.

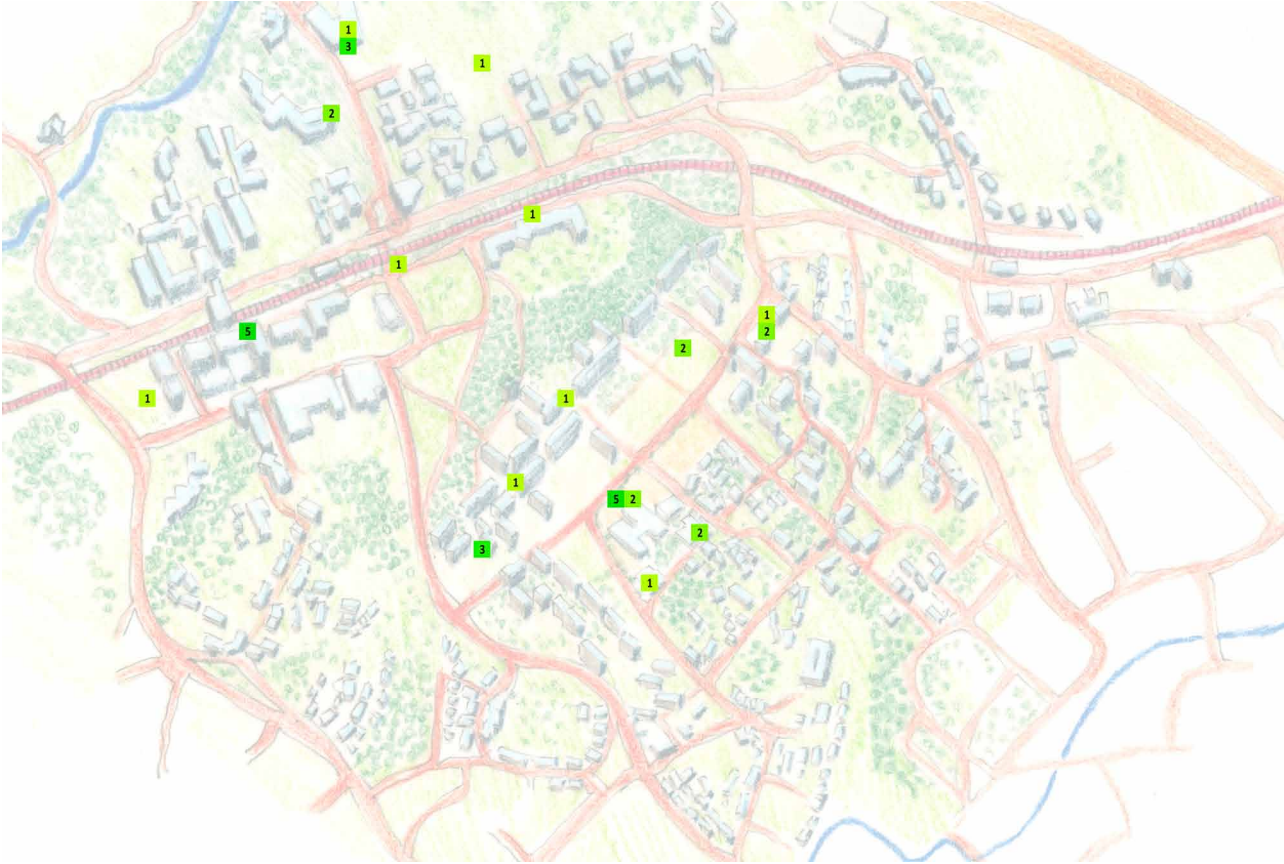

Kuva 14. Käytettyjä palveluja on merkitty niukasti.

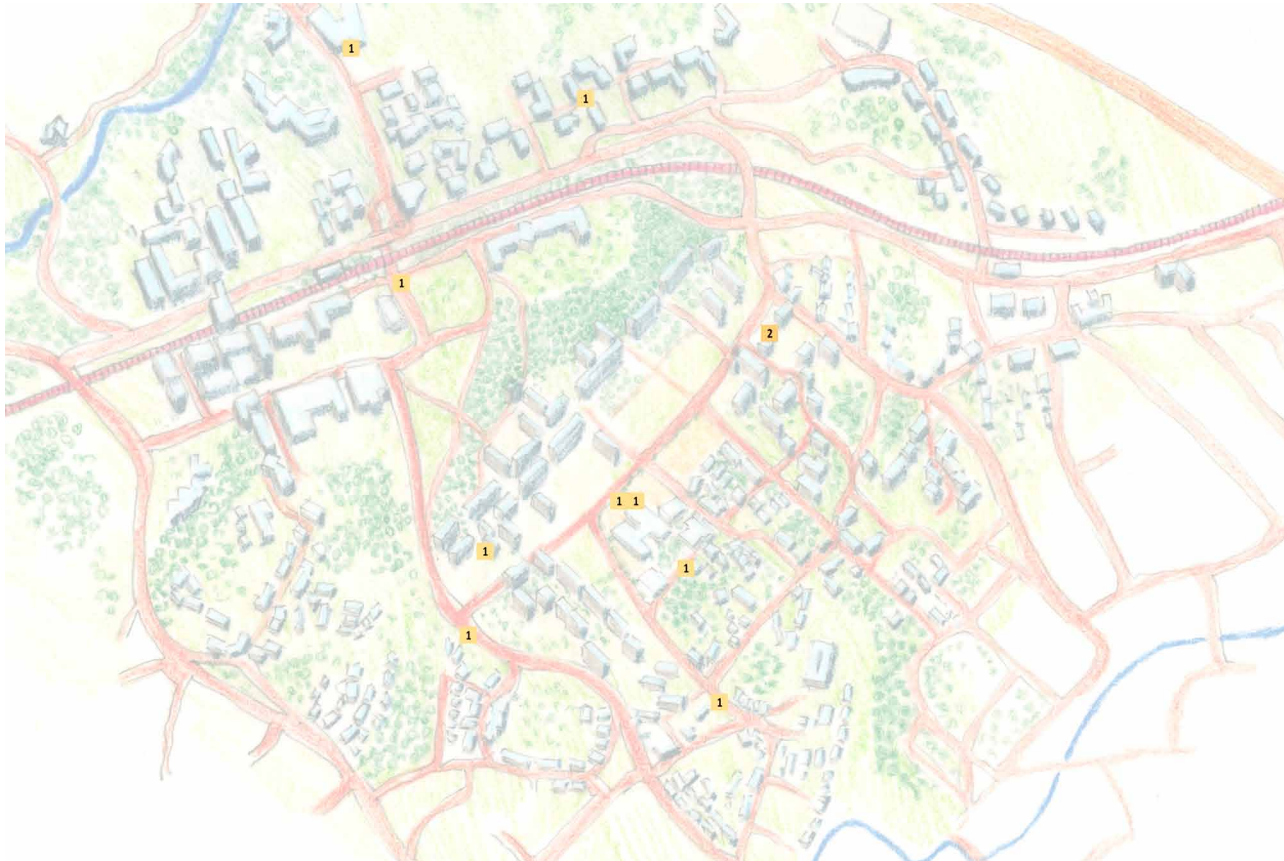

SOMALINKIELISET MIEHET, KEHITTÄMISNÄKEMYS

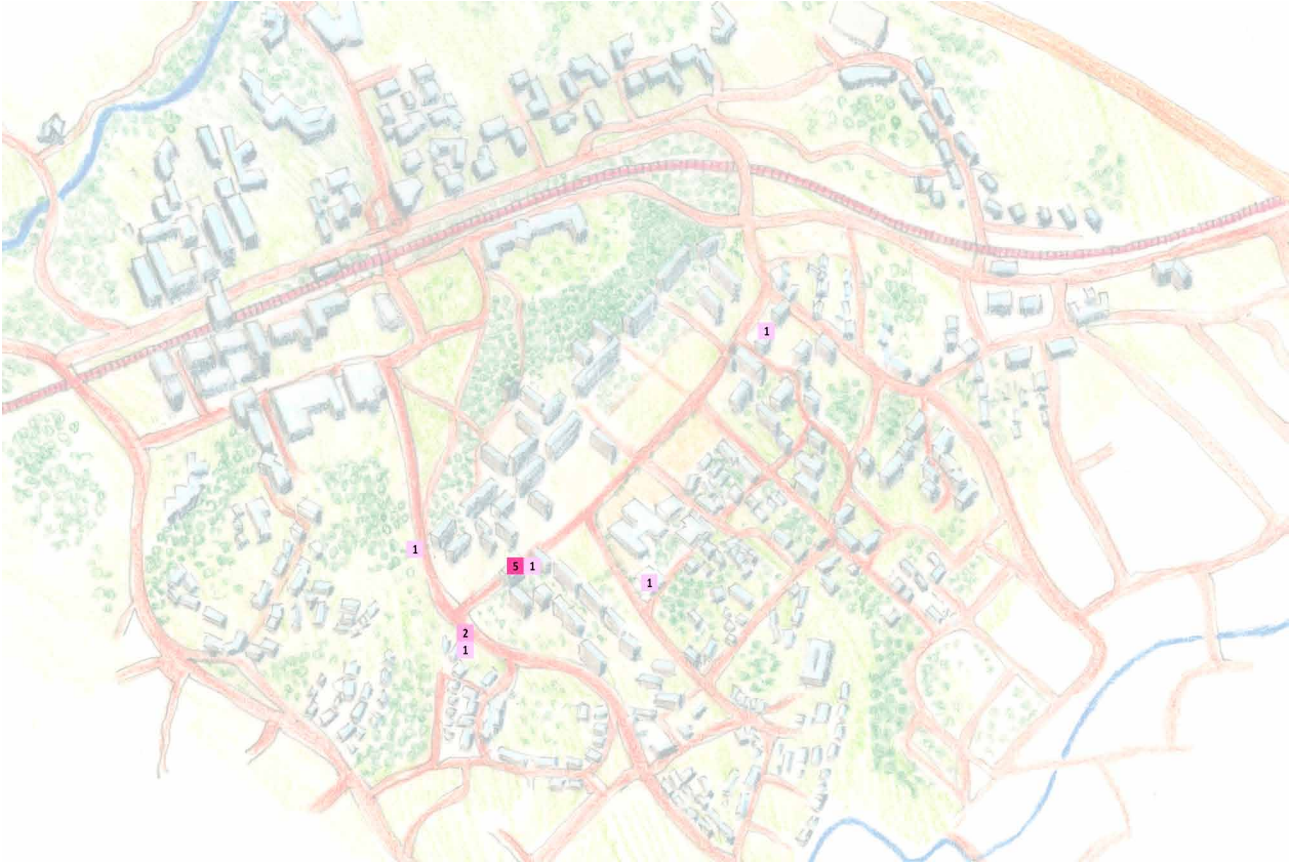
Kuva 15. Säilytettävät paikat vastaavat myös somalinkielisillä miehillä melko hyvin miellyttäviä paikkoja.

Kuva 16. Korjattavat paikat eivät ole niinkään asuinympäristössä, toisin kuin naisilla.

Kuva 17. Poistettavat paikat keskittyvät ravintoloiden piiriin.

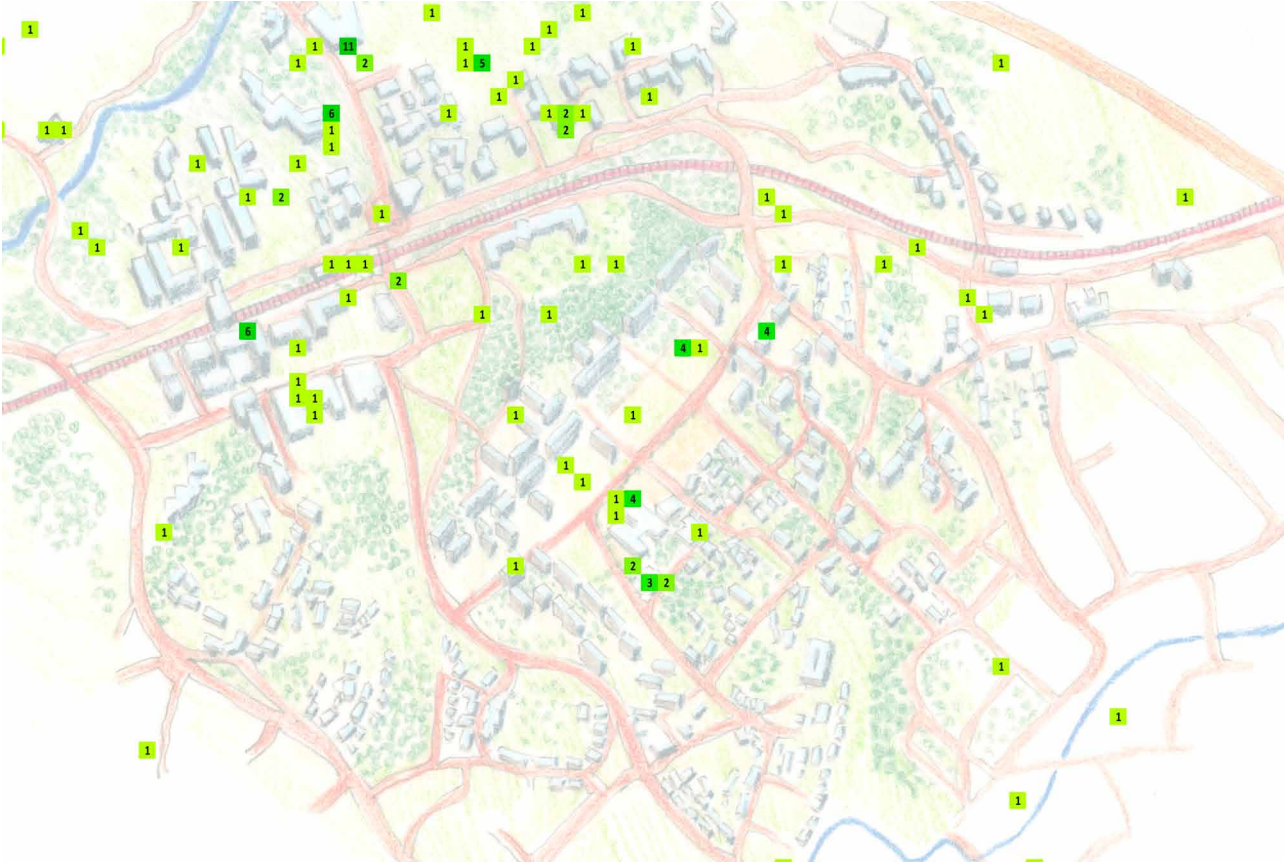

Kuva 18. Uusiin palveluihin sisältyi mm. muutama liikenneturvallisuuden parannuskohde.

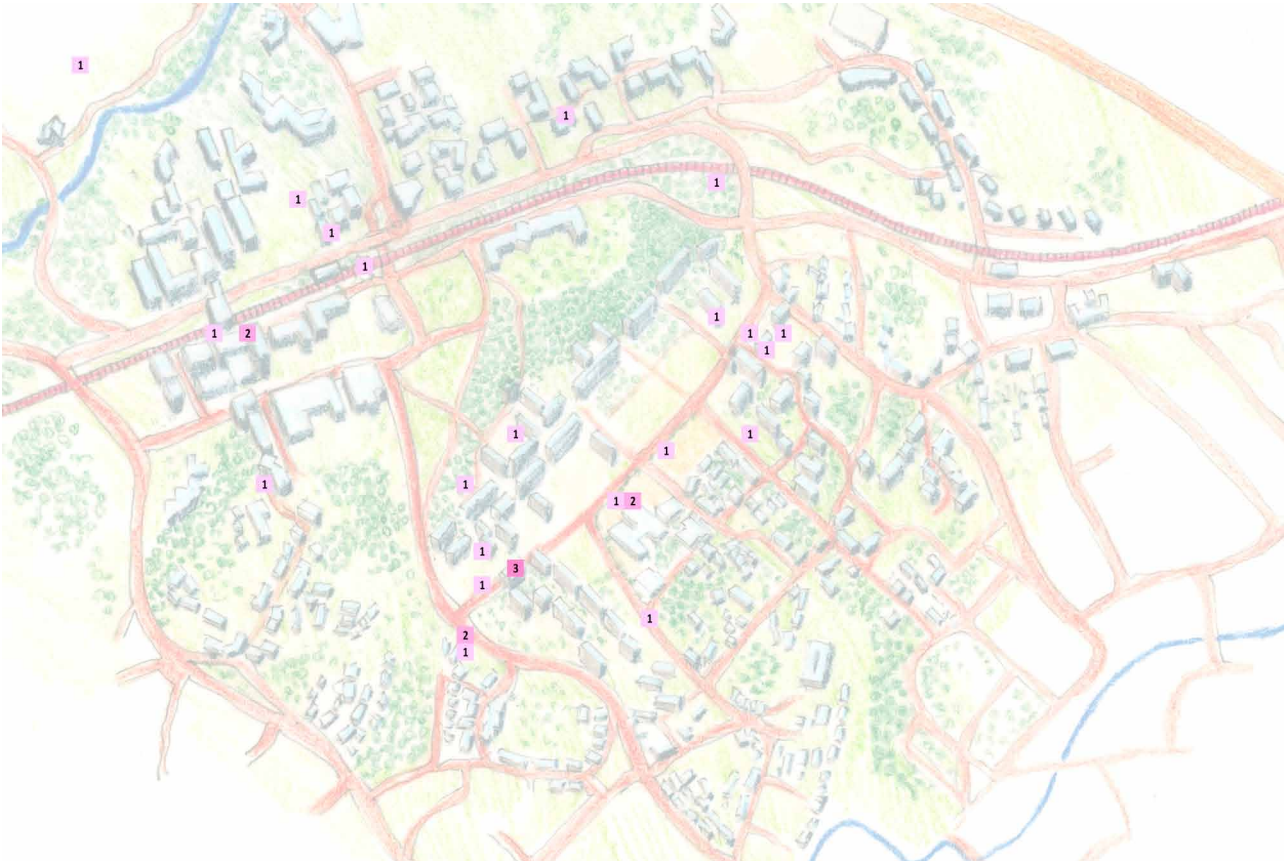

VENÄJÄNKIELISET, NYKYTILANNE

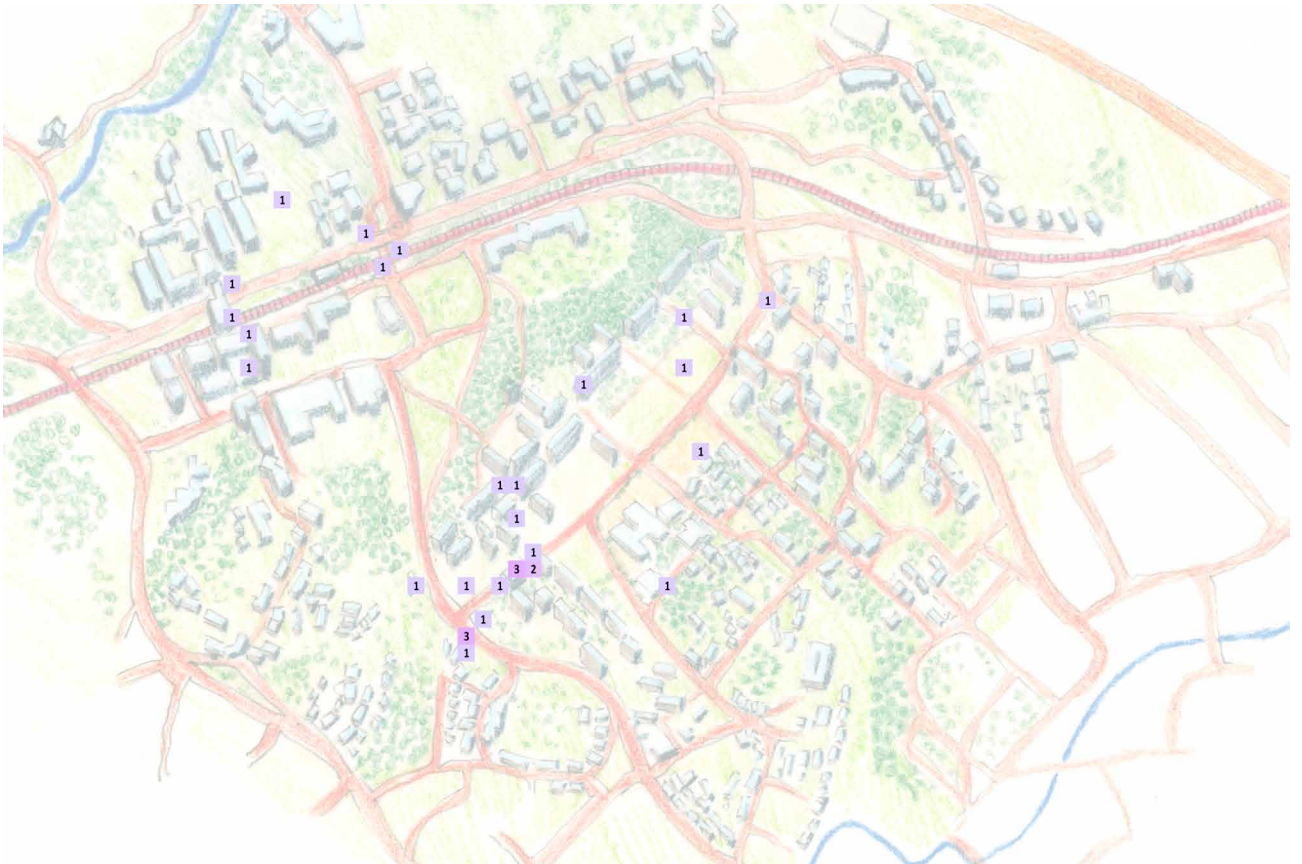
Kuva 19. Venäjänkielisillä miellyttäviä paikkoja oli runsaasti, ja ne jakautuivat laajalle alueelle.

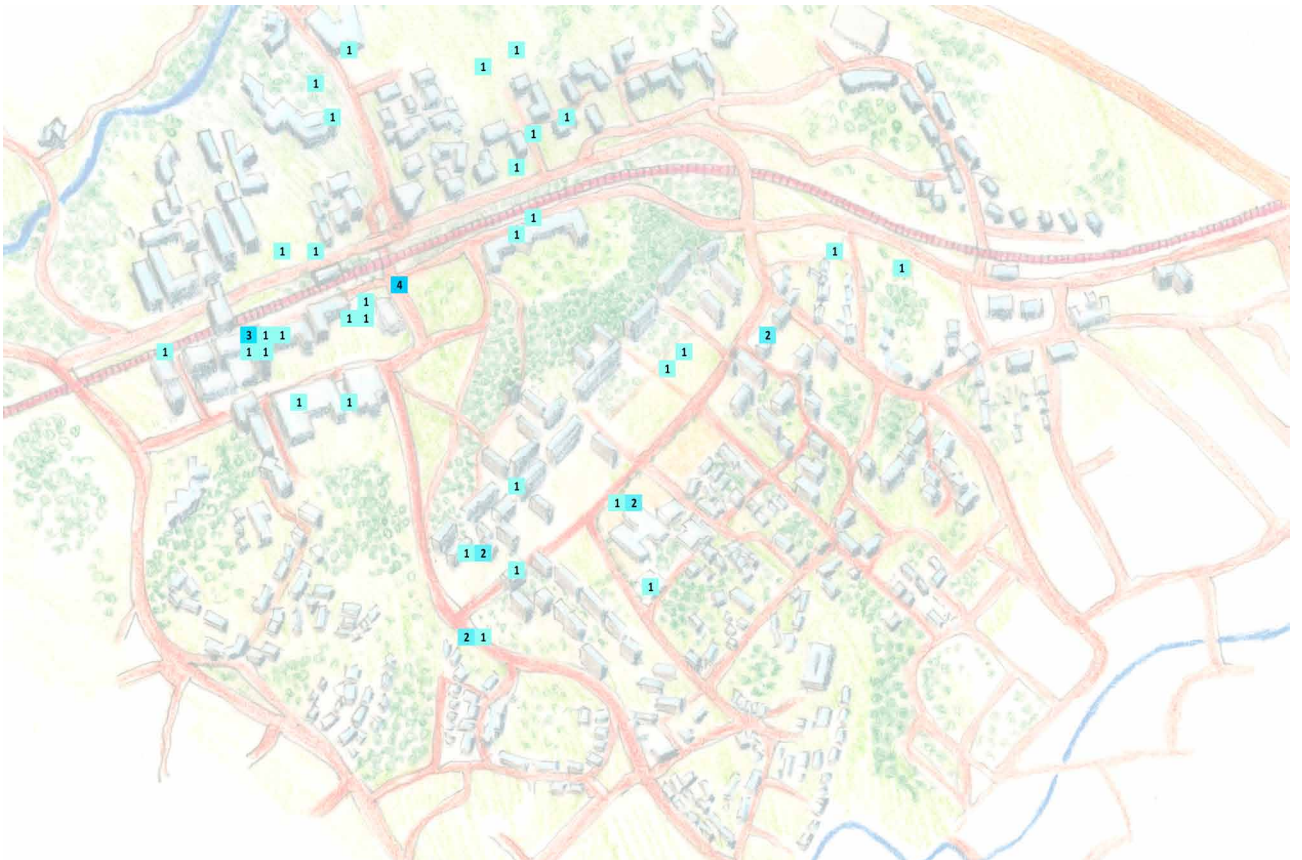
Kuva 20. Myös epämiellyttäviä paikkoja oli merkitty kohtalaisen paljon, ja monet niistä olivat kulkuväylien varsilla.

Kuva 21. Turvattomat paikat olivat erityisesti Suvelan lounaispäässä (mm. ravintoloiden lähellä) ja Espoon keskuksen aseman ympärillä.

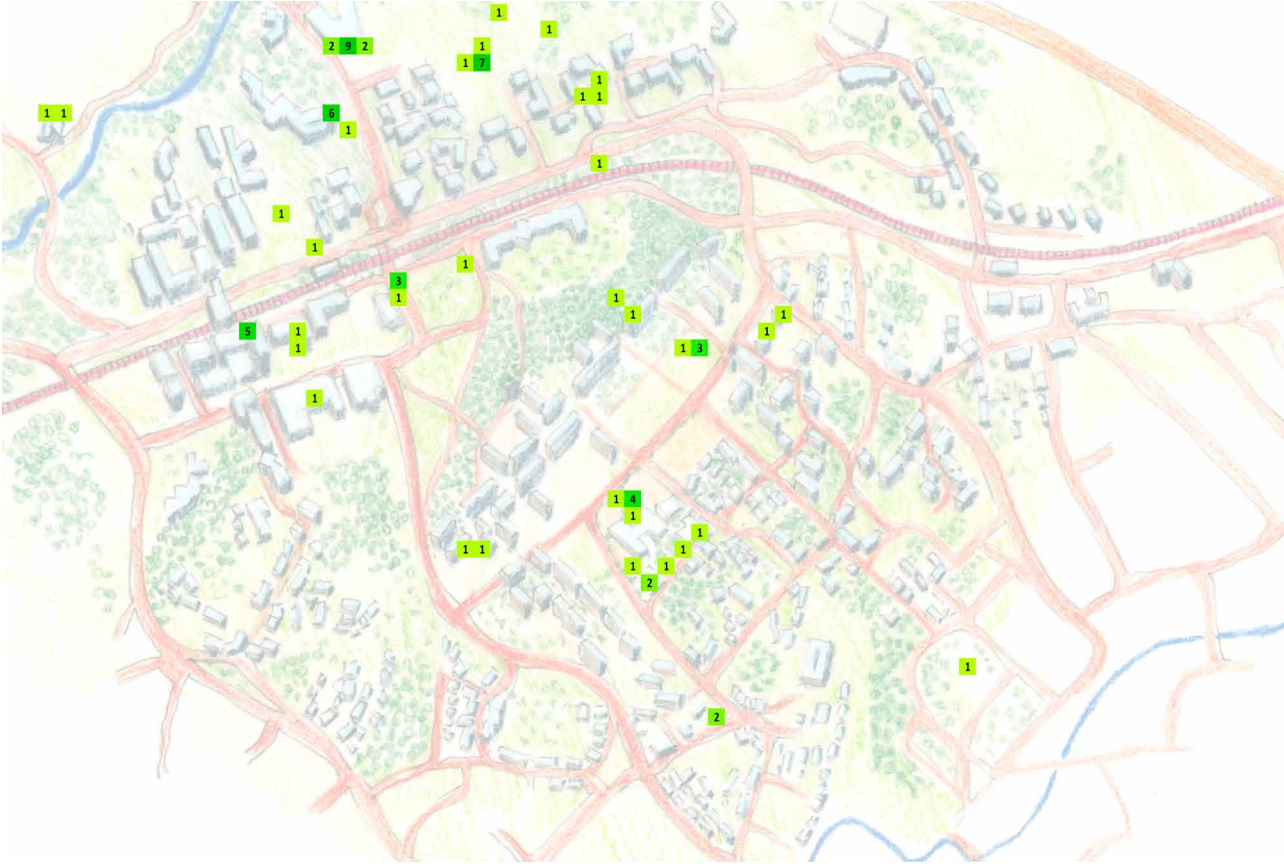

Kuva 22. Käytetyt palvelut jakaantuivat melko laajalle. Mahdollisesti moni käytti matkan varrella Espoon keskuksen palveluja.

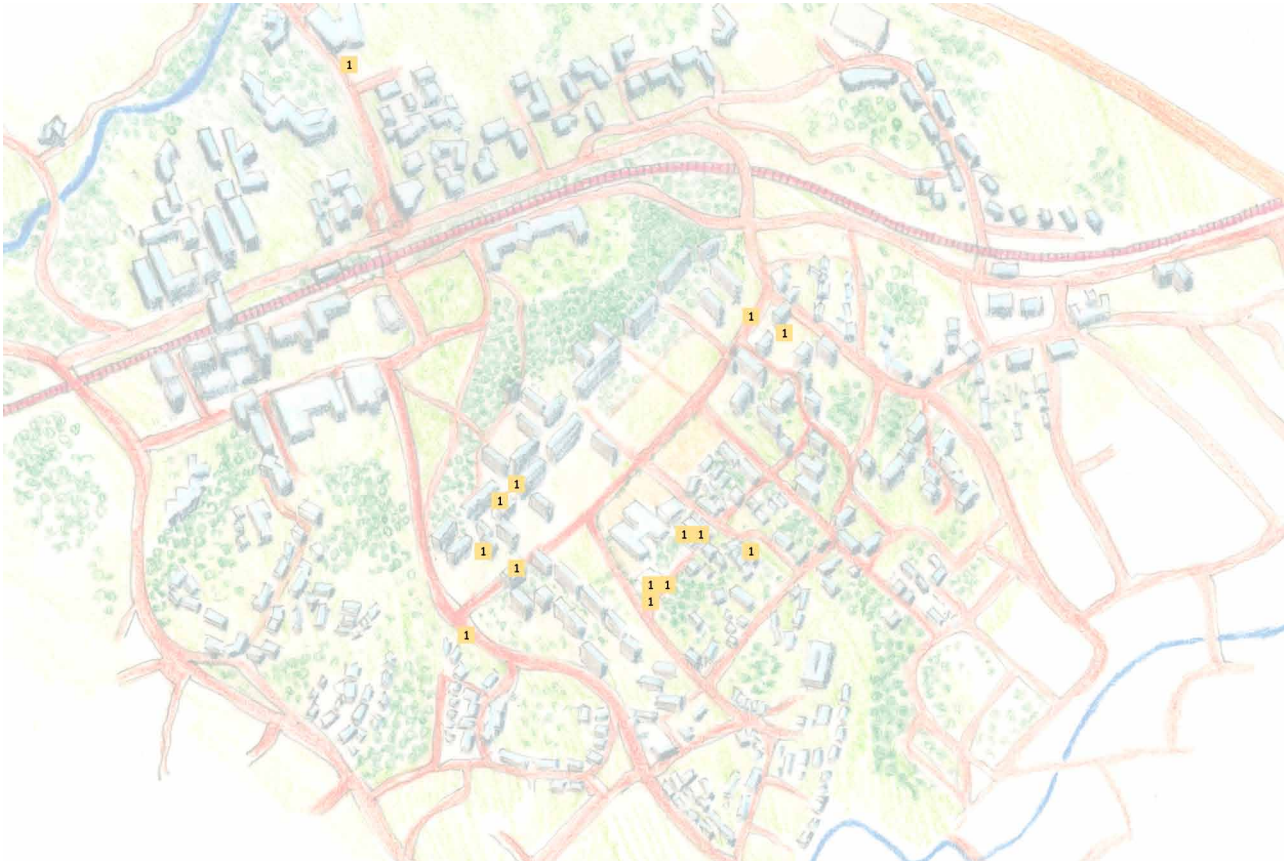

VENÄJÄNKIELISET, KEHITTÄMISNÄKEMYS

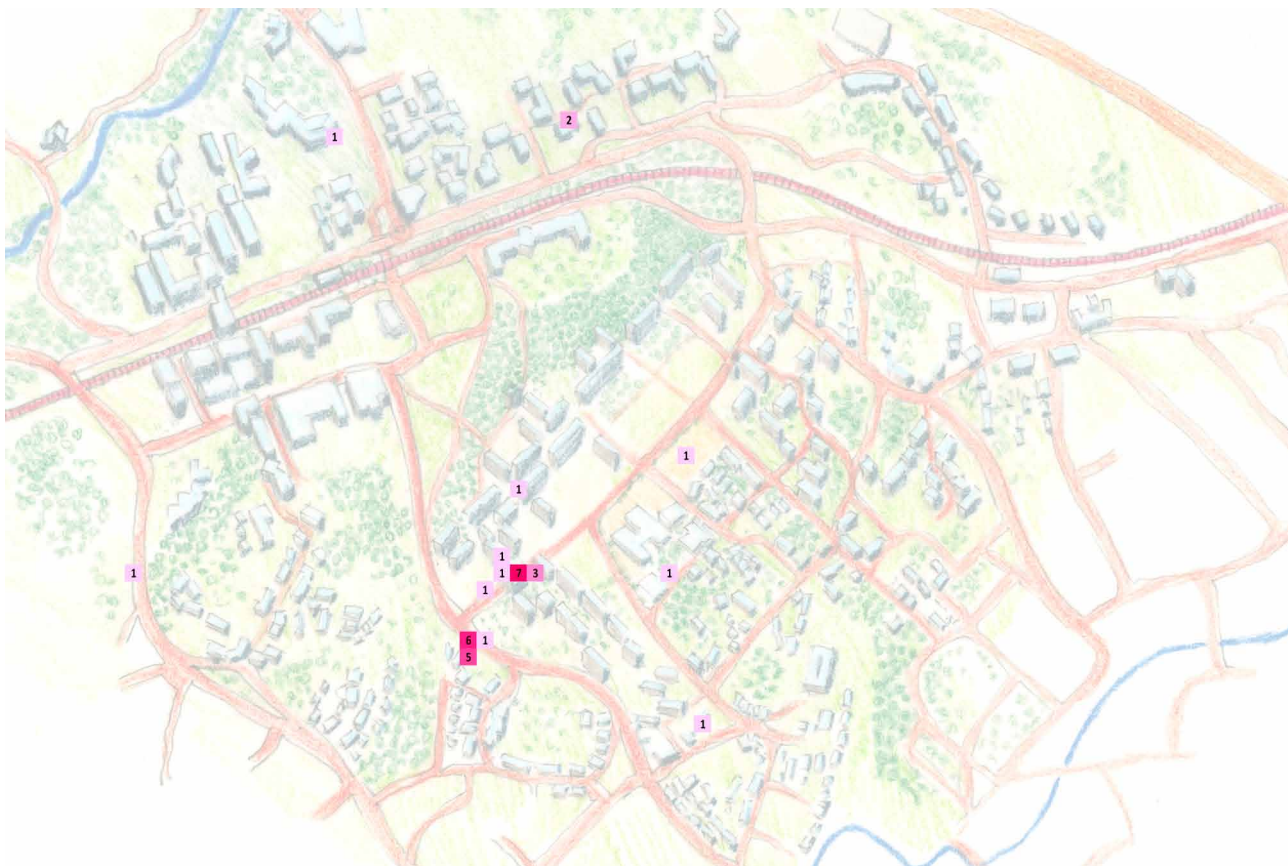
Kuva 23. Säilytettävät paikat näyttävät liittyneen usein palveluihin, mm. koulut ja uimahalli ovat hyvin edustettuina.

Kuva 24. Korjattavia paikkoja oli suhteessa vähän.

Kuva 25. Poistettavissa paikoissa korostui ravintoloiden ympäristö.

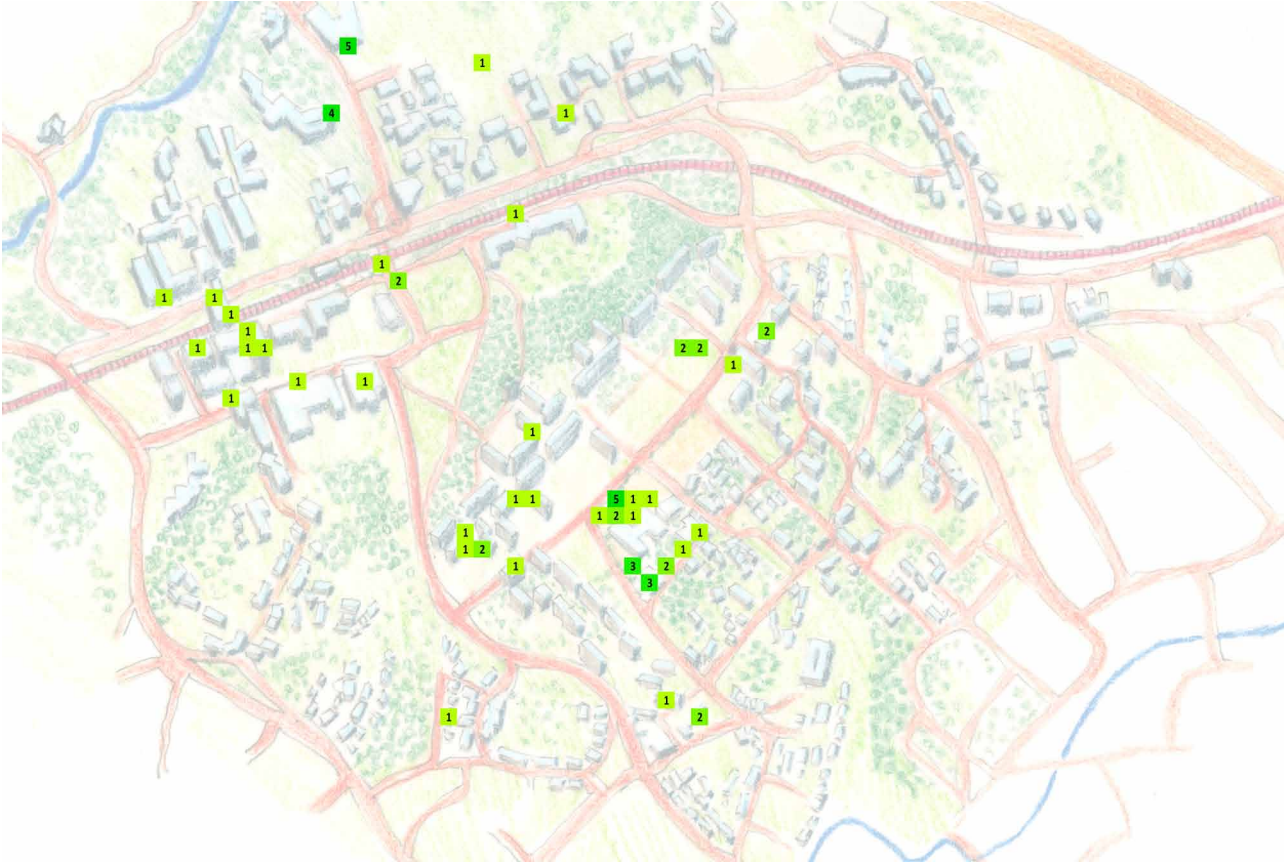

Kuva 26. Uusia palveluja ei juuri kaivattu.

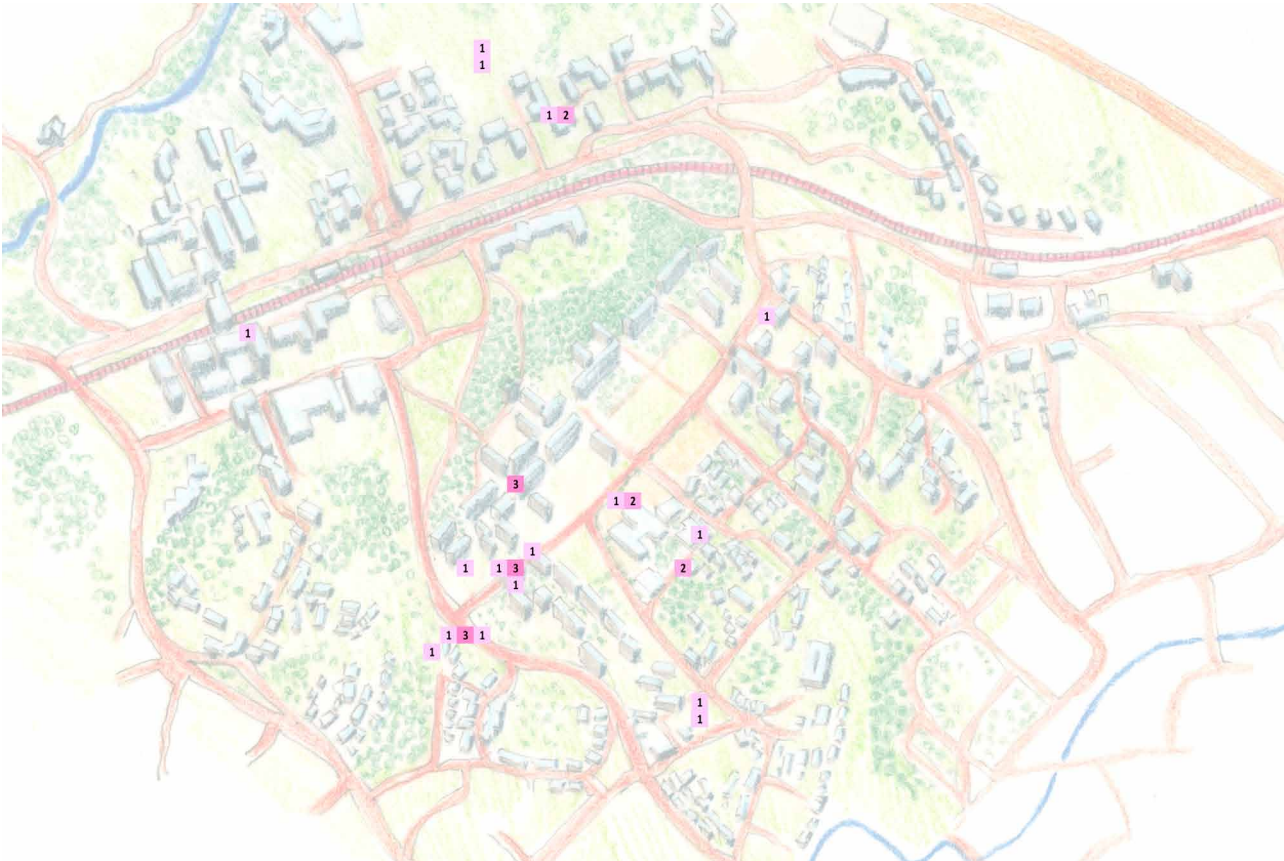

NUORET (YHDEKSÄSLUOKKALAISET), NYKYTILANNE

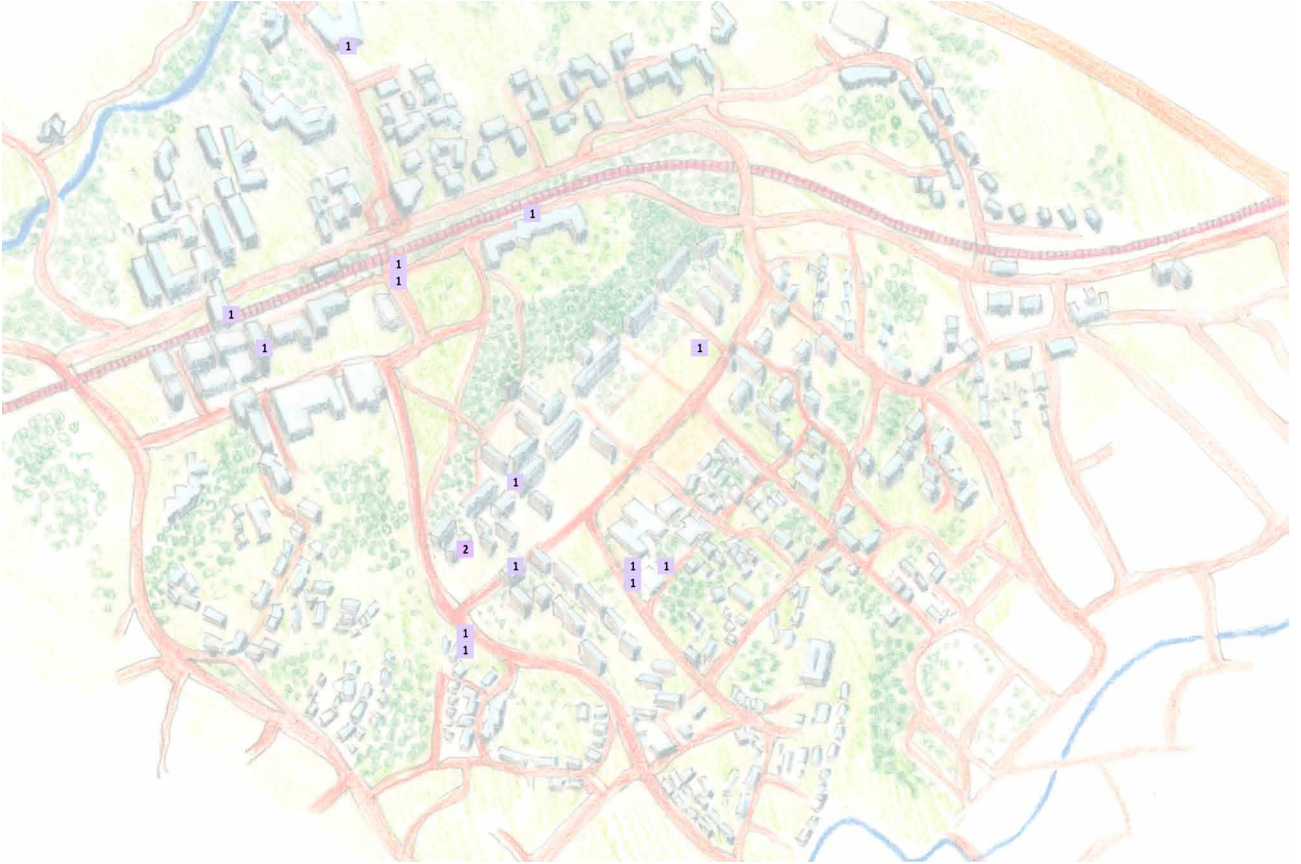
Kuva 27. Miellyttävissä paikoissa korostui koulun ja Espoon keskuksen alue. Myös uimahalli oli suosittu, samoin hotellin ja ammattiopiston rakennus. Nuorista suurin osa oli Suvelasta.

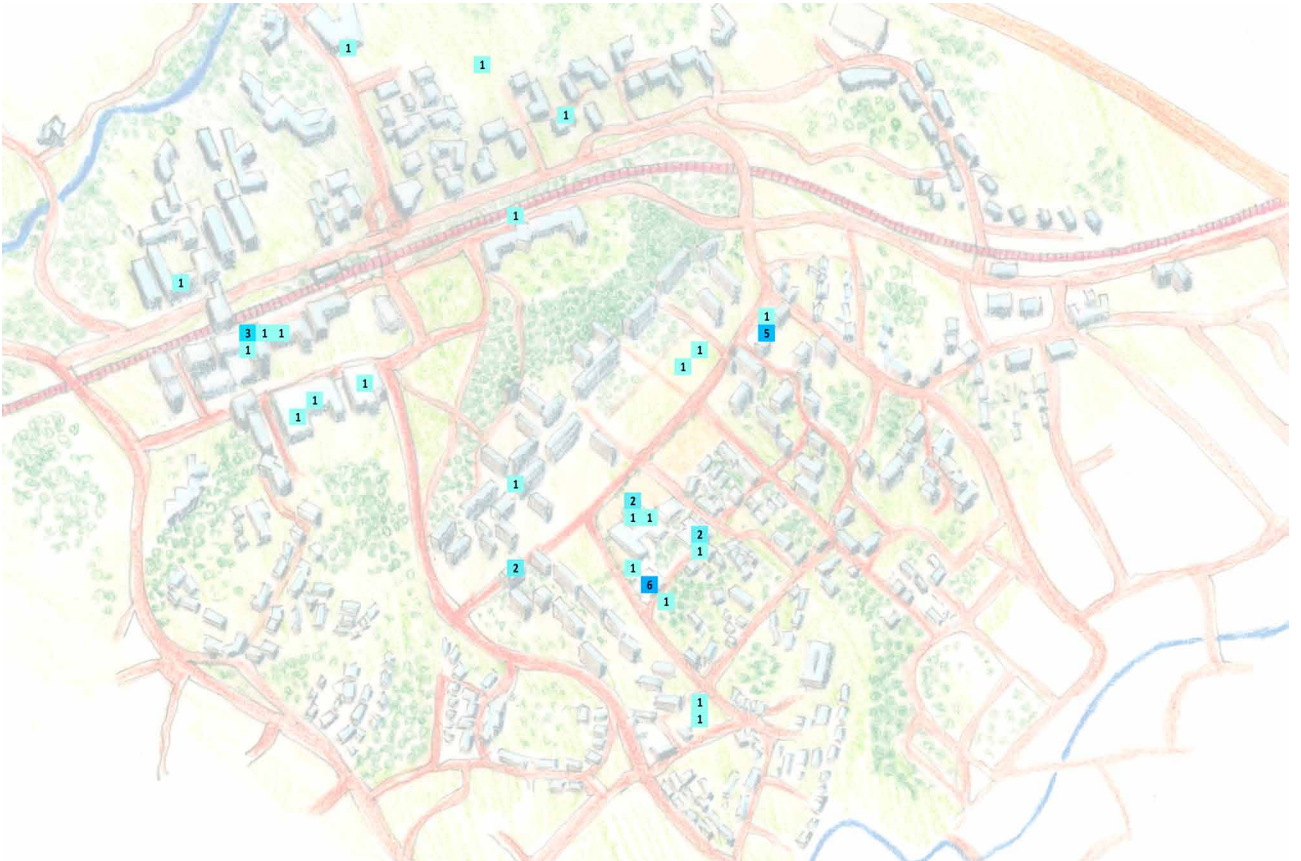
Kuva 28. Epämiellyttävät paikat olivat Suvelan lounaispäässä ja siellä mm. ravintoloiden ympäristössä.

Kuva 29. Turvattomia paikkoja nuorilla ei ollut kovin paljon.

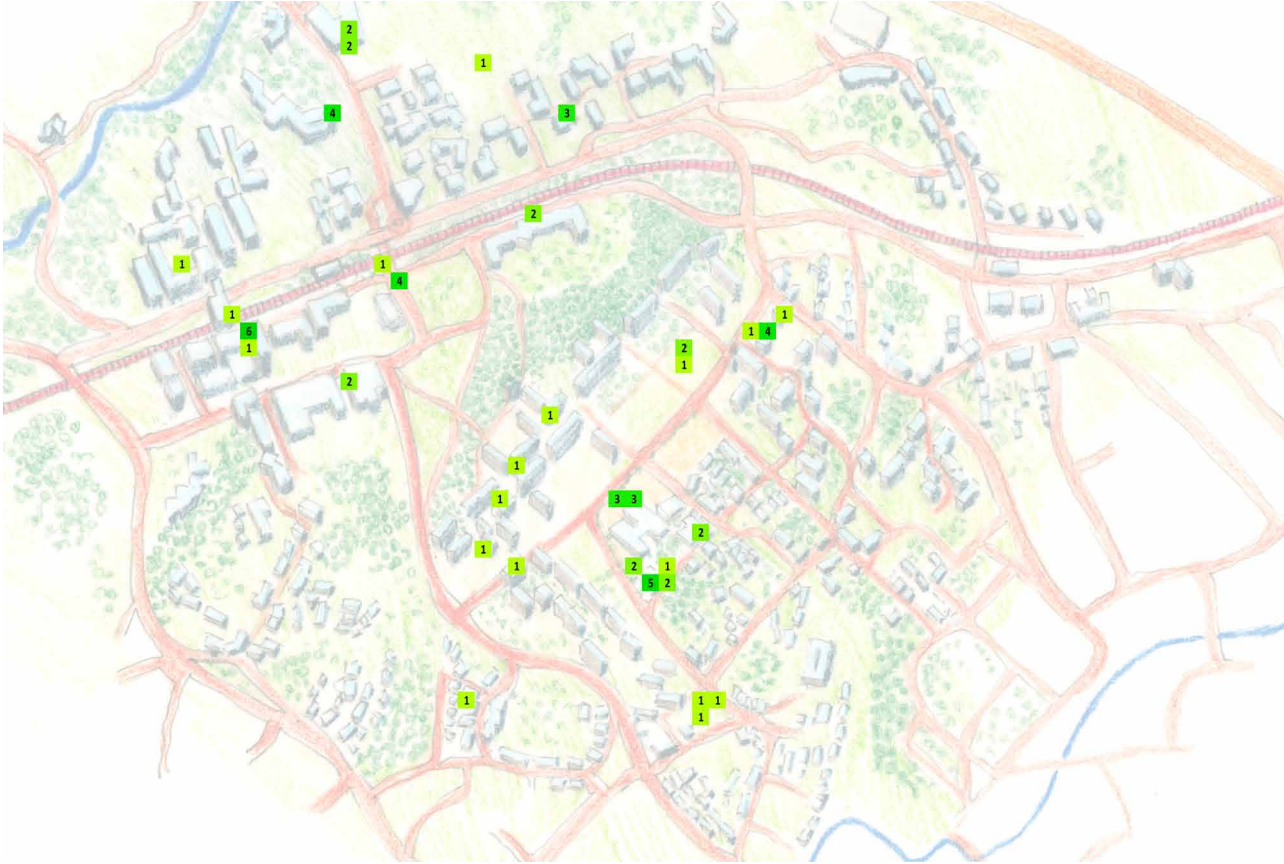

Kuva 30. Käytetyt palvelut vastaavat melko hyvin miellyttäviksi katsottuja paikkoja.

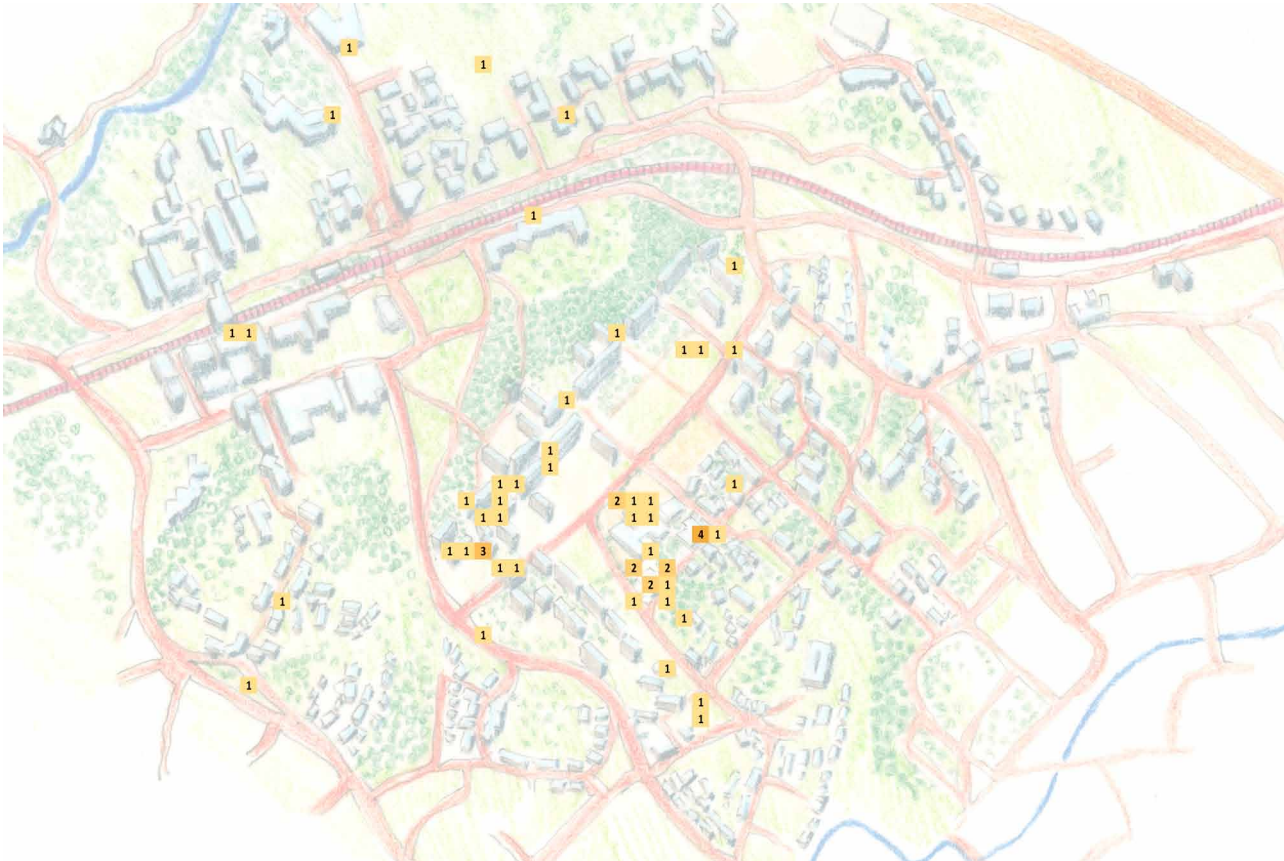

NUORET (YHDEKSÄSLUOKKALAISET), KEHITTÄMISNÄKEMYS

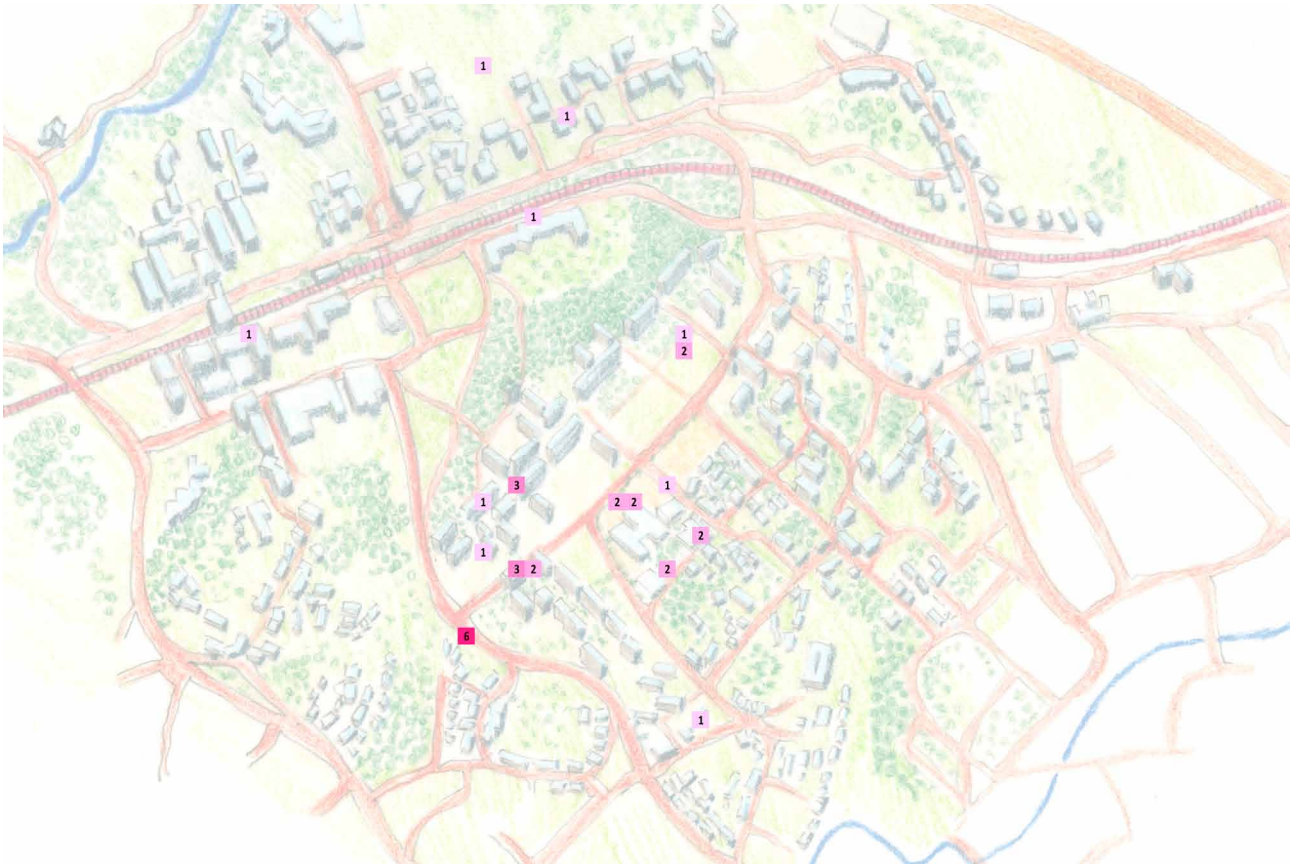
Kuva 31. Säilytettävät paikat jakautuivat melko laajalle alueelle, ja mukana oli ilmeisesti myös asuinympäristöä.

Kuva 32. Korjattavia paikkoja oli nuorten mielestä erityisesti Suvelassa.

Kuva 33. Poistettavat paikat keskittyivät ravintolapalvelujen läheisyyteen, mutta myös koulu sisältyi niihin.

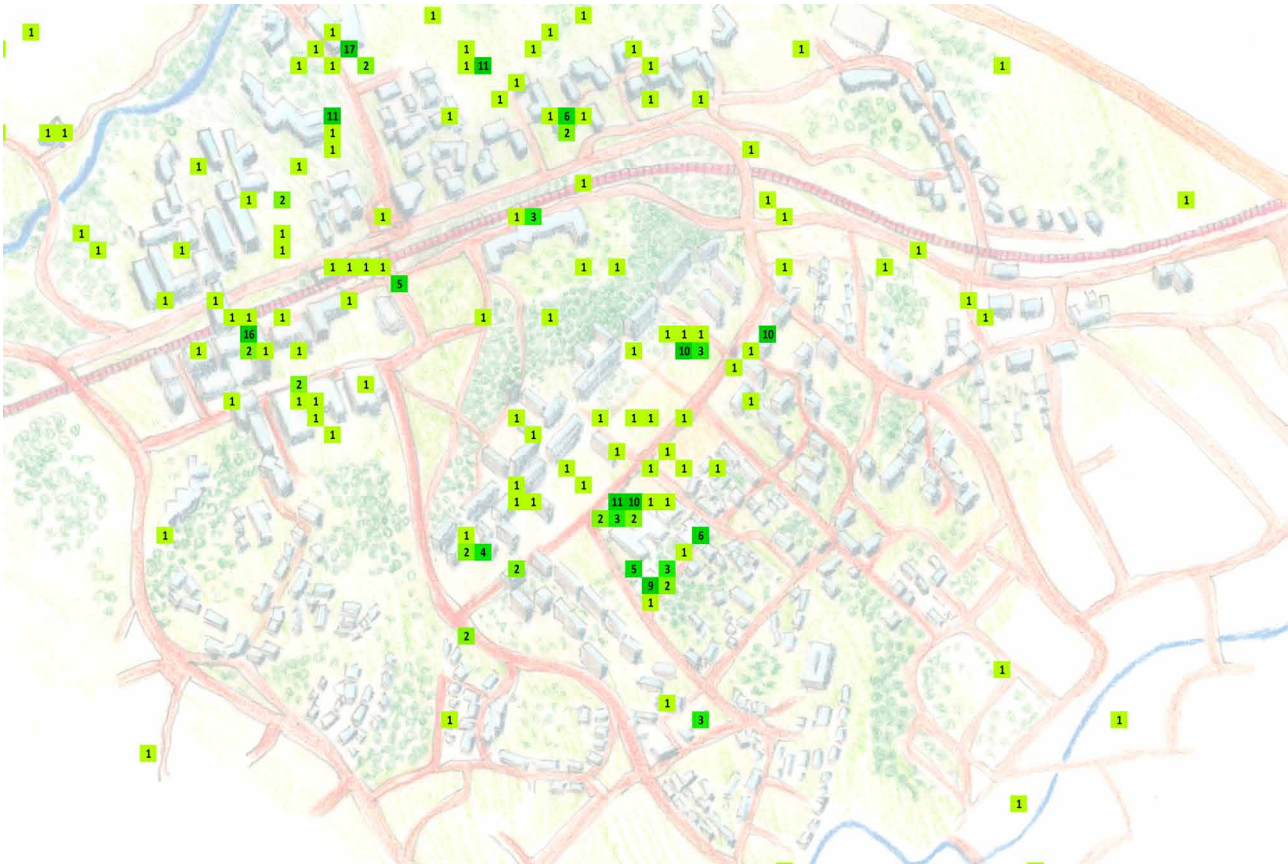

Kuva 34. Uusia palveluja nuoret kaipaivat vähän.

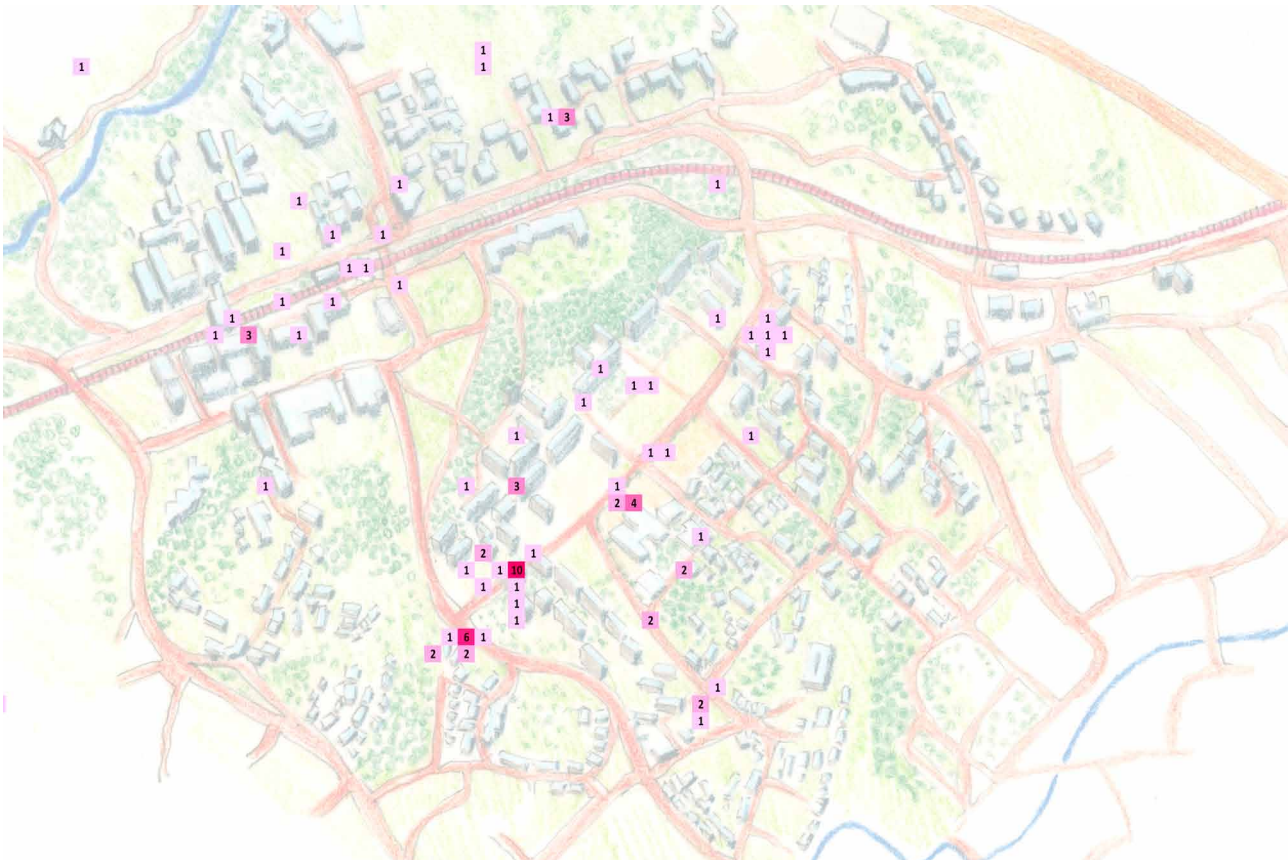

KAIKKI VASTANNEET, NYKYTILANNE

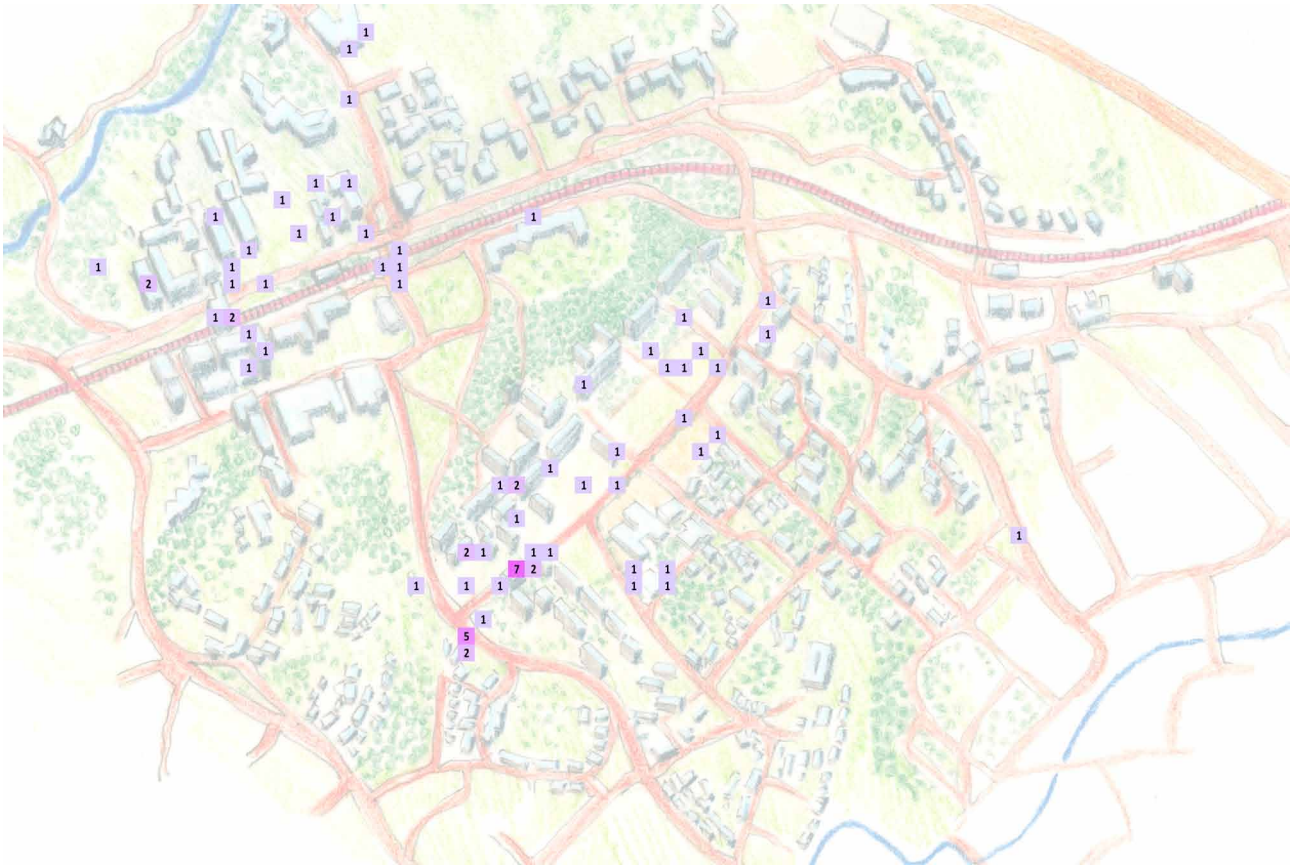
Kuva 35. Kaikkien vastaajien miellyttävät paikat jakaantuivat laajalle alueelle, mutta Espoon keskus, päivittäispalvelut, koulut, uimahalli, hotelli ja Suvelan asukaspuisto olivat hyvin edustettuina. Suvelan miellyttäväksi koettujen paikkojen keskittymä on merkittävä, tässä mielessä alue on verrattavissa Espoon keskukseen yleensä.

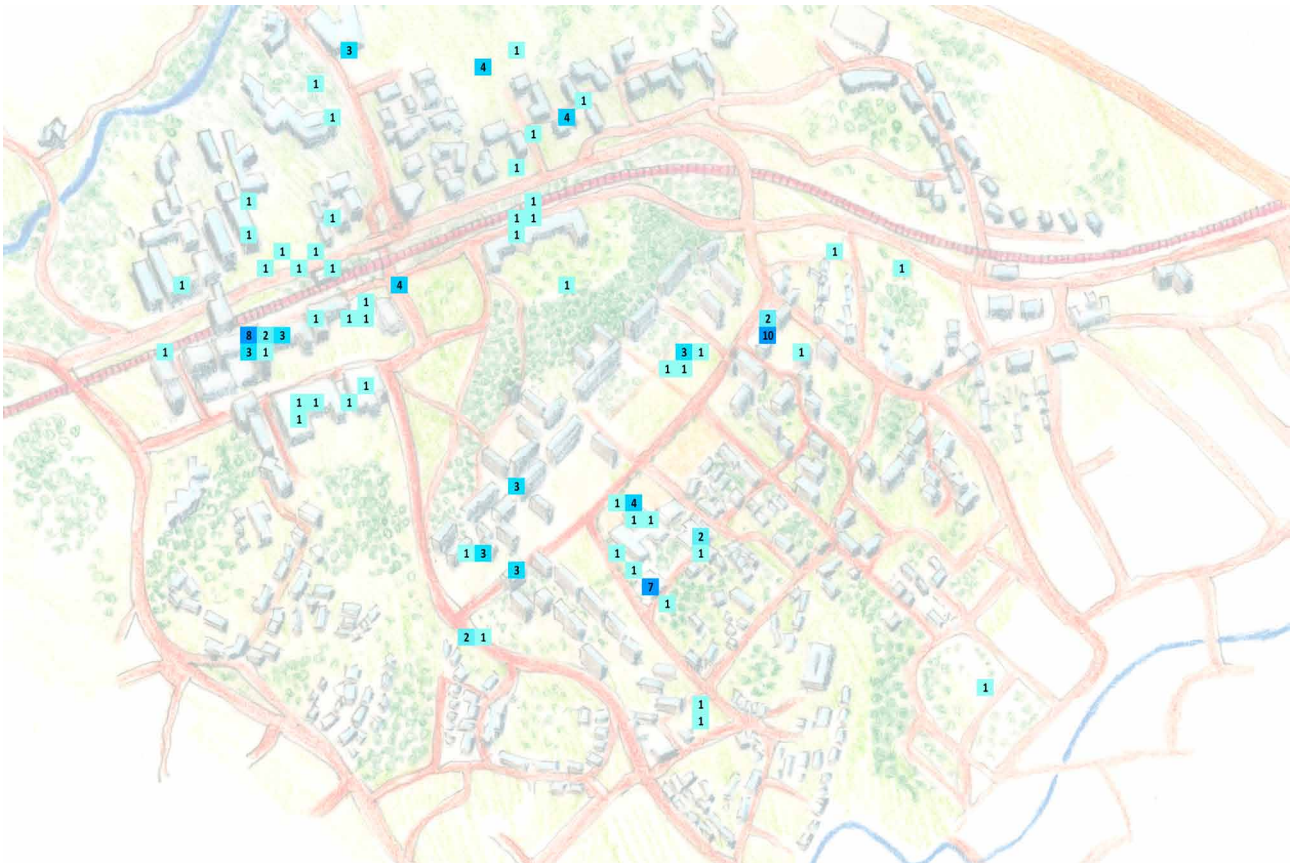
Kuva 36. Kaikkien vastaajien epämiellyttävissä paikoissa korostuvat Suvelan ravintolapalvelujen ympäristöt. Keskittyminen on voimakkaampaa kuin miellyttävien paikkojen tapauksessa.

Kuva 37. Turvattomat paikat jakautuivat kaikilla vastaajilla varsin laajalle alueelle. Suvelan ravintoloiden ympäristöt korostuivat hieman. Suvelan ohella Espoon keskuksen ympäristö koettiin turvattomaksi.

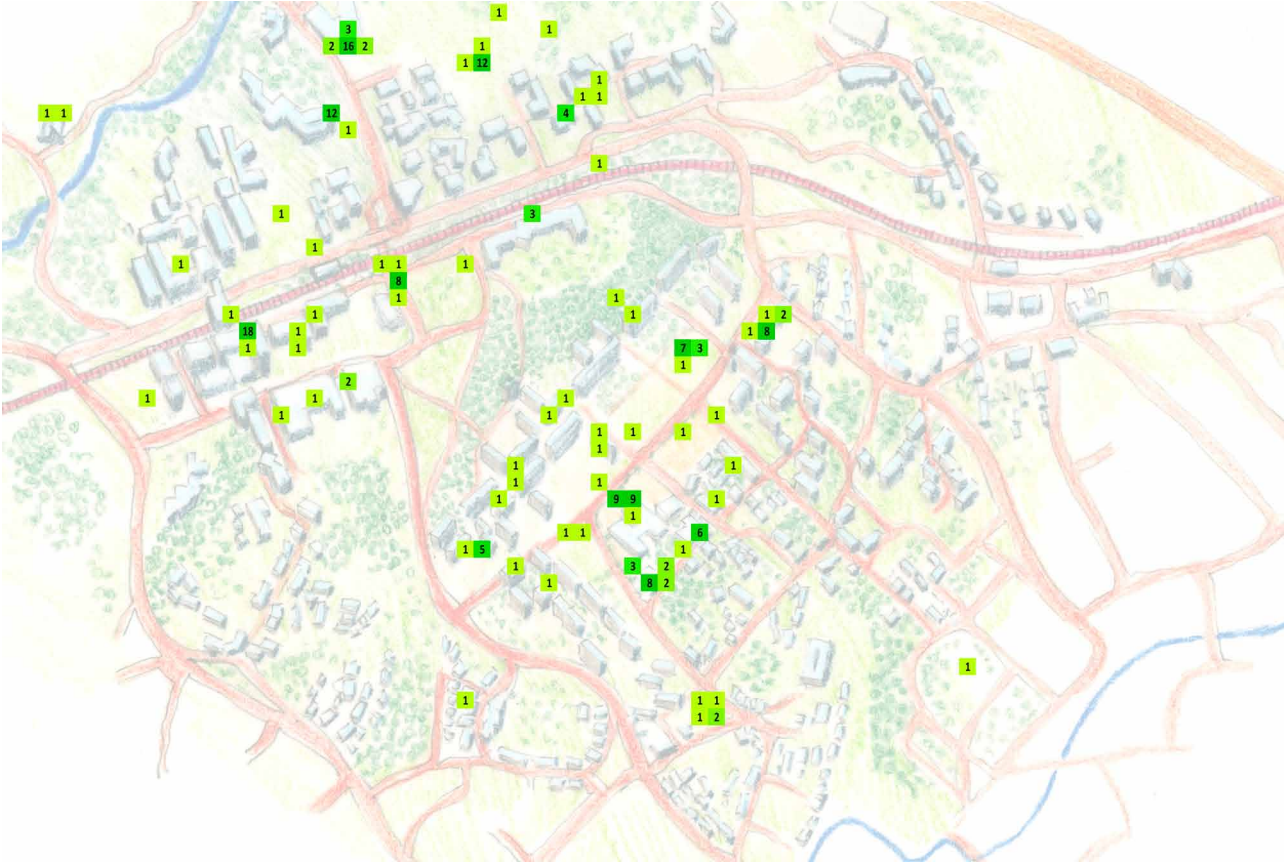

Kuva 38. Käytetyt palvelut jakautuivat melko laajalle alueelle. Espoon keskus ja Suvelan päivittäis- palvelut olivat odotetusti hyvin edustettuina.

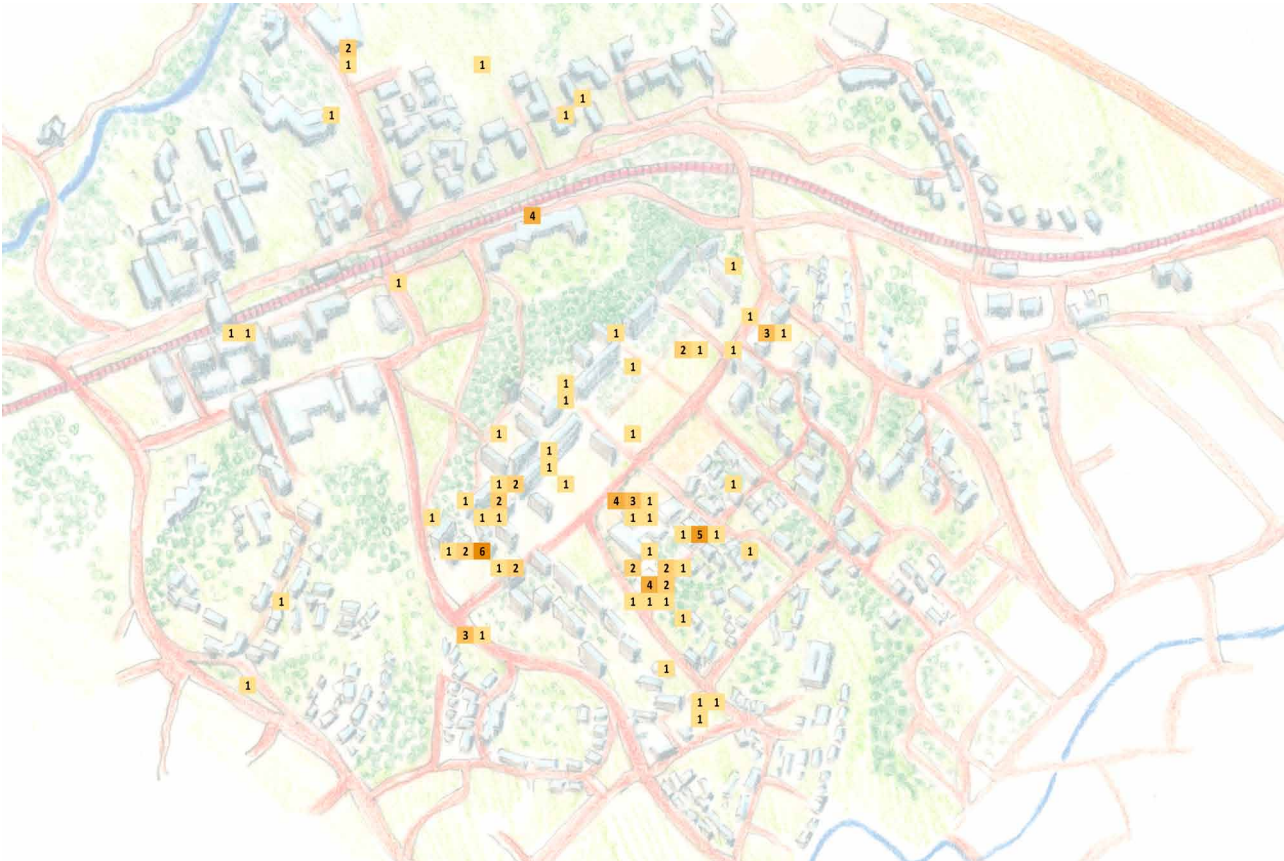

KAIKKI VASTANNEET, KEHITTÄMISNÄKEMYS

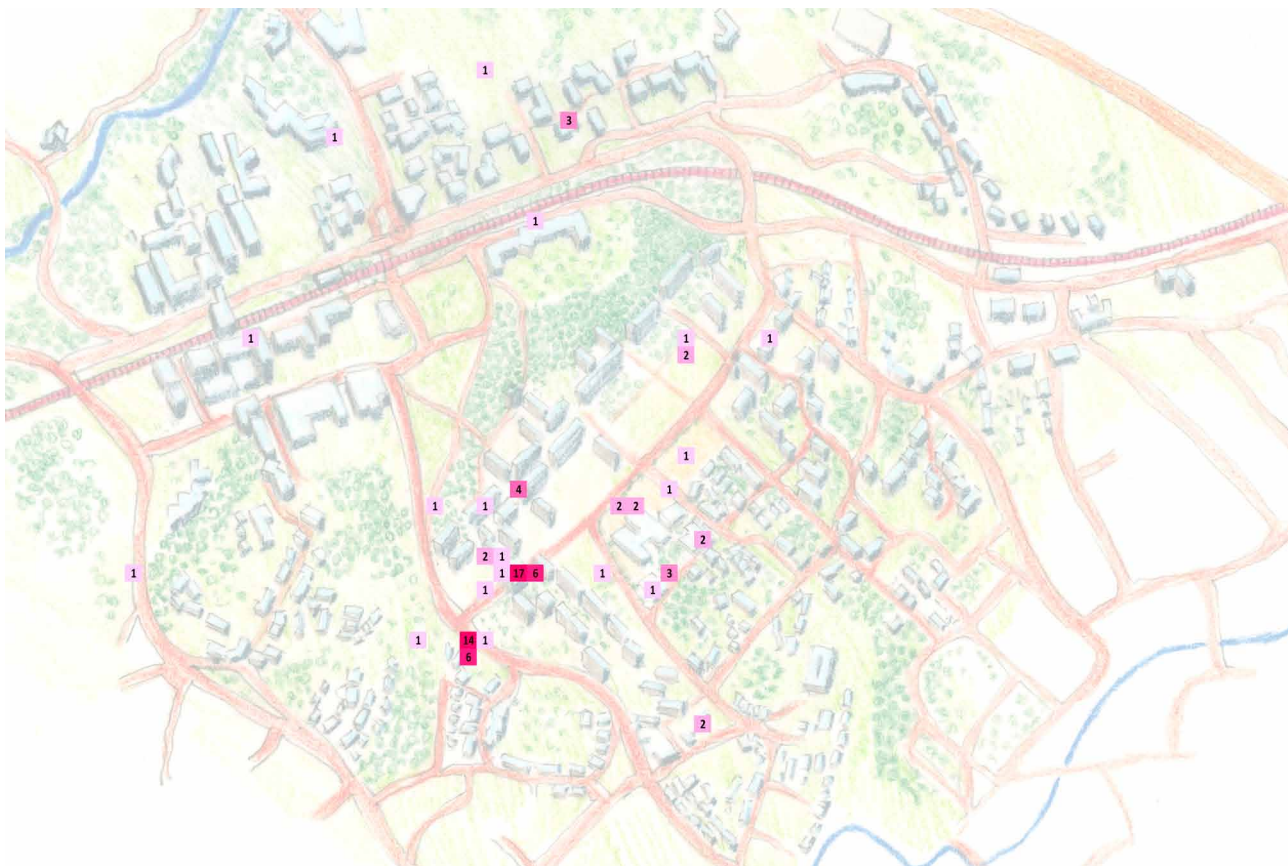
Kuva 39. Kaikkien vastaajien säilytettävät paikat muodostavat suhteellisen heterogeenisen kokoelman. Hotellin ja uimahallin ympäristö sekä Espoon keskus ja koulut korostuivat. Toisaalta Suvela oli hyvin edustettuna Espoon keskuksen rinnalla.

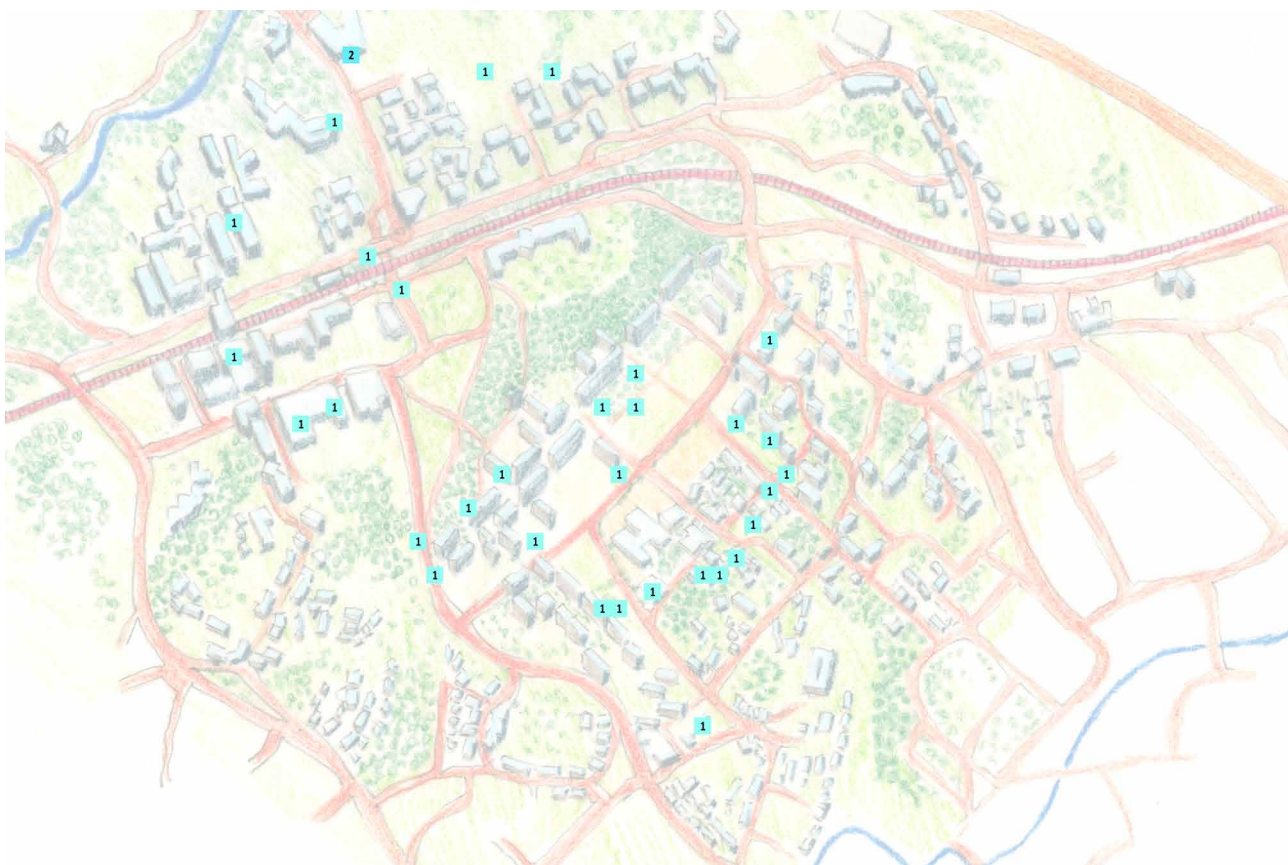
Kuva 40. Korjattavat paikat koskivat ensisijaisesti Suvelaa, mutta jakaantuvat siellä hajalleen. Tämä voi viitata ympäristön yleisesti puutteelliseksi koettuun laatuun.

Kuva 41. Poistettavat paikat keskittyvät hyvin voimakkaasti Suvelan lounaispäähen ja ravintoloiden läheisyyteen.

Kuva 42. Uusien palvelujen kartta ei ole erityisen edustava.

6 Karttoihin kirjoitetut kommentit

Karttoihin sai kirjoittaa myös vapaasti kommentteja. Nämä on esitetty kahdessa taulukossa (3 ja 4), joista ensimmäinen kuvaa nykytilannetta, toinen tulevaisuutta koskevia kehittämisideoita. Karttojen tekstejä on hieman jouduttu tulkitsemaan, niitä ei siis ole esitetty sellaisinaan vaan hieman yleistäen ja osaksi esimerkinomaisesti, pyrkien kuitenkin säilyttämään olennainen sisältö.

Taulukko 3. Nykytilannetta koskevat karttakommentit. Somalinkielisten miesten ryhmältä ei tullut nykytilannetta koskevia kommentteja. Nuorten sarake puuttuu, koska nuoret eivät kirjoittaneet mihinkään karttoihin kommentteja. Jos saman asian on maininnut useampi, vastaajien lukumäärä on suluissa.

	Somalinkieliset naiset	Somalinkieliset miehet	Venäjänkieliset naiset
Nykytilanne: hyvät paikat	Moskeija (2; paikkaa ei merkitty, mahdollisesti Kirstinharju 1–3).		Keskuspuisto (2), kävelyreitit (3; voi myös viitata keskuspuistoon), kauppa (Suvelan ostoskeskus), Entressen kirjasto. Myös Espoon tuomiokirkko (3), Kellonummen hautausmaa, Kirkkojärven koulu. Henkilökohtaisia merkityksiä edustivat esimerkiksi ”lapsenlapsen koulu”, eläimet Espoon keskuksessa.
Nykytilanne: epämiellyttävät paikat			Espoon keskus (hieman epäselvää), Samaria; myös Jorvin sairaala (hieman epäselvää).
Nykytilanne: turvatomat paikat	Kirstintie, junalla matkustaminen yleensä kaikenikäisille, koko Kirstinharju.		Leppävaara, terveyskeskus.
Nykytilanne: käytetyt palvelut	Moskeija (2; paikkaa ei merkitty, mahdollisesti Kirstinharju 1–3), Espoon keskuksen palvelutarjonta, Kirstintien hyvät kulkuyhteydet.		Terveyskeskus, Samaria, ravintola Satulinna, Sunantie 9:n ravintola.

Muutamaan venäjänkielisten naisten vastaukseen oli kirjoitettu paikkojen nimiä (kuten Jorvin sairaala) ilman tarraa. Nämä on jätetty taulukosta, koska sanojen merkitys ei ilmene kunnolla.

Espoon keskusta somalinkielinen nainen kommentoi tähän tapaan: ”Palveluja on todella hienosti. Vaarallista siinä. Saa aggressiiviset ihmiset vastaansa. Onneksi on vartijoita, viihtyy, mutta ei [ole] miellyttävää, jos kolme somalia pysähtyy keskustelemaan, saa kuulla pahaa.” Koettu turvattomuus ja muiden aggressiivisuus tulivat ilmi myös joissakin muissa kommentteissa.

Kehittämistä koskevat karttakommentit

Taulukko 4. Kehittämistä koskevat karttakommentit. Nuorten sarake puuttuu, koska nuoret eivät kirjoittaneet mihinkään karttoihin kommentteja. Jos saman asian on maininnut useampi, vastaajien lukumäärä on suluisa.

	Somalinkieliset naiset	Somalinkieliset miehet	Venäjänkielisten naiset
Kehittäminen: säilytettävät paikat	Moskeija.		Espoon keskuksen (kävely-) silta, K-supermarket, uimahalli, Kirkkojärven koulu, Espoonkruunun kortteli. Mahdollisesti Espoon keskuksen palvelut (hieman epäselvää).
Kehittäminen: korjattavat paikat	Palvelukeskus remontoitavassa kunnossa, Kirstinharjun rakennukset.		
Kehittäminen: poistettavat paikat			Suvelan asukaspuistoa vastapäätä ”pub”.
Kehittäminen: uudet palvelut	Ompeluun ja ruuanlaittoon soveltuva kerhohuone naisille ja lapsille, kerhohuone lapsille ja aikuisille, Työpaja-kuntokeskus-iltapäiväkerho lapsille, työpaja maahanmuuttajille (äideille) ja kantaväestöllekin, R-kioski Kirstintien lounaispäähän, Citymarket Espoon keskukseen, uusi bussiyhteys Ymmärsta-Koivuhovi-Espoo, turvallisempi ympäristöä Kirkkojärven koulun kohdalle. Suvelan vanhaa Olkkaria toivottiin takaisin (2).	Turvallisempi liikenne (valo tai hidaste) Sunantielle Kirstinharjun kohdalle (3), hidasteita Kirstinmäkeen, Kirkkojärven tienoolle iso kahvila, lisää bussivuoroja Tuomarilan suuntaan, kauppa (”esim. HM”) Entresseen, nuorisotila, pelejä yms. Espoon keskukseen, nuorisotila Suvelaan, yli 18-vuotiaiden kerhotila pelimahdollisuuksineen Kirstinharjuun, työnhaun palvelukeskus nuorille Suvelaan. Olkkaria vastaava asukaspiste.	Työvoimatoimistoa Espoon keskukseen.

Karttoihin piirretyt reitit

Reittejä oli merkitty etupäässä nykytilannetta koskeviin karttoihin. Ne kuvasivat siten sitä, miten vastaajat olivat tottuneet liikkumaan ympäristössään. Reitteihin oli merkitty ilmeisesti sekä kulkuvälineillä että jalan tehtäviä matkoja. Vain harvoin kehittämisestä koskeviin kuviin oli merkitty reittejä.

Somalinkieliset naiset

Somalinkielisistä naisista nykytilannetta kuvaavia reittejä oli piirtänyt kuusi; yhdeltä ne puuttuivat. Kahdella vastaajalla esiintyi radan vartta Siltakatua noudatteleva reitti Suvelan koillisosiin. Kahdella muulla vastaajalla oli merkitty Suvelan ja Espoon keskuksen välinen reitti Sunantien yli mutta pienempiä väyliä myöten. Yksi vastaaja, joka ei asunut Suvelassa, oli todennäköisesti merkinnyt julkisen liikenteen yhteyksiä: rautatien Espoon keskuksesta kohti Helsinkiä ja tieyhteyden Suvelasta kohti Turunväylää. Lisäksi oli merkitty joitakin Suvelan sisäisiä reittejä.

Kahdessa tulevaisuutta koskevassa kartassa toivottiin reittiä Suvelan keskustasta palvelukeskuksen kautta Kirkkojärven koululle, ja kolmannessa kartassa reittiä Suvelasta palvelukeskuksen kautta Espoon keskukseen.

Somalinkieliset miehet

Miesten reittimaininnoissa lähiympäristö ilmeni heikosti eikä Suvela juuri lainkaan. Miehistä vain kolme merkitsi nykyisin käyttämiään reittejä, ja niissä korostui Espoon keskuksen ympäristö, erityisesti Kirkkojärventie. Yksi näistä vastaajista asui Espoon keskuksessa, toinen Helsingissä, joten vastaukset voi tulkita tältä pohjalta. Samoista vastaajista kaksi toivoi uusia reittejä. Mukana oli radan ylittävä reitti palvelukeskuksen kohdalla, ja yksi vastaaja (joka asui Suvelassa) toivoi lisää busseja Suvelasta Tuomarilan suuntaan.

Venäjänkieliset naiset

Nykytilannetta koskevaan karttaan oli merkinnyt reittejä vain kaksi vastaajista, tulevaisuutta koskevaan ei yksikään. Kumpikin vastaajista kuvasi reitin keskuspuistosta Sunantietä Kirstinkadulle, toinen lisäksi Sunantietä Espoon keskuksen kautta vanhalle kirkolle. Myös kaksi muuta vastaajaa oli merkinnyt keskuspuiston reunalle (kartan oikeaan alakulmaan) vihreän merkin ja sanan ”reitit”; kolmas ilmoitti pitävänsä eläimistä. Vastaajille luontosuhde vaikutti tärkeältä. Todennäköisesti he käyttivät ympäristöä laajasti ja liikkuivat melko paljon jalan. Tätä päätelmää tukee myös monien miellyttävien tai säilyttämisen arvoisten paikkojen sijainti viheralueilla.

Nuoret

Nuoret merkitsivät eniten reittejä. Niitä oli piirretty seitsemään nykytilannetta kuvaavaan karttaan, kolmesta ne puuttuivat. Nuorille tärkeitä kiinnekohtia olivat Keski-Espoon koulu sekä Espoon keskus kauppakeskuksineen. Nuorten liikkuminen painottui tälle osalle Suvelaa. Neljässä – viidessä vastauksessa (tulkinnasta riippuen) yhteys koulun ja kauppakeskuksen välillä korostui. Kulku tapahtui joko Kirstinharjun yli tai Sunantien kautta. Sunantie oli merkitty moneen vastaukseen muutenkin. Yksi vastaajista oli reitittänyt tiheästi Suvelan katuverkon sekä Suvelan ja Espoon

keskuksen välisen alueen. Espoon keskuksen katuja radan molemmin puolin oli vastauksissa myös merkitty reiteiksi.

Uusiksi reiteiksi kaksi vastaajista ehdotti Saarniraivion suunnalta etelästä Kirs-tinharjulle ulottuvaa oikoyhteyttä; on mahdollista, että kyseessä oli ystäväysten kotien välinen matka.

Sunantien kevyen liikenteen yhteys Suvelan keskuksen ja Espoon keskuksen välillä oli tärkeä. Etenkin somalitaustaiset kokivat Sunantien ylittämisen vaaralliseksi. He toivoivat valoja tai töyssyjä turvallisuutta lisäämään.

7 Vertailu muihin aineistoihin

Urbaani Onni

Urbaani Onni -hankkeessa tehtiin pääkaupunkiseudun yhdessätoista lähiössä pehmo-GIS-kysely otokselle 15–64-vuotiaista asukkaista. Aineistoa hankittiin myös Suvelasta. Suvelan kyselyyn vastasi 248 asukasta: 142 naista ja 106 miestä, melko tasaisesti eri ikäryhmistä. Vastaaajia oli merkittävästi enemmän 25–29-, 45–49- ja 60–64-vuotiaista kuin muista ikäryhmistä. Useimmat asuivat korkeissa kerrostaloissa, mutta suuri ryhmä myös rivi- tai paritaloissa. Niin ikään useimmat omistivat asuntonsa. Suvelalaisten vastaajien osuus tutkimusaineistossa on hieman vähäisempi kuin Suvelan asukkaiden suhteellinen osuus kyselyn perusjoukosta l. osuus kaikkien asuntoalueiden kaikista asukkaista. (Kahila ym. 2011, 3.)

Suvelan vastaajat nimesivät kartalta onnen paikkoja vähemmän kuin muilla tutkimusalueilla. Näitä paikkoja oli hajanaisesti eri puolilla Suvelaa. Tärkeällä sijalla olivat siellä onnen paikkoina viheralueet sekä julkisten ja liikennetäydennysten alueet. (Kahila ym. 2011, 4.)

Vastaajat nimesivät Suvelan myönteisiä puolia. Viisi eniten mainintoja kerännyttä asiaa olivat se, että

- kävellen tai pyörällä liikkuminen on sujuvaa,
- paikka on rauhallinen,
- paikka on luonnonläheinen,
- siellä on hyvät harrastus- ja tekemismahdollisuudet,
- ympäristö on kaunis. (Kahila 2011, 5.)

Vastaajien nimeämistä kielteisistä puolista viisi eniten mainintoja saanutta, verrattuna 10 muun asuinalueen vastaaviin mainintoihin, olivat se, että

- ympäristö on ruma,
- ympäristö on epäsiisti,
- alueen maine on huono,
- paikka on rauhaton ja
- sosiaalinen turvallisuus on huono. (Kahila 2011, 5.)

Negatiivisia mainintoja vastaajilta saivat kartalle varsinkin Espoon keskus ja Suvelan alue. (Kahila 2011, 5.) Espoon keskuksen vastaajat kokevat melko kielteiseksi laatutekijöittensä puolesta – sosiaaliselta laadultaan, ilmapiiriltään ja ulkoiselta ilmeeltään. Espoon keskuksen alue ja uusi Entressen alue on koettu toiminnalliselta ja sosiaaliselta laadultaan kuitenkin miellyttäväksi. Pappilanmäki on erityisen myönteinen paikka. Suvelan kerrostaloalueelle kohdistuvia myönteisiä mainintoja on suhteellisen paljon ja monipuolisesti, mutta niissä ei juuri oteta kantaa alueen ulkoiseen ilmeeseen. Kielteisten tekijöiden maininnoissa korostuvat sosiaaliseen laatuun, ilmapiiriin ja ulkoiseen ilmeeseen liittyvät tekijät. Kirstintien ympäristöä pidetään sosiaalisesti kielteisenä, varsinkin sen eteläpäättä ilmapiirinsä vuoksi. Nämä tekijät korostuvat tosillakin l. Kirstinmäen ja Kirstinharjun alueilla. (Kahila ym. 2011, 7.)

Suvelaa koskevat vapaamuotoisten kommenttien aiheena oli alueen ulkoinen ilme selvemmin kuin tutkimuksen muihin asuinalueisiin kohdistuneissa kommentteissa. Kerrostaloja koskevat kommentit koskivat epäsiisteyttä ja isojen kerrostalojen rumuutta, mutta pien- ja rivitaloalueita pidettiin luonnonläheisinä ja rauhallisina. Suvelan kommentoijat eivät korostaneet sosiaalisia ongelmia yhtä paljon kuin tutkimushankkeen vastaajat tekivät muiden kaupunginosien kohdalla, joitain mainintoja oli ”maahanmuuttajista” ja ”nuorisosta”. (Kahila 2011, 8.)

Suvelan vastaajat tekivät aluetta koskeneita parannusehdotuksia vajaat 390. Ne olivat

- tiettyjen kohteiden säilyttämistä koskeneita ehdotuksia (150 kpl),
- toisten kohteiden kohentamista koskeneita ehdotuksia (123 kpl),
- uusien rakennusten sijoittamista koskevia ehdotuksia (44 kpl) sekä
- poistettavien kohteiden paikannuksia (70 kpl). (Kahila 2011, 10.)

Eniten näitä esityksiä ja paikannuksia tuli Suvelan puoleiselle Espoon asemanseudulle ja Suvelan korkeiden kerrostalojen alueelle. Suvelan ulkopuolelle lähiympäristöön tuli niin ikään paikannuksia: Espoon tuomiokirkko, Kirkkojärven puoleiselle asemanseudulle ja Kurkiniityn alueen keskuspuistoon tuli paljon merkintöjä. (Kahila 2011, 10.)

4V-hankkeen aineisto

4V-hankkeessa selvitettiin kaikille kuntalaisille avoimien tilojen ja ulkoalueiden tarpeellisuutta ja käyttöä sekä käyttäjien tyytyväisyyttä. Menetelminä oli 1500 asukkaalle suunnattu postikysely, sitä täydentänyt internet-kysely sekä tilojen ylläpitäjien kanssa tehty haastattelututkimus. Postikysely suunnattiin Kirkkojärven, Leppävaaran ja Suvelan asukkaille. (Engdahl ym. 2010, 3.) Vastauksia saatiin 542, vastausprosentti oli 36.

Varsinkin ulkoalueita käytetään runsaasti, ja niitä pidetään tärkeinä oman asuinalueen viihtyisyyden ja yhteisöllisyyden kannalta. Ulkoalueet ovat itse asiassa merkittävämpiä kuin sisätilat. Niissä ei 80–88 prosenttia vastaajista ollut käynyt lainkaan parin viimeisen vuoden aikana. (Engdahl ym. 2010, 16.) Yhteisten tilojen käyttämättömyys johtuu vastaajien mukaan usein siitä, ettei ole aikaa tai tarvetta

tiloissa käymiseen tai ettei ollut tietoa tiloista. Tietyt tilat saatettiin myös käsittää erityisryhmille tarkoitetuiksi. (Engdahl ym. 2010, 18.)

Yhteisissä tiloissa noin joka kolmas vastaaja halusi lukea lehtiä tai kirjoja, harrastaa liikuntaa tai jumppaa sekä tavata ystäviä ja tuttavvia. Lisäksi vastaajista joka toinen oli kiinnostunut kahvilasta tai ruokailusta ja kirpputorista.

Yhteisistä tiloista yleisimmin käytettiin kirjastoja. Niitä käyttivät etenkin korkea- tai ammattikorkeakoulutetut, mutta myös työttömät ja muuten työelämästä tilapäisesti poissa olevat asukkaat. (Engdahl ym. 2010, 16.) Keskimääristä vähemmän kirjastossa olivat käyneet ne, jotka asuivat 10 000–30 000 euroa vuodessa ansaitsevassa taloudessa asuivat Suvelassa, olivat ruotsinkielisiä, elivät avo- tai avioliitossa, olivat lapsettomia, olivat käyneet vain perus- tai kansakoulun tai olivat eläkkeellä. (Engdahl ym. 2010, 16.)

Suvelan ja Kirkkojärven asukkaat käyttivät liikuntapuistoja vähemmän kuin muut vastaajat. Näitä puistoja ei alueilla myöskään ole. (Engdahl ym. 2010, 18.) Asukaspuistoihin keskimääristä tyytyväisempiä olivat Suvelassa asuvat samoin kuin korkea- tai ammattikoulutetut ja 25–34-vuotiaat vastaajat. (Engdahl ym. 2010, 26.)

Vastaajista useimmat toivoivat yhteisiin tiloihin muun muassa kirpputoreja, toimintaa eläkeläisille, palveluja nuorille ja lapsiperheille sekä kahvilatoimintaa. Ulkotiloihin toivottiin muun muassa lisää liikuntalaitteita ja liikunnallisia toimintoja, ohjattua toimintaa, puistojumppaa, teemailtoja, piknik-paikkoja, grilli- ja keittokatoksia ja moninaisia musiikkitapahtumia. Muita uusia toimintoja toivottiin järjestettäväksi erityisesti kirjastoissa ja toiseksi myös kauppakeskuksissa. Vastaajat saivat myös kertoa omin sanoin, mitä toimintaa he toivovat yhteisissä tiloissa. Kolmanneksi suosituin uusien toimintojen järjestämispaikka oli liikuntatila ja ulkoliikuntatila. (Engdahl ym. 2010, 16.)

Yhteiset tilat olivat keskimäärää tärkeämpiä naisille, Suvelassa asuneille ja englanniksi vastanneille. (Engdahl ym. 2010, 30.)

Kaikkien vastaajien mielestä yhteisten tilojen ja ulkoalueiden toiminnassa lapset ja lapsiperheet on huomioitu melko hyvin. Huonoiten vastaajien mielestä on huomioitu vajaakuntoiset, liikuntarajoitteiset ja vammaiset sekä yksinasuvat ja työttömät. (Engdahl ym. 2010, 16.)

Suvela postikyselyn valossa

Suvelan asukkaille (vastaajia 474 kaikista 1 000 kyselylomakkeen saajasta) tehdyssä postikyselyssä tulee esiin isojen vastaajaryhmien samantapaisia tärkeysjärjestyksiä ja kokemuksia kuin tässä raportissa analysoiduissa runsaan 40 vastaajan työpajakyselyissä. Vähintäänkin jokseenkin tyytyväisinä Suvelaan asuinalueena pitivät itseään postikyselyn vastaajista useimmat – kaikkiaan kolme neljästä vastaajasta. Tyytymättömiä oli vastaajista 15 prosenttia, mutta nuorimmissa alle 30-vuotiaissa tyytymättömiä oli peräti 40 prosenttia. (Hirvonen 2011, 32.)

Tyytyväisyyttä herättivät vähintäänkin 85 prosentissa vastaajista joukkoliikenne, kirjasto, ruokakaupat sekä puisto- ja ulkoilualueet (Hirvonen 2011, 33). Joukkoliikenteeseen oli tyytyväisiä 90 % vastaajista. Sen palvelun osalta tyytyväisyys oli myös vahvempaa kuin valtakunnallisissa tutkimuksissa. (Hirvonen 2011, 37.) Alueen viihtyisyyden, rauhallisuuden ja terveyspalvelujen osalta tyytymättömien osuudet olivat 17–19 %, korkeammat kuin muiden palvelujen kohdalla, mutta erot ovat vähäisiä. Turvallisuutta, ravintoloita ja asukastoimintaa koskevaa tietoutta käsitelleissä kolmessa kysymyksessä tyytymättömiä oli kussakin parikymmentä prosenttia. Ravintoloista ja asukastoiminnoista oltiin kuitenkin epävarmoja, sillä ei osaa sanoa -vaihtoehdon valintoja oli paljon, 36 ja 50 prosenttia. (Hirvonen 2011, 33–34.)

Suvelan luonnetta 70-luvulla valmistuneena asuinalueena määritteli kaavoitus- ja aluerakentamissopimusten prosessi, jonka seurauksena uuden Espoon keskuksen kylkeen kohosi arkkitehtikilpailun voittoehdotukseen verrattuna paljon korkeampi sosiaalisen asuntotuotannon asuinalue. Segregaatioprosessi lähti liikkeelle, ja espoolaiset kutsuivat alusta pitäen Suvelan lähiötä Mustalaismäeksi. (Polyteekkari 2007.)

Muita aineistoja

Helsingissä vuosina 2007–2009 tehdyssä laajassa (1288 vastausta) tutkimuksessa selvitettiin 3.–6.-luokkalaisten helsinkiläislasten arkea ja ajankäyttöä. Peräti 21 prosenttia vastanneista nimesi kauppakeskuksen suosituimmaksi paikaksi. Erityisesti yli 11-vuotiaat tytöt olivat tätä mieltä. Kuluttamisen lisäksi mahdollisuus tavata kavereita oli tärkeää. Tyttöillä korostuivatkin sosiaaliset suhteet, kun taas pojille toiminnallisuus oli tärkeämpää. Monet muut paikat liittyivät enemmän harrastuksiin ja kiinnostuksen kohteisiin, kuten kirjastot (6 prosenttia vastanneista), liikuntapaikat (8 %), urheilukentät (9 %) ja uimahallit (21 %). (Stenvall 2009, passim.)

8 Päätelmät

Tässä julkaisussa on kuvattu, miten Espoon Suvelassa järjestettiin neljä maahanmuuttajille tarkoitettua työpajaistuntoa, ja millaisia tuloksia niistä saatiin. Tuloksia ei voi tulkita tilastollisesti merkitsevällä tavalla, mutta toisaalta työpajoihin saatiin muun muassa somalitaustaisia miehiä ja naisia, joita on vaikea tavoittaa perinteisin lomakekyselyin. Tuloksilla on siten arvoa siinä, että ne kuvaavat maahanmuuttajien omia näkemyksiä Suvelasta ja laajemmin Espoon keskuksen alueesta.

Asuinaluetta ja asukkaita koskevat *arvostukset* vaihtelivat vastaajaryhmittäin. Venäjänkielisillä korostuivat ympäristöseikat ja palvelut (osin Suvelan ulkopuolella). Somalinkielisillä arvostukset olivat usein sosiaalisia (perhe, ystävät, yhteisö), palveluja ja liikenneyhteyksiä koskevia. Yhdeksäsluokkalaiset arvostivat oleskelu- ja harrastuspaikkoja, monikulttuurisuutta ja liikenneyhteyksiä. Kaikkia työpajalaisia *häiritsevät* asukkaiden ja kulkijoiden häiriökäyttäytyminen sekä kielteiset asenteet joko maahanmuuttajia tai Suvelaa kohtaan. Vastaajien *kokemukset alueittensa asukkaista* olivat yleensä myönteisiä. *Turvattomuus* ei ollut korostetusti esillä, mutta varsinkin somalinkielisillä naisilla ja yhdeksäsluokkalaisilla oli tällaisiakin kokemuksia, usein päihtyneistä.

Asuinalueen parantamista koskien vastaukset riippuivat myös osin vastaajaryhmästä. Uusista asioista kaivattiin lisää alueellisia palvelu- ja oleskelupaikkoja, harrastusmahdollisuuksia sekä alueellisia tapahtumia, ja lisäksi moderneja rakennuksia. *Palvelujen* osalta parannettavaa oli muun muassa terveys- ja liikennepalveluissa ja etenkin somalinkielisten naisten mielestä maahanmuuttajien asianmukaisessa kohtelussa. *Ympäristön parantamisessa* korostuivat Kirstinmäen rinteen polun talvikunto ja muu talvihuolto, liikenneturvallisuus ja pysäköinti, kiinteistönhoito ja alueen siisteys. *Liikenneyhteyksiin* oltiin melko tyytyväisiä; joitakin lisäyhteyksiä toivottiin ja parannuksia lasten kanssa liikkumiseen.

Lasten ja nuorten tarpeita koskevat näkemykset vaihtelivat: osan mielestä alue oli hyvä, osan mielestä jopa huono. Yhdeksäsluokkalaiset eli nuoret itse kaipaivat etenkin ajanviettopaikkoja, kaupallisia palveluja ja Suvelan ostarin remontointia. Osa piti alueestaan, osa taas ei turvattomuuden ja päihtyneiden vuoksi. Muiden näkemyksissä korostuivat leikki-, urheilu- ja harrastuspaikat. Osa korosti nuorten ja lasten tarvit-

semaa ohjausta, esimerkiksi kerhoja, sekä mahdollisuuksia harrastaa yhdessä vanhempien kanssa. Kaivattiin myös paikkoja suomen kielen opiskelua ja koululäksyjen tekemistä varten.

Karttojen avulla selvisi, että miellyttäväksi koetut paikat vastasivat melko hyvin säilytettäväksi esitettyjä paikkoja ja toisaalta käytettyjä palveluita. Miellyttävien paikkojen kirjo oli kuitenkin laajempi. Uusia palveluja ei juuri toivottu. Epämiellyttävät paikat puolestaan vastasivat melko hyvin poistettavaksi esitettyjä ja toisaalta turvattomiksi koettuja paikkoja. Poistettaviksi esitetyt paikat olivat erityisesti Suvelan ravintoloiden ympäristössä. Korjattaviksi esitetyt paikat sisälsivät paljon hajontaa, mikä voi viitata ympäristön yleisesti puutteelliseksi koettuun laatuun.

Maahanmuuttajat voivat olla jopa keskimääräistä selvemmin asuinpaikkaansa ja sen mahdollisuuksiin sitoutuneita, mutta muuten heidän toiveensa eivät ole erityisiä.

Muutamia erityisesti Suvelaa koskevia toiveita:

- Suvelan aiempaa Olkkaria vastaava asukaspiste haluttiin takaisin
- Erityisesti nuorille ja äideille lapsineen toivottiin asunnon ulkopuolisia oleskelu- ja harrastustiloja, joista osa voisi olla erityisesti maahanmuuttajille sopivia
- Paikallisiin liikennejärjestelyihin, erityisesti jalankulun turvallisuuteen ja ajoneuvojen hillintään toivottiin hidasteiden ja liikennevalojen tyyppisiä paikallisia parannuksia (mm. Sunantie, Kirstinmäki)
- Alueen yleisen ilmeen ja siisteyden voi vastausten ja karttojen perusteella olettaa kaipaavan parantamista
- Alueen koettu turvattomuus kaipaa myös huomiota mutta olisi kenties ratkaistavissa kohdistamalla huomiota häiriökäyttäytymisen syihin ja keskittymiin.

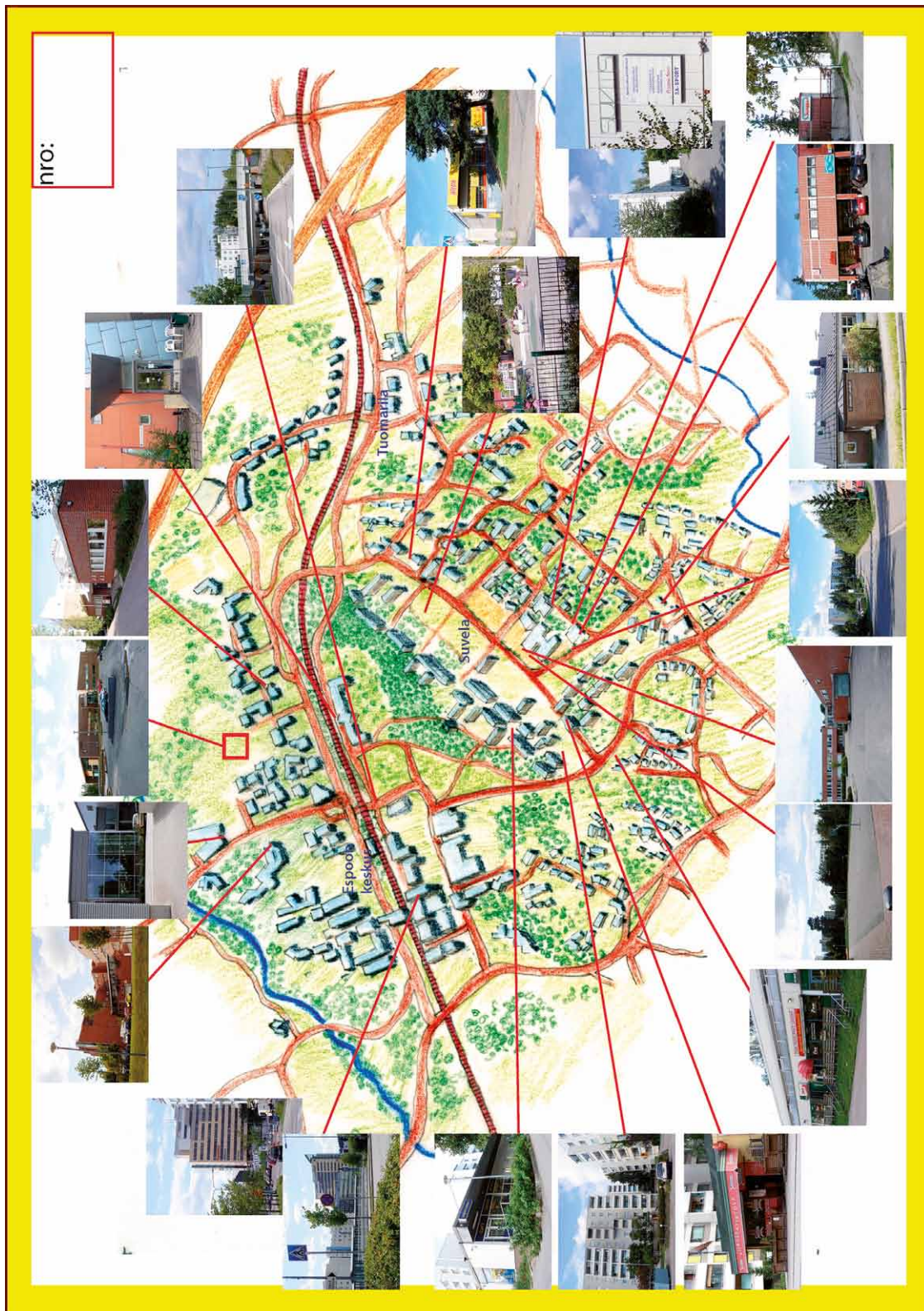
Erityisenä asiana, joskaan ei korostetusti, voi vielä mainita toiveet maahanmuuttajataustaisten perheiden nuorten koulunkäynnin tukemiseksi. Toiveen voi ymmärtää sitä taustaa vasten, ettei näillä perheillä ole useinkaan omia mahdollisuuksia tukea lapsia samalla tavalla kuin koulujärjestelmää paremmin tuntevalla kantaväestöllä.

Lähteet

- Beqiri, Nexhat** (2008). Toiveena monipuolinen asukasrakenne. Selvitys asumisen etnisen yhdenvertaisuuden toteutumisesta pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Sisäasiainministeriö, julkaisu 30/2008. Saatavissa: <http://www.intermin.fi/julkaisut> (luettu 16.3.2012)
- Engdahl, Lotta & Kati Myrén & Tuomo Turja** (2011) Unelmia yhteisistä tiloista. Asukaskysely kuntalaisille avoimista yhteisistä tiloista ja ulkoilualueista v. 2009. Kvalitatiivinen asukastilatutkimus. 4 V -hanke. Espoon kaupunki. Taloustutkimus Oy. http://www.kierratyskeskus.fi/files/4279/asukastilaselvitys_valmis_sivunumeroilla_muok.pdf.
- Espoo – Esbo** (2009) Maahanmuuttajien asuminen ja Espoon aluekehitys. Espoon monikulttuurisuusohjelman I valmistelutyöpaja. Poimintoja 15.1. 2009 pidetyn työpajan työryhmäkeskusteluista. <http://www.espoo.fi/binary.asp?path=101568&field=FileAttachment>
- Hirvonen, Jukka** (2011) Suvela tilastoissa ja asukkaiden kokemana. Tutkimusraportti. Helsinki: Aalto-yliopiston julkaisusarja Tiede + Teknologia 17/2011, Aalto-yliopisto, Insinööritieteiden korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus.
- HS.fi** Omakeupunki Pääkaupunkiseutu 18.3.2010. Lautakunta esittää Keski-Espoon koulua lakkauttavaksi. http://omakeupunki.hs.fi/paakaupunkiseutu/uutiset/lautakunta_esittaa_keski-espoo_ylakoulua_lakkauttavaksi/
- Juntto, Anneli** (2009) Asumistoiveet, mahdollisuudet ja elinkaari. Liikkuminen, paikkaan kiintyminen, kiintyminen ja kestävyys. Ekoelias-seminaari 28.4.2009. http://www.tts.fi/ekoelias/seminaari09/anneli_juntto_090428.pdf
- Juntto, Anneli** (2008) Asumistoiveet ja mahdollisuudet. Asumis- ja varallisuustutkimus 2004/2005, Tilastokeskus. Sosiaalilastoseminaari 12.3.2008. Anneli Juntto 11.3.2008. http://www.stat.fi/ajk/tapahtumia/2008-03-12_juntto.pdf
- Kahila, Maarit, Tuija Tzoulas, Anna Broberg & Santtu Pyykönen** (2010) Suvela koettuna. Urbaani onni. PehmoGis-kyselyn tuloksia. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus, Aalto-yliopisto. http://ytktkk.fi/fi/tutkimus/hankkeet/Suvela_PehmoGIS_uusi.pdf
- KOTILO – Välineitä monikulttuurisen asumisen tueksi.** <http://www.ara.fi/default.asp?contentid=13153&lan=fi> (luettu 14.12.11)
- KOTILO-projekti** (2010) Maahanmuuttajat metropolissa. 19.8.2010. http://www.socca.fi/files/295/Kotilo_projekti_190810.pdf (luettu 14.12.11)
- Kyttä, Marketta** (2011) Urbaani onni – sosiaalisesti ja rakenteellisesti kestävä yhdyskunnan kartoittaminen. Aalto-yliopisto, teknillinen korkeakoulu.
- Mitjonen, Johanna** (2007) Miksi Suvelaan syntyi Mustalaismäki? Polyteekkari 21.3.2007.
- Rasinkangas, Jarkko** (2005) Itä-Turku asukkaiden silmin. Tavoite 2 -ohjelman asukaskysely-seuranta. Turku: Itä-Turku -julkaisu no 9. http://www.05.turku.fi/urban/files/Julkaisu_9.pdf
- Stenvall, Elina** (2009). Paras paikka! 3.–6.-luokkalaisten helsinkiläislasten lempipaikat. Yhdyskuntasuunnittelu vol.42:2, 50–54.
- Suvelan Kehittämissuunnitelmaehdotus** (I), Yhteissuunnittelun Kehittäminen Espoossa (II) (1990). Sofy-projekti. Espoon kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto.
- Turun kaupunki** (2003) Maahanmuuttajien asuminen -työryhmän raportti. Turun kaupungin kotouttamisohjelma. Kh5.8. 2003, pykälä 735.
- Virtanen, Hanna** (2007) Maahanmuuttajien asumistarpeet ja -toiveet pääkaupunkiseudulla: tapausesimerkkinä somalialaiset. 22.5.2007. Helsingin yliopisto, maantieteen laitos. Asumisen muutoksen tutkijakoulu. www.helsinki.fi/maantiede/.../Segregaatiosem_esitys_Virtanen1.pdf
- Vuori, Pekka** (2010). Syntyneisyys äidinkielen mukaan Helsingin seudulla 2000-luvulla [Nativiteettiien olik språkgrupper i Helsingforsregionen på 2000-talet]. Kvartti 1/10, 20–26.

Työpajoissa käytetty Suvelan karttapohja

Keltareunaista karttaa käytettiin nykytilanteen kuvaamiseen. Tulevaisuutta kuvaavassa kartassa reuna oli sininen, mutta kartta oli muuten sama.

**Suvela-työpajat, somalinkielisen käännöksen pohjana
olleet suomenkieliset kysymykset**

Kartta jossa on keltainen reuna

Lisää karttaan värillisillä tarroilla seuraavat asiat:

- miellyttävät paikat joissa viihdyt
- epämiellyttävät paikat joita vältät
- turvattomat paikat
- palvelut ja muut paikat, joissa käyt usein (esimerkkejä: kaupat, kioskit, ravintolat, kirjastot, koulut, päiväkodit, kerhot, uskonnolliset tilaisuudet).
- Piirrä karttaan kynällä:
- reitit joita usein kuljet.

Kartta jossa on sininen reuna

Lisää karttaan värillisillä tarroilla seuraavat asiat:

- hyvät rakennukset ja paikat, jotka pitäisi säilyttää
- rakennukset tai paikat, joita pitäisi korjata tai parantaa
- rakennukset tai paikat, jotka saisi poistaa
- uudet tarpeelliset palvelut (voit kirjoittaa viereen, millaiset).
- Piirrä karttaan kynällä:
- uudet reitit, joita tarvittaisiin.

KYSYMYKSIÄ

Mitä ajattelet asuinalueestasi?

- 1A Mitä asioita alueellasi arvostat eniten?
- 1B Mitkä asiat häiritsevät sinua eniten?
- 1C Koetko alueen turvattomaksi? Miksi?
- 1D Mitä mieltä olet alueen asukkaista?

Miten asuinalueestasi saisi paremman?

- 2a Mitä asioita olet eniten kaivannut alueellesi?
- 2B Mitä palveluja pitäisi erityisesti parantaa tai lisätä?
- 2C Miten ympäristöä pitäisi erityisesti parantaa?
- 2D Mitä liikenneyhteyksiä tarvittaisiin lisää?

Mitä olisi tarjottava lapsille ja nuorille?

- 3A Onko asuinalueesi hyvä paikka lapsille ja nuorille? Miksi?
- 3B Millaisia paikkoja lapset ja nuoret tarvitsisivat lisää?
- 3C Millaisia uusia palveluja lapsille ja nuorille pitäisi tarjota?

Suvela-työpajat, kysymykset somalinkielisille

(Foomka Su'aalaha ee Siminaarka Suvela 13.12.2010)

Kaartada oo dhinaca jaaladda ka ah

Ku dar kaartada warqadaha midabeysan ee koolada leh arrimaha soo socda:

meelaha aad ka heshid ama aad jeceshahay

meelaha aadan ka helin ama aadan jecleyn

meelaha aan amaanka laheyn

adeegyada iyo meelaha aad tagto badanaaba (sida dukaamada, iskuulada, xanaanadaha, meelaha la isugu yimaado iyo munaasabooyinka diimaha).

Kaartada ku sawir qalinka:

dariiqaa aad badanaa marto.

Kaartada oo dhinaca buluugga ka ah

Ku dar kaartada warqada midabeysan ee koolada leh arrimaha soo socda:

meelaha iyo dhismooyinka fiican oo ay ahaadaan sidooda

meelaha iyo dhismooyinka la hagaajinaayo ama la dayactiraayo

meelaha iyo dhismooyinka la baabi'inaayo gebi ahaanba

meelaha cusub oo loo baahan yahay (waadku dhinac qori kartaa, noocee).

Kaartada ku sawir qalinka

jidadka cusub ee loo baahnaan karo.

SU'AALOYIN

Maxaad u maleynkartaa meesha aad degantahay?

1A Maxay tahay waxa sida aad iyo aadka ah ugu bogtay amaba ugu maq-suuday meesha aad degan tahay?

1B Maxay tahay waxa sida aad iyo aadka ah kuu arbusha?

1C Ma dareemi kartaa meesha aad degan tahay inay nabad aheyn? sabab?

1D Sideebay kuula muuqdaan ra'yi ahaantaada dadka meesha degan?

Sidee loo hagaajin karaa meesha aad degan tahay?

2A Maxay tahay waxa sida aad iyo aadka aad u tabaysid meesha aad degan tahay?

2B Adeegyadee sida qaaska ah loo hagaajiyaa amaba loo kordhiyaa?

2C Sidee deegaanka ama bii'ada gaar ahaan loo hagaajiyaa?

2D Maxaa arrimaha gaadiidka loo baahan yahay lagu kordhiyaa?

Maxaa loo soo bandhigi karaa caruurta iyo dhalinyarada?

3A Meesha aad degan tahay ma u fiican tahay caruurta? sabab?

3B Meelo noocee ah ayaa caruurta iyo dhalinyarada loo baahan yahay in loogu kordhiyo?

3C Adeegyo noocee ah oo cusub ayaa loo soo bandhigaa caruurta iyo dhalinyarada?

Suvela-työpajat, kysymykset nuorille (23.5.2011)

Kartta jossa on keltainen reuna

Lisää karttaan värillisillä tarroilla seuraavat asiat:

mukavat paikat, joissa viihdyt

ikävät paikat, joita vältät

turvattomat paikat

palvelut ja muut paikat, joissa käyt usein (esimerkkejä: kaupat, kioskit, ravintolat, kirjastot, koulut, päiväkodit, kerhot, uskonnolliset tilaisuudet).

Piirrä karttaan kynällä:

reitit, joita usein kuljet.

Kartta jossa on sininen reuna

Lisää karttaan värillisillä tarroilla seuraavat asiat:

hyvät rakennukset ja paikat, jotka pitäisi säilyttää

rakennukset tai paikat, joita pitäisi korjata tai parantaa

rakennukset tai paikat, jotka saisi poistaa

uudet tarpeelliset palvelut (voit kirjoittaa viereen, millaiset).

Piirrä karttaan kynällä:

uudet reitit, joita tarvittaisiin.

KYSYMYKSIÄ

Mitä asuinalueellasi olisi tarjottava sinun ikäisillesi?

3A Onko asuinalueesi hyvä paikka sinun ikäisillesi? Miksi?

3B Millaisia paikkoja ikäisesi tarvitsisivat lisää?

3C Millaisia uusia palveluja toivoisit?

Mitä ajattelet asuinalueestasi?

1A Mitä asioita alueellasi arvostat eniten?

1B Mitkä asiat häiritsevät sinua eniten?

1C Koetko alueen turvattomaksi? Miksi?

1D Minkälaista asukkaiden yhteiselämä on alueellasi?

Miten asuinalueestasi saisi paremman?

2A Mitä asioita olet eniten kaivannut alueellesi?

2B Mitä palveluja pitäisi erityisesti parantaa tai lisätä?

2C Miten alueen ympäristöä pitäisi erityisesti parantaa?

2D Miten liikkumista alueella tai muille alueille voisi parantaa?

Venäjänkielinen kutsu työpajoihin.

КАКОВА ЖИЗНЬ В ЦЕНТРЕ г.ЭСПОО?

***Приходите и расскажите о своём опыте.
Мы ждём Вас во вторник 05.10.2010 в 15.00
в центре "Трапеза" по адресу:
Kotikyläntie 5, Espoon keskus.***

Мы собираем данные об опыте русских иммигрантов, касающиеся вопросов безопасности и сфер обслуживания в окрестностях г.Эспоо, используя в качестве вспомогательных средств карты и фотографии. На мероприятии будет присутствовать человек, знающий русский язык. Полученные данные в дальнейшем будут использоваться для развития района. Организатором мероприятия является исследовательская программа "MOVE"

***Нам важно Ваше мнение.
Добро пожаловать!***

Somalinkielinen kutsu työpajoihin.

Casuumaad! Side bay tahay in la dego Suvela?

***Hadaba kaalay oo inoo sheeg qibradaada maalinta
Isniinta 13ka bisha disembar (13.12.2010).***

Wagtiga fursada Dumarka waa klo 11–14

Wagtiga fursada ragga waa klo 15–18

goobta lagu qabanaayo kulanka waa

Maktabada Entresse gaar ahaan qolka buluugga!

Waxaan rabnaa inaan maqalno fikradaha ajaanibta degan
Suvela dhanka amaankeeda iyo weliba adeegyadeeda guud.
Waxaan u adeegsaneenaa arrintaasi caawinaad ahaan
Sawiro iyo Kaartooyin intaba.
Goobtana waxaa jooga Turjubaan Soomali ah Macluumaadkaan
waxaan u isticmaaleenaa horumarinta Suvela iyo agagaarkeeda.
Arrintani waxey qeyb ka tahay mashruuca loo yaqaano MOVE
ee u kuurgalida iyo indha-indhaynta Suvela.

***Haddaba fikradaada waxay
inoo tahay anaga muhiim.
Ku soo dhawaada gacmo furan!***

ISBN 978-952-60-5113-0 (pdf)
ISSN-L 1799-487X
ISSN 1799-487X
ISSN 1799-4888 (pdf)

Aalto-yliopisto
Insinööritieteiden korkeakoulu
Maankäyttötieteiden laitos
www.aalto.fi

**KAUPPA +
TALOUS**

**TAIDE +
MUOTOILU +
ARKKITEHTUURI**

**TIEDE +
TEKNOLOGIA**

CROSSOVER

**DOCTORAL
DISSERTATIONS**